

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

- KANADA ZNÓW
PRZEDŁUŻA WIZY

- MEECH -
CO DALEJ ?

- APARTHEID
NA LITWIE
mówi
sen. Ciechanowicz

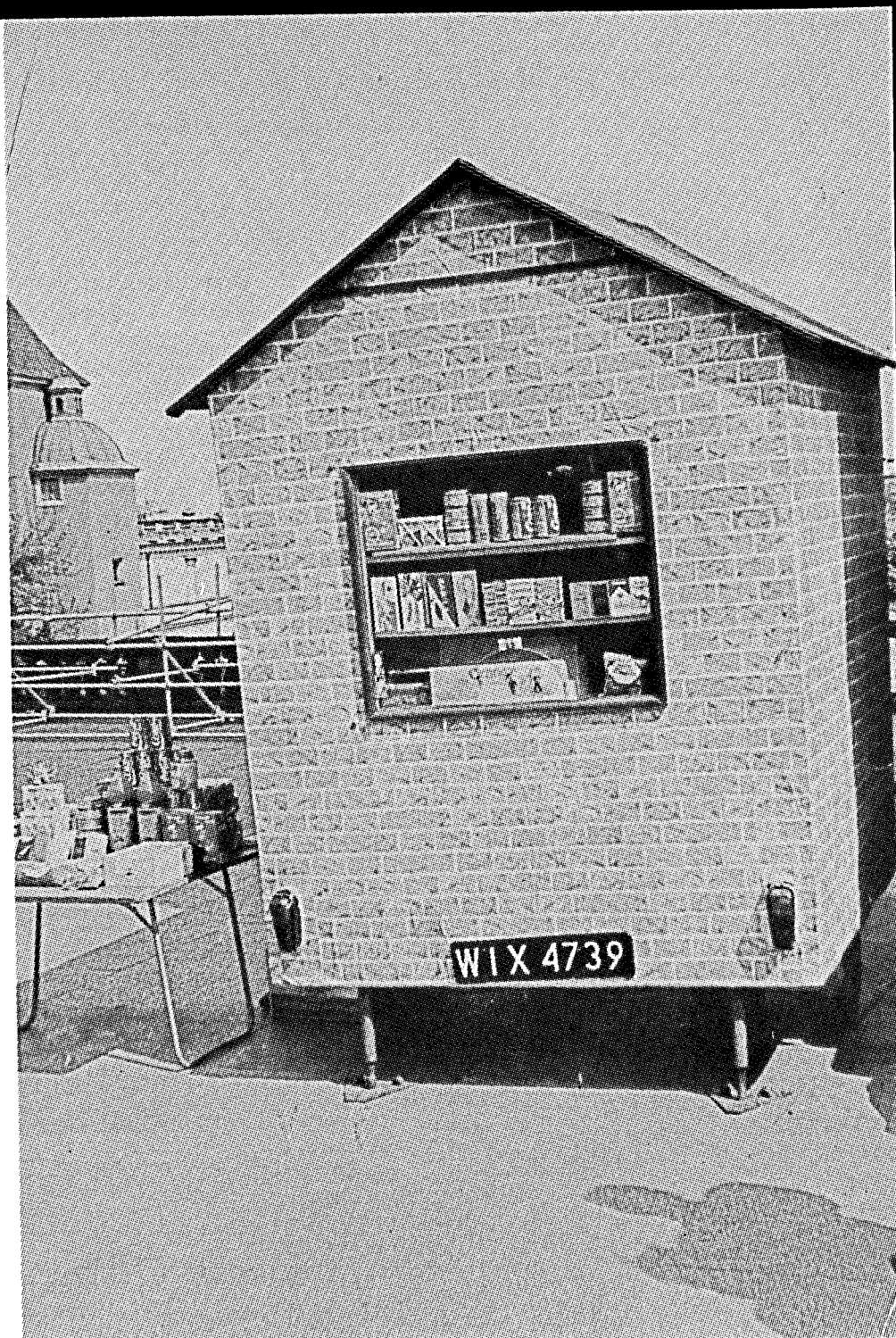
- INICJATYWA
fotoreportaż

- LOS SZPIEGA
Sprawa
Paszковского

- DLA KOGO
TEN ZAMEK ?
Kanadyjczyk
całuje klamkę

- AMERICAN DREAM
Opowiadanie,
w znanych realiach

Inicjatywa. Foto Jan Juchniewicz

ST. STANISLAUS - ST. CASIMIR'S POLISH PARISHES CREDIT UNION

DLACZEGO SZUKAĆ POMOCY OD OBCYCH GDY NASZA CREDIT UNION MA WSZYSTKIE USŁUGI FINANSOWE

Z wiosną nadchodzi sezon na wiele nowych potrzeb. Nowy samochód, nowe meble, nowa łódka do łowienia ryb i szereg innych potrzebnych rzeczy.

A może chcielibyście zrobić niespodziankę swojej rodzinie w kraju i wysłać bilety na podróż, aby was mogli odwiedzić w Kanadzie.

Credit Union Św. Stanisława i Św. Kazimierza jest gotowa wam pomóc w wielu sprawach związanych z finalizowaniem waszych wielu marzeń. Skorzystajcie więc z tych możliwości, a będziecie zadowoleni.

Skorzystajcie z **PERSONALNEJ POŻYCZKI**

Dla własnego spokoju porównajcie nasze usługi i warunki z innymi finansowymi instytucjami, dowiecie się że jesteśmy bardzo konkurencyjni.

MAMY

- Niskie oprocentowanie
- Niskie miesięczne spłaty
- Szybkie i dokładne załatwianie

PRZYSTOSUJEMY SIĘ DO WASZYCH WARUNKÓW!

UPRZEJMOŚĆ - USŁUGA UŚMIECH - UŁATWIENIE TO HASŁO NASZEJ CREDIT UNION

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus	- Świat, Kanada
Leszek Szaruga	- Z dystansu
Rafał Marszałek	- Listy z Piasków
Karolina Jankowska	- Czytane między ...
	- Lektury nieobojętne
dr Zofia Bończa	- Poradnia zaufania
dr Krzysztof Ostaszewski	- Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz	- Zdrowie
Halina Baranowska	- Życie nie umierać
Ewa Rewkowska	- Echo poleca, brydż
Elżbieta Wolska	- Polak nie zginie

WSPÓŁPRACUJĄ:

- Wiesława Czapińska (Polska)
prof. dr Ewa Brantley
dr Tadeusz Prus
Wacław Liebert
Adam Tomaszewski
Iwona Majewska
Wojciech Wojnarowicz
Janusz Pietrus
S. Cech
Krzysztof Krzysztoforski
Andrzej Stawicki
Nina Geysztor-Zawirska
Maciej Kurowicki
Bogusław Rzepecki
Lech Jamka (RFN)
Marek Gaszyński (Polska)
Jan Rulewski (Polska)
Andrzej Kobos
Typesetting: Olimpia Orlewicz
Przedstawiciel działu reklamy: Krzysztof Drożdż
Druk: Związkowiec, okładka: Futura Graphics

Od kilku lat bezpłatną prenumeratę
otrzymuje zawsze ponad
100 czytelników.

NOWO PRZYBYLI!
Na osiedlenie ECHO daje Wam
3-miesięczną bezpłatną
prenumeratę!

Wystarczy wysłać list z nazwiskiem,
dokładnym adresem
i kodem pocztowym.

Można ją również zamówić w prezencie
dla nowo przybyłych znajomych.

*Za nowo przybyłych uznajemy osoby przebywające
w Kanadzie do roku 1 na dorobku.

ADRES	51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY:	TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISMENT:	\$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00, Full page special rate \$ 200.00, half page \$130.00, back cover \$450, in. cover \$250 Special: ALL SMALL ADS FREE
SUBSCRIPTION	półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA:	zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej. Prenumerata dostarczana na pocztę w każdy czwartek. Second Class Registration Number 7631 Postage Paid At Toronto

FIASKO SPISKU I WALKA KOGUTÓW

Fiasko układu Meech Lake pokazało, że w demokratycznym kraju problemy bezpośrednio dotyczące wszystkich należy rozstrzygać w sposób demokratyczny, a nie poprzez spiskowanie. Meech Lake od początku do końca był spiskiem kilkunastu premierów z kilkudziesięcioma dworzanami. Postanowiono go zawiązać prywatnie podczas herbatki z ciastkami i na końcówce próbowano go również prywatnie uratować, zamykając szczelnie salę konferencyjną przed narodem. Pokerowa rozgrywka, którą przez ponad trzy lata prowadził Mulroney nie powiodła się. Reguły hazardu przebrały z regułami demokracji, co świadczy o tym, że demokrację mamy zdrową. Bardzo niedobrze, gdy jest na odwrót. Za upadek układu

nie można winić demokracji. Winien jest pokerzysta, który przystępując do gry zastawił kraj zamiast kalesonów. Na fundamentalne dla Kanady pytania nie da się odpowiedzieć także na drodze dyspozycyjnego, zorkiestrowanego głosowania parlamentarnego. Odpowiedź może ustanowić referendum ogólnokrajowe bądź wolne głosowanie parlamentarne odzwierciedlające wyczerpującą debatę publiczną.

Fiasko fiaskiem, spisek, spiskiem, ale co z Quebeciem i Kanadą? Nie przewiduję rozstrzygnięć dramatycznych - secesji Quebecu nie będzie, może rozluźnią się trochę więzy. Tam gdzie ludzie nie strzelają do siebie prędzej czy później - zwłaszcza gdy żyją w demokracji - dogadują się ze sobą. Nie jest wykluczone

zawiązanie się uczuć wyższych. Przyszłe pokolenia będą się tylko śmiać z walki kogutów prowadzonej obecnie przez pewne kręgi anglofonów i frankofonów.

ZBIGNIEW FARMUS

ŻAŁOSNY WYGLUP

Odmówienie azylu politycznego przez polskie MSZ obywatelowi sowieckiemu Stecykowi stoi w niezgodzie z wielowiekową tradycją Polski udzielania schronienia różnego rodzaju banitom i uciekinierom. Rodzi wątpliwości co do naszej suwerenności. Pokazuje, że jesteśmy jednak opóźnieni w reformach w stosunku do NRD, Czecho-Słowacji i Węgier, które to państwa już od pewnego czasu przyznają azyl polityczny obywatelom ZSSR. Niepokojący jest także fakt, że MSZ nie podało żadnego uzasadnienia swej decyzji. Czyżby takie uzasadnienie obciążało rząd Mazowieckiego? Jeśli nie, to dlaczego nie wyjaśnić, iż Stecyk nie dostał azylu, gdyż były naciski np. prezydenta Jaruzelskiego, KGB bądź samej Moskwy. A jeśli nie było takich nacisków, to dlaczego tego nie napisać? Rząd Mazowieckiego wyglupił się podwójnie: raz, że nie przyznał azylu, dwa, że pokrył milczeniem decyzję, mogącą uchodzić za skondensowany sprawdzian jego demokratycznej, humanitarnej i niepodległościowej autentyczności.

Nie przekonuje argument, głoszony przez tzw. źródła dobrze poinformowane, że rząd nie chciał robić precedensu w perspektywie otwarcia przez ZSSR już we wrześniu swych granic. Setki tysięcy, a może i kilka milionów Sowieców i tak napłynę do Polski i nie będzie chciało jej opuścić, niezależnie od przyznania bądź nie przyznania Stecykowi azylu.

SWIATOWIT

Initjatywa. Foto: Juchniewicz

ŚWIAT

• **Parlament zachodnio-niemiecki** (487 za, 15 przeciw) i **parlament wschodnioniemiecki** (376 za, 6 przeciw, 18 wstrzymało się) przyjęły 21 czerwca rezolucję uznającą nienaruszalność zachodniej granicy Polski. W rezolucji stwierdzono m.in., że polski naród ogromnie ucierpiał z rąk hitlerowskich najeźdźców, oraz wspomniano, że także wiele nieprawości miało miejsce w trakcie wysiedlania Niemców z ziem przyznanych Polsce. W dniu głosowania kanclerz RFN Kohl wyraził nadzieję, że stosunki polsko-niemieckie zostaną przypięczone układem o dobrych stosunkach sąsiedzkich i o wszechstronnej współpracy. Zaapelował do młodych Polaków i Niemców o wykorzystanie historycznej szansy pojednania podkreślając, że wolne i zjednoczone Niemcy chcą być lojalnym i zaufanym sąsiadem Polski w budowaniu wspólnej Europy.

Kanclerz Kohl i premier NRD de Mairzere

• **Trzęsienie ziemi w Iranie** spowodowało śmierć 50 tys. ludzi, 200 tys. osób zostało rannych, ponad pół miliona bezdomnych. Iran oświadczył, że przyjmie pomoc od wszystkich krajów z wyjątkiem Izraela i RPA.

• **Prezydent ZSSR Gorbaczow** powiedział na konferencji partii komunistycznej Republiki Rosyjskiej, że na razie nie zrezygnuje ze stanowiska sekretarza generalnego partii sowieckiej, czego domagały się od niego zarówno część radykałów jak i część twardogłowych. Wyjaśnił, że obecny przełomowy moment w historii ZSSR wymaga, aby pełnił obydwie funkcje. I sekretarzem partii komunistycznej w Rosji został wybrany twardogłowy Połozkow. Prezydent Rosji Jelcyń wyraził ubolewanie, że przegrał reformator Łobow.

• **Izraelski minister mieszkalnictwa Ariel Szaron** powiedział w Jeruzolimie, że Żydzi sowieccy emigrujący do Izraela nie będą osiedlani na Zachodnim Brzegu i w Strefie Gazy.

• **Zakapturzeni gangsterzy** zastrzelili w klubie nocnym w Medellin w Kolumbii 19 osób i zranili 9. Ekskluzywny Klub Oporto znany jest z tego, że chodzą do niego głównie dzieci bogatych biznesmenów. Policja traktuje masakrę jako kolejną zbrodnię kartelu narkotykowego Medellin.

• **Prezydent USA G. Bush** odwołał dalsze rozmowy USA z Organizacją Wyzwolenia Palestyny. Wyjaśnił, że wznowienie rozmów nastąpi z chwilą potępienia przez szefa OWP Arafata ostatniego rajdu palestyńskich oddziałów na Izrael. 30 maja na wybrzeżu izraelskim wylądowało kilkunastu komandosów z zamiarem zmasakrowania ludzi zrywających wypoczynku na plaży. Żołnierze izraelscy udaremnili akcję zabijając 4 komandosów i biorąc do niewoli 12. Do akcji przyznał się radykalny Front Wyzwolenia Palestyny, którego szefem jest Abul Abbas będący zarazem członkiem władz OWP. Rozmowy USA-OWP rozpoczęły się w grudniu 1988 (jeszcze za pre-

zydentury Reagana), gdy Arafat spełnił dwa warunki: potępił terroryzm i uznał prawo Izraela do istnienia.

• W Pradze zrezygnował jako rabin Pragi 33-letni Daniel Mayer. Rabin przyznał, że współpracował z czechosłowacką służbą bezpieczeństwa od chwili objęcia stanowiska rabina w stolicy w 1984 roku. Głównie szpiegował społeczność żydowską. Zobowiązanie do szpiegowania podpisał w 1979 roku, gdy kształcił się w szkole rabinackiej w Budapeszcie, gdzie był szantażowany przez czechosłowacką służbę bezpieczeństwa.

• **Grupa najwyższych dowódców sowieckich sił zbrojnych** (w tym członkowie Sztabu Generalnego) wydała oświadczenie, iż Armia Czerwona nie dopuści do rozpadu Związku Sowieckiego i ostrzegła przed poważnymi konsekwencjami przyszłości siły polityczne próbujące rozbić sowiecką partię komunistyczną oraz zdemontować komunizm w ZSSR.

• **Millarder amerykański Donald Trump** zgodził się za nowe pożyczki oddać w kontrolę swe biznesowe imperium głównym bankom wierzycielom. Na wydatki osobiste i domowe przyznano mu pobory w wysokości 450 tys. dol. miesięcznie. Imperium na krawędzi bankructwa, ale sam Trump nie będzie biedował.

• W RPA dwa główne ugrupowania prawicowe - Afrykanerski Ruch Oporu i Partia Burów - podpisały porozumienie o wspólnej walce o utworzenie suwerennej Republiki Burskiej. Porozumienie stwierdza, że reformy prezydenta F.W. de Klerka są zdradą białej mniejszości w RPA i zapowiada udzielenie wszelkiej pomocy prawnej białym, którzy wypowiedzieli bądź wypowiedzą wojnę rządowi de Klerka.

• **"Moskowskie Nowosti"** podały, że Ławrientij Beria, rozstrzelany w 1953 roku szef NKWD, polecił testowanie trucizn na skazańcach z wyrokiem śmierci. W specjalnym laboratorium Berii zginęło w ten sposób około 150 osób.

• Czechosłowacka wspólnie z

NRD i RFN podjęły wysiłek likwidacji kanałów przerzutowych z Czechosłowacji do NRD, a następnie do RFN setek uchodźców dziennie - głównie z Turcji (Kurdowie), Sri Lanki i Syrii. Gangi czechosłowacko-niemieckie pobierają co najmniej 1000 marek od osoby za przemyt przez zieloną granicę.

• **Telewizja leningradzka** pokazała Wiktora Iljina żyjącego w szpitalu psychiatrycznym. Iljin 22 stycznia 1969 roku, w wieku 21 lat, jako porucznik sowieckich sił zbrojnych przebrany w mundur milicjanta, oddał w pobliżu Kremla serię strzałów z dwóch pistoletów do czarnej limuzyny, w której, jak sądził, znajdował się ówczesny przywódca ZSSR Leonid Breżniew. Breżniew jechał jednak innym samochodem. Od strzałów Iljina zmarł kierowca ostrzelanej limuzyny. Sąd wojskowy skazał zamachowca na karę śmierci, a sowieckie środki masowego przekazu podały jedynie, że porucznik Iljin za zdradę został rozstrzelany. Naprawdę jednak został umieszczony w szpitalu psychiatrycznym, gdzie nadal przebywa. Prokuratura wojskowa w Leningradzie wznowiła śledztwo, które ma zdecydować, czy Iljin zostanie zwolniony ze szpitala.

• W portowym mieście Ventpils na Łotwie otwarto dom publiczny dla cudzoziemskich marynarzy. Jest to zarazem pierwszy oficjalny dom publiczny w ZSSR. Przewodniczący Rady Miejskiej Bruno Jurszewits wyjaśnił, że w ten sposób miasto będzie mogło kontrolować prostytucję.

• **Japonia** zażądała od ZSSR listów kredytowych banku rządowego gwarantujących zwrot należności za eksport do ZSSR. Wcześniej podobne decyzje podjęły rząd brytyjski i francuski. ZSSR coraz bardziej zalega ze spłatami zadłużenia zagranicznych. Japonia wstrzymała aż do uregulowania należności eksport do ZSSR.

• W Czecho-Słowacji powstała nowa partia: Gottwaldowska Komunistyczna Partia Czecho-Słowacji. Wśród jej założycieli znajdują się:

Klub Rehabilitacji Stalina oraz Klub Przyjaciół Socjalistycznej Albanii.

• **Prezydium parlamentu czechosłowackiego** odrzuciło prośbę Kościoła katolickiego o zwrot 96 budynków zabranych Kościołowi przez władze komunistyczne w ciągu ostatnich 42 lat. Biskupi wyrazili ubolewanie podkreślając, że Kościół wystąpił tylko o zwrot 10% zabranych mu budynków, z reszty zaś zrezygnował na cele społeczne.

• **Rząd brytyjski** anulował zamówienie na 33 samoloty Tornado dla swoich sił powietrznych, ogłaszając największą redukcję budżetu wojskowego od 10 lat. Wyniesie ona 600 mln funtów.

• **Premier W. Brytanii M. Thatcher** oświadczyła w wywiadzie dla BBC, że silne ekonomicznie i politycznie Niemcy będą stanowić zagrożenie dla Europy. "Nie możemy ignorować historii tego wieku - podkreśliła - kraj ten wszczął dwie wojny światowe w tym stuleciu". Dodała, że Polska, Węgry i Czechosłowacja powinny się znaleźć we Wspólnocie Europejskiej.

• **Prezydenci państw Środkowej Ameryki:** Gwatemali, Hondurasu, Kostaryki, Nikaragui i Salwadoru podpisali w Antigui porozumienie dotyczące przywrócenia i zagwarantowania pokoju w regionie oraz zacieśnienia współpracy gospodarczej.

• **Minister pracy ZSSR W. Czerbakow** oświadczył w Genewie, że około 3 mln bezrobotnych ze Związku Sowieckiego może wkrótce zacząć poszukiwanie pracy na Zachodzie. Bezrobotni w ZSSR pojawiają się nieuchronnie na skutek przejścia do gospodarki rynkowej. Z kolei ustawa o swobodzie podróżowania planowana na wrzesień br. spowoduje, że miliony bezrobotnych wyjedzie za poszukiwaniem pracy. Czerbakow wyraził zdziwienie, że przedstawiciele rządów USA, Kanady, W. Brytanii, Francji, Belgii i RFN wydawali się zaskoczeni, gdy rozmawiał z nimi na ten temat. Podkreślił, że rozumie, iż Zachód ma swoje problemy z bezrobociem, ale sowieccy robotnicy z

chęcią podejmą zajęcia niskopłatne, których nie chcą wykonywać miejscowi obywatele.

• **W ZSSR powstał Związek Matek**, których synowie zginęli w trakcie pełnienia zasadniczej służby wojskowej. W ostatnich czterech latach było co najmniej 15 tys. zgonów. Żołnierze umierają m.in. na skutek załuczenia na śmierć bądź kompletnego zaniedbania lekarskiego. Są jednostki, w których rządzą gwałciciele homoseksualści. "Moskowskie Nowosti" opublikowały list Związku Matek Żołnierzy. Matki postulują, aby w czasie pokoju służbę wojskową pełnili wyłącznie ochotnicy. List nosi tytuł: "Nie pozwolimy zabijać naszych synów".

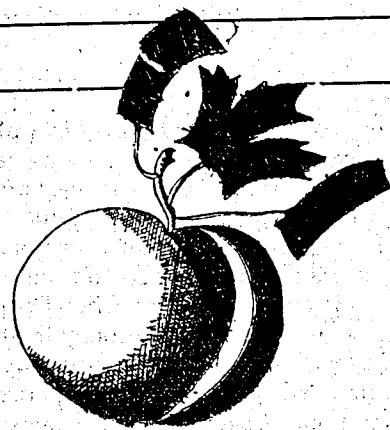
• **Premier Węgier Antal** oświadczył, że do końca 1991 r. Węgry nieodwołalnie wycofają się z Układu Warszawskiego. Jeszcze w tym roku rząd węgierski przejmie całkowitą kontrolę nad węgierskimi siłami zbrojnymi, które nie będą już uczestniczyć w żadnych wspólnych ćwiczeniach Układu.

• **Szef wschodnioniemieckiej partii komunistycznej Gysi** podał, że komunisti mają na koncie miliard marek, w tym 30 mln marek RFN. Źródła dobrze poinformowane w NRD i RFN twierdzą, że dane należałoby pomnożyć co najmniej przez trzy, ale prawdziwa suma najprawdopodobniej nigdy nie zostanie ustalona, a tym bardziej odzyskana, gdyż część na pewno jest już w ZSSR, albo na bezpiecznych "sowieckich" kontach za granicą.

• **Przywódca Kuby Fidel Castro** zakazał Kościołowi katolickiemu pielgrzymek do sanktuarium patronki Kuby - Matki Bożej Miłości Bliźniego, do czasu ustalenia terminu wizyty Papieża w tym kraju.

• W Danii za zgodą Watykanu katolickie święcenia kapłańskie otrzymał żonaty mężczyzna, ojciec czworga dzieci. Petr Dolmer, były pastor ewangelicko-luterański w 1967 r. wraz z całą rodziną przeszedł na katolicyzm.

ŚWIAT

MEECH LAKE STORPEDOWANY

Układ Meech Lake upadł, gdyż do 23 czerwca nie został ratyfikowany w dwóch prowincjach: w Manitobie oraz w Nowej Fundlandii. W Manitobie nie doszło do głosowania w parlamencie, gdyż przeszkodził temu, wykorzystując procedury parlamentarne, poseł indiański Elijah Harper.

W Nowej Fundlandii nie doszło do głosowania, gdyż premier Clyde Wells w ostatnim dniu zmienił zdanie i nie przeprowadził głosowania. Według niego głosowanie nie miało sensu z dwóch powodów - wiadomo, że nie będzie ratyfikacji w Manitobie, po drugie nie podobało mu się, że Ottawa - wskazując na premiera Mulronego i ministra ds. stosunków federalno-prowincjonalnych Murraya - nie okazała nawet w ostatniej chwili uczciwości w stosunku do Nowej Fundlandii, próbując dokonać manipulacji zmuszającej Wellsa do przeprowadzenia głosowania. Premierowi najbardziej nie podobało się to, że Ottawa przekonywała go, że 23 czerwca jest datą nie do przekroczenia, a następnie w przypadku zablokowania możliwości głosowania w

Wells - Nowa Fundlandia

Bourassa - Quebec

Filmon - Manitoba

Manitobie oświadczyła, że zwróci się do Sądu Najwyższego, aby w stosunku do tej prowincji przedłużyć czas ratyfikacji. Wells w rozmowie z Murayem domagał się takiego samego potraktowania dla jego prowincji - więcej czasu, skoro było go za mało z winy samego Mulronego, który mógł zwołać konferencję premierów prowincjonalnych w sprawie Meech Lake dużo wcześniej, a nie w czerwcu - za 5 dwunasta i skoro uczyniono już wyjątek dla Manitoby. Wells poprosił Murraya o odpowiedź do godziny 14, a gdy ten do niego nie zadzwonił i nie odebrał drugiego telefonu do niego od Wellsa, aby następnie wystąpić w telewizji i oskarżyć Wellsa o storpedowanie układu, Wells wystąpił w parlamencie prowincjonalnym oświadczać, że głosowania nie będzie, gdyż prowincja nie podda się manipulacji Ottawy.

Premier Mulroney wystąpił 24 czerwca w telewizji i powiedział, że upadek układu jest smutnym dniem dla Kanady, ale jedność na pewno zwycięży. Podkreślił, że upadek układu nie oznacza, że Quebec został odrzucony przez Kanadę. W końcu układ został ratyfikowany przez parlament federalny i przez 8 parlamentów prowincjonalnych. Jednakże na pewien czas trzeba odłożyć nowe inicjatywy konstytucyjne. Głównym zadaniem obecnie będą sprawy społeczne i ekonomiczne oraz budowa mostów łączących jak największą ilość anglofonów i frankofonów włączając przyjaźni i zaufania.

H. Gray i Audrey McLaughlin - przywódcy partii opozycyjnych oświadczyli, że upadek układu pokazał, iż Kanada wymaga istotnych zmian, wyrażając zarazem wątpliwość, czy premier Mulroney jest

właściwym człowiekiem do ich przeprowadzenia. Szefowa partii socjalistycznej NDP wezwała nawet wprost premiera Kanady do rezygnacji ze stanowiska.

Premier Quebecu Bourassa oświadczył, że Quebec nie będzie brał udziału w spotkaniach premierów prowincjonalnych z premierem Kanady. Odtąd prowincja będzie wyłącznie pertraktowała z rządem federalnym w sposób bilateralny. Oskarżył premiera Nowej Fundlandii o spowodowanie flaska układu, wyrażając powątpiewanie w kręgosłup moralny premiera, który podpisał zobowiązanie, że zrobi wszystko, aby głosowanie w swym parlamencie przeprowadzić, a następnie osobiście zdecydował, że głosowania nie będzie. Bourassa ostro skrytykował także byłego premiera Kanady Trudeau oraz obecnego przywódcę liberałów Chretien za silną opozycję wobec układu i ostre słowa krytyki wobec Mulronego. Uznał za skandal czynienie Mulronego kozłem ofiarnym za upadek układu. Według Bourassy właśnie premier Mulroney podjął największy wysiłek, aby Quebec złożył swój podpis pod kanadyjską konstytucją. Bourassa podkreślił, że jest otwarty na problem przyszłości Quebecu, ale uważa się, że nie zwoła on referendum w sprawie suwerenności prowincji.

Wielu polityków w Kanadzie oraz w Quebecu, w tym federalny minister finansów Wilson, złożyło oświadczenia, że kryzys konstytucyjny w Kanadzie nie oznacza niestabilności ekonomicznej bądź inwestycyjnej. Podkreślono, że Kanada jest i pozostanie idealnym miejscem dla kapitału zagranicznego i zagranicznych inwestorów.

W Montrealu w dniu święta patrona prowincji św. Jana Chrzciciela ok. 200 tys. ludzi przemaszerowało ulicami miasta wznosząc okrzyki nacjonalistyczne i zapowiadając walkę o suwerenność i niepodległość Quebecu. Manifestacje patriotyczne miały także miejsce w wielu innych miejscowościach prowincji (nasz komentarz str. 2).

CHRETIEN PRZYWÓDCĄ PARTII LIBERALNEJ

Jean Chretien
2 652 głosy (57%)Paul Martin
1 176 głosów (25%)Sheila Copps
499 głosów (11%)

Konwencję przywódczą Partii Liberalnej wygrał w Calgary zdecydowany faworyt Jean Chretien. Zwycięstwo Chretien nie podlegało dys-

kusji. Wygrał pewnie już w pierwszej turze głosowania, uzyskując 2652 głosy delegatów. Martin zdobył 1176 głosów, Copps - 499, Tom Wappel 267 (6%), a John Nunziata - 64 (1%). Nunziata stracił kaucję wyborczą w wysokości 20 tys. dol., gdyż nie uzyskał wymaganego minimum 75 głosów. Po ogłoszeniu wyników wyborów Chretien podkreślił, że będzie walczył o jedność Partii Liberalnej i jedność Kanady. Zaapelował do Quebecczyków, aby nie tracili wiary i zaufania w Kanadę. Wezwał anglofonów i frankofonów do wykorzystania lata na zrelaksowanie się, odpoczynek i spokojne przemyslenie

Alexander MacKenzie
Leader from 1867 to 1880. Prime Minister from 1873 to 1878.Edward Blake
Leader from 1880 to 1887. Only Liberal leader never to be prime minister.Wilfrid Laurier
Leader 1887 to 1919. Prime Minister 1896 to 1911.William Lyon Mackenzie King
Leader 1919 to 1948. Prime Minister 1921 to 1930 and 1935 to 1948.Louis St. Laurent
Leader from 1948 to 1958. Prime Minister from 1948 to 1957.Lester B. Pearson
Leader from 1958 to 1968. Prime Minister from 1963 to 1968.

Poprzedni przywódcy Partii Liberalnej i poza Edwardem Blake także premierzy Kanady. Brakuje Trudeau (szef 1968-84, premier 68-79, 80-84) oraz Turnera (szef 1984-90, premier od 30.06 do 17.09.84)

upadku Meech Lake. Zaapelował do obydwu grup ludności, aby wzajemnie odwiedzali swe prowincje i budowali więź przyjaźni i zaufania. Zakwestionował moralny autorytet premiera Mulronego do dalszego sprawowania władzy. Chciałby jednak, aby właśnie Mulroney był jego przeciwnikiem w następnych wyborach. Nie będzie się starał od razu o mandat poselski. Przez 6 miesięcy chce podróżować po kraju, aby dobrze poznać ludzi partii oraz problemy Kanady. Zaznaczył, że w partii pod jego przywództwem jest miejsce dla członków o odmiennych poglądach od niego. Liczy na to, że jego przeciwnicy w walce o stanowisko przywódcy liberałów pomogą mu budować nową, silniejszą partię, zdolną do zwycięstwa wyborczego. Wszyscy oni wyrazili gotowość współpracy z nowym przywódcą. Jednakże już pierwsze dni rządów Chretien pokazały, że o jedność partii i Kanady rzeczywiście będzie musiał walczyć i że nie będzie to łatwa walka. W proteście przeciwko objęciu przez Chretien - zdeklarowanego przeciwnika układu Meech Lake - szefostwa liberałów zrezygnowało z członkostwa partii kilku posłów federalnych z Quebecu. Zasiadają oni obecnie w parlamencie w Ottawie jako posłowie niezależni.

Konwencja w Calgary potwierdziła pozycję i znaczenie wśród liberałów 37-letniej Sheili Copps, posłanki federalnej z Hamilton. Znana z lojalności wobec aktualnych szefów partii, a także z posiadania własnego zdania, ta wschodząca gwiazda kanadyjskiej sceny politycznej już teraz jest wskazywana przez wielu polityków i komentatorów jako potencjalny w przyszłości premier Kanady. Uważa się również, że w przypadku objęcia władzy przez liberałów w rządzie Chretien zajmie ona jedno z najbardziej kluczowych stanowisk. Wielu komentatorów i polityków przewiduje, że Chretien wygra następne wybory i on będzie naszym kolejnym premierem.

POLSKA

PARLAMENTY RFN I NRD UZNAŁY GRANICĘ NA ODRZE I NYSIE ŁUŻYCKIEJ

21 czerwca parlament RFN - Bundestag i parlament NRD - Izba Ludowa przyjęły jednobrzmiącą deklarację o nienaruszalności polskiej granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej. Deklaracji tej jako warunku zjednoczenia Niemiec domagała się Rzeczpospolita Polska. Podczas dyskusji, która poprzedziła głosowanie, kanclerz Kohl powiedział: "Dzisiejsza granica z Polską musi mieć charakter ostateczny. Nie powinna nigdy więcej dzielić, ale musi być granicą przyjaźni i współpracy w nowym europejskim domu. Kto dziś opowie się przeciwko rezolucji, w rzeczywistości opowie się przeciwko zjednoczeniu Niemiec". Szef dyplomacji RFN Genscher podkreślił, że bez uznania polskiej granicy zachodniej nie może być mowy nie tylko o zjednoczeniu Niemiec, ale także o budowie nowej Europy. Za rezolucją o nienaruszalności polskiej granicy zachodniej w Izbie Ludowej głosowało 376 posłów, przeciwko - 6, wstrzymało się - 18. W Bundestagu za głosowało 487 deputowanych, przeciwko 15, wstrzymało się 3.

Poniżej podajemy kluczowe fragmenty tej niezmiennie ważnej dla Polski w świetle zjednoczenia Niemiec deklaracji o nienaruszalności polskiej granicy zachodniej:

"Świadomi popełnionych przez Niemców oraz w imieniu niemieckiego narodu zbrodni, które przy-

sporzyły narodowi polskiemu strasliwych cierpień,

- świadomi wielkich krzywd wyrażonych milionom Niemców, którzy zostali wypędzeni ze swych stron ojczyści,

- w pragnieniu, aby również zjednoczone Niemcy i Rzeczpospolita Polska kontynuowały konsekwentną politykę porozumienia i pojednania między Niemcami i Polakami, (...) i dawały przykład dobrego sąsiedztwa.

Dajemy wyraz swej woli, by przebieg granicy między zjednoczonymi Niemcami i Rzeczypospolitą Polską został ostatecznie potwierdzony układem międzynarodowym, w którym stwierdzi się co następuje:

Przebieg granicy między zjednoczonymi Niemcami i Rzeczypospolitą Polską określa "Układ między Niemiecką Republiką Demokratyczną i Rzeczypospolitą Polską w sprawie wytyczenia ustalonej i istniejącej polsko-niemieckiej granicy państwowej" z 6 lipca 1950 roku, oraz porozumienia związane z jego wprowadzeniem w życie i uzupełnienia (układ między Niemiecką Republiką Demokratyczną a Polską Rzeczypospolitą Ludową w sprawie akwenu na Zalewie Szczecińskim z 22 maja 1989 r.; akt dotyczy wytyczenia granicy państwowej między Niemcami i Polską z 27 stycznia 1951 r.), jak również "Układ między Republiką Federalną Niemiec i Polską Rzeczypospolitą Ludową o podstawach normalizacji wzajemnych stosunków" z 7 grudnia 1970 r.

Obie strony potwierdzają nienaruszalność istniejącej między nimi granicy teraz i w przyszłości i zobowiązują się wzajemnie do respektowania swej suwerenności i terytorialnej integralności.

Obie strony oświadczają, że nie mają wobec siebie żadnych roszczeń terytorialnych i nie będą ich zgłaszać także w przyszłości.

POLITYKA

W wywiadzie dla Gazety Wyborczej Lech Wałęsa powiedział, że okoliczności zmuszają go do tego, aby wbrew swojej woli, objął urząd prezydenta. Polska, w okresie zmiany ustroju potrzebuje prezydenta z siekierą, zdecydowanego, ostrego, prostolinijnego, który nie zagraża demokracji, ale potrafi wypełnić różne luki. Wałęsa zaznaczył, że nadaje się, ale gdyby został przyzwydzeniem nie stanąłby w opozycji wobec rządu Mazowieckiego, tylko przy pomocy prezydenckich dekretych problemy kraju ustawiłby w odpowiednim porządku. W ten sposób zaoszczędziłby Polsce połowy strat. Nie chce zostać prezydentem, ale będzie musiał. Zależy mu także na złamaniu monopolu Solidarności, gdyż sam może się znaleźć w więzieniu, bo czymś takim kończą się monopole.

Gazeta Wyborcza opublikowała w dziale "Telefoniczna opinia publiczna" reakcje na wywiad Wałęsy. Oto niektóre: "Jestem przerażona stanem nerwów mojego Przewodniczącego". Dotychczas broniłem Przewodniczącego przed chłodną analizą jego wystąpień wykrzykując: charyzma, instynkt polityczny, uwielbienie tłumów. Dziś ze złości wytargałabym Wałęsę za kłapy.

Jezu, czy to mówi ten Wałęsa? Nikt się nie podszyl pod nazwisko Lecha Wałęsy? Czy dajecie słowo honoru? Jeśli tak - to koniec. A może pan Wałęsa pojedzie do papieża, wypowiada się, przejrzy na oczy...

To już nie woda sodowa, a cały syfon uderzył panu Wałęsie do głowy. Wszystkie rozumy pozjadał? Profesorów rozstawia po kątach, redaktorami pomiała, z siekierą będzie robił porządek? U nas na wsi się mówi, że jak Pan Bóg chce kogoś pokarać, to mu na początku rozum odbiera.

Dzwonię z wojska. Tak nas wkurzył ten pan Lech, wymachujący prezydencką siekierą, że chłopaki stwierdzili: olewamy. Żadnej ideologii, żadnej "Solidarności". Przyłączyć się do wariatkowa? Nie ma głupich.

Jestem robotnikiem, tokarzem. Wałęsa był elektrykiem. Zbyt szybko odbył zbyt wysoki lot i po drodze zapomniał, kto mu dmuchał w skrzydła. Ci ludzie są za kulturalni, aby mu przypomnieć. Kolego Lechu, czemu ja za pana muszę wysłuchiwać, że z nas, robotników, nawet tych najinteligentniejszych wyłazi w końcu cham? Niech się pan nie obraża. Jestem przyjacielem pana. Ale nie pozwolę, aby pan obrażał moich przyjaciół.

Były też głosy poparcia. Oto dwa: Ludzie proszą go znakomicie rozumieją i popierają. To ta nadinteligencja go nie rozumie. Ja mam wyższe wykształcenie, ale wiem, co myślą proszą ludzie.

Popieram program Wałęsy wyłożony w wywiadzie: rozbić bastiony komunizmu, wytepić do korzeni niezniszczalną, butną nomenklaturę. Gotów jestem ponieść najwyższą ofiarę. Niech Wałęsa prowadzi.

W Warszawie odbyło się spotkanie Ogólnopolskiego Komitetu Obywatelskiego. Przybył Lech Wałęsa oraz około 200 czołowych działaczy i intelektualistów Solidarności. Mazowiecki był w Szczecinie, gdzie wygłosił mowę, aby była jedność w Solidarności. Wałęsa powiedział, że nie chce destabilizacji rządu polskiego, ale porządek musi być, zdobycze rewolucji niezaprzeczane, dlatego chce objąć prezydenturę. Wałęsę za-

Kumotry (Lech jest ojcem chrzestnym dziecka Adamą). Wałęsa o Michniku (po lewej): "Z Adamem to lepiej się nie kłócić, bo to orzeł i do tego ma zaplecze. Ale ja się tylko Boga boję".

POLSKA

despotyzm, dyktatorstwo, krytykanctwo rządu Mazowieckiego atakowali m.in. Zbigniew Bujak, Bronisław Geremek, Adam Michnik, Jacek Kuroń, Henryk Wujec i Władysław Frasyniuk. Rządu bronił naczelny "Tygodnika Powszechnego" Jerzy Turowicz. Michnik podkreślił, że Wałęsa nie ma prawa wyłączności do decydowania kto może, a kto nie może używać nazwy bądź logo Solidarności. Nie ma prawa i nie może zabrać nikomu jego walki. Wałęsa powtórzył ideę, że Polska potrzebuje prezydenta z siekierą, którym on będzie potrafił być. Jako prezydent powstrzyma od zniszczenia polską piękną rewolucję. Przewodniczącego ostro skrytykował czołowy działacz Solidarności Władysław Frasyniuk określając Wałęsę jako despota. Zaproponował, aby rozwiązać Komitet Obywatelski, gdyż wszechpotężny Wałęsa próbuje zagarnąć go na własność. Jeśli w KO nie będzie demokracji wówczas w całej Polsce jej nie będzie. Wałęsa nazwał Frasyniuka demagogiem.

Trwa spór i napięcie zarazem kogo posłuchają wojewódzkie Komitety Obywatelskie? Henryk Wujec, który zwołał je na 1 lipca do Warszawy utrzymuje, że otrzymał takie uprawnienia od wojewódzkich KO w dniu 17 czerwca na ich pierwszym spotkaniu w Warszawie. Wałęsa i Najder, który zwołał wojewódzkie KO na 30

czerwca do Warszawy twierdzą, iż teren zasygnalizował im, że zebranie 17 czerwca było manipulacją. Wujec oskarżył Wałęsę i Najdera, że urządzają podchody lub zabawę w Indian. Wałęsa: "Gdyby Geremek i Wujec mieli mieć komitety, a ja nie, to utworzę wielką frondę i zabiorę wszystko co się da zabrać".

Prasa zachodnia dużo pisze o rozłamie w Solidarności. Przeważają komentarze wskazujące na chciwość władzy u Wałęsy. Prasa szwajcarska opisuje wymijanie się premiera Mazowieckiego i Wałęsy podczas ich pobytu w Genewie. Przyjechali osobno, spotykali się osobno z Polonią i gdzie indziej, wyjechali osobno. Podkreśla, że Wałęsa sugerował, iż rząd Mazowieckiego może doprowadzić do stalinizmu w Polsce. Przytacza odpowiedź Mazowieckiego na pytanie, czy podejmie rozmowy z Wałęsą: "Nie można siadać do stołu, kiedy się sobie wymyśla. Ja nie wymyślam nikomu".

Sejm odrzucił projekt nowelizacji ordynacji wyborczej do parlamentu zaproponowany przez posłów z różnych klubów. Chodziło o skreślenie z ordynacji zapisu o podziale mandatów i w ramach kontraktu politycznego zawartego przy Okragłym Stole - tak żeby ewentualne wybory uzupełniające mogły być w pełni demokratyczne. Za ustawą głosowało 75 posłów - niecały OKP, przeciw - 163, 9 wstrzymało się od głosu.

A więc jesteśmy jedynym parlamentem na świecie, który nie ma żadnej ordynacji wyborczej, stara jest nie do użytku - powiedział Bronisław Geremek (OKP). - Chcieliśmy usunięcia zapisu o kontrakcie dla dobrego imienia Polski w świecie. Jasna intencja została przez Wysoką Izbę odrzucona.

Rzecznik rządu Niezabitowska na konferencji prasowej: "Bardzo modnym hasłem stało się przyspieszenie. Ci, którzy się nim posługują, nie przedstawiają żadnej alternatywy wobec rządowego programu czy choćby propozycji korekt, które

byłyby czymś więcej niż katalogiem pobożnych życzeń, nierealistycznych żądań lub zbawiennych rad".

"Budowanie państwa demokratycznego, państwa prawa i gospodarki rynkowej na drodze pokojowych, chociaż zdecydowanych i konsekwentnych działań wymaga nie tylko wielkiego wysiłku od nas wszystkich, ale także czasu.

Ktokolwiek twierdzi, że można zrobić to łatwiej, szybciej i na skróty, a jeszcze do tego wymachując siekierą, prezentuje jedynie populistyczny radykalizm, zmęczonym ludziom proponując mrzonki zamiast nadziei.

Przy wszystkich trudach codziennego życia, a nawet błędach, które popełniamy, nie ma innej drogi do zbudowania Polski demokratycznej i dostatniej. I to niezależnie od tego czy będzie to ten rząd czy jakikolwiek inny".

Na pytanie "kto to są przyspieszacz", min. Niezabitowska spreycowała, że chodzi jej o osoby z Porozumienia Centrum, o nowe kierownictwo Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie i o samego Lecha Wałęsę.

W Polsce złożyła wizytę premier Litwy Kazimiera Prunskiene. Spotkała się z Mazowieckim. Powiedziała: "Granica polsko-litewska powinna stać się granicą między Polską a Litwą, a dopiero potem granicą ZSSR, bez politycznej, wojennej kontroli". Liczy na pomoc Polski w tranzycie benzyny i ropy z Zachodu, a także dostaw z Polski różnych artykułów.

MSZ podało, że zawiesza od 1 lipca przyjmowanie ofert o przyjęcie do pracy w służbie dyplomatyczno-konsularnej. Jest zawałone niezliczoną liczbą podań.

Już ponad miesiąc trwa w Legnicy protest głodowy KPN przeciw obecności wojsk sowieckich w Polsce. Obaj głodujący, 26-letni Marek Zadrożny i 30-letni Jerzy Dziedzicki, są poważnie wyczerpani i należy dążyć wszelkimi staraniami, aby mogli jak najszybciej zakończyć protest.

oświadczył opiekujący się nimi lekarz.

Polskie MSZ poinformowało, że nie znaleziono podstaw do udzielenia azylu politycznego obywatelowi sowieckiemu W.S. Chodzi najprawdopodobniej o Wasilija Stecyka, 34-letniego prawnika, byłego milicjanta, który w latach 1983-1989 w kombinacie metalurgicznym w Nowotroicku (obwód orenburski) piętnował nadużycia miejscowej administracji i, jak twierdzi, był za to prześladowany, kilkakrotnie próbowano go nawet przejechać samochodem. Latem 1989 r. Stecyk zdołał wyjechać do Polski i po nieudanej próbie uzyskania prawa stałego pobytu w początkach 1990 roku wystąpił o azyl. MSZ nie podało żadnego uzasadnienia swej decyzji (nasz komentarz str. 2).

Parlament austriacki odrzucił propozycję zgłoszoną przez Partię Wolnych Demokratów wprowadzenia wiz dla Polaków. "Wystawiliby to Austrii złe świadectwo europejskie" - powiedział działacz Opozycyjnej Austriackiej Partii Ludowej. Zdecydowanym przeciwnikiem wprowadzenia wiz był także kanclerz Franz Vranitzky i jego postawa prawdopodobnie zadecydowała.

"Idziemy od porażki do porażki, ale dzięki nim ciągle zbliżamy się do celu, czyli Polski niepodległej" - powiedział Leszek Moczulski podczas ogólnopolskiej narady programowej 400 przedstawicieli kierownictw regionów Konfederacji Polski Niepodległej.

Głównym celem programu politycznego KPN, przedstawionego przez Leszka Moczulskiego, jest zwycięstwo w wyborach parlamentarnych, które, jego zdaniem, odbędzie się w ciągu najbliższych dziewięciu miesięcy. Moczulski zapowiedział, że KPN przygotowuje pełną listę 100 kandydatów do Senatu i 460 do Sejmu, a nawet obsadę stanowisk wojewodów. Gotowy jest już "gabinet cieni" - alternatywny rząd, choć "jego skład będzie do końca otwarty".

Moczulski oświadczył, że KPN rozpocznie walkę o środki masowego przekazu oraz o pluralizm polityczny w Polsce i doprowadzi do wyrównania punktu startu wszystkich ugrupowań politycznych. "Oznacza to walkę o odebranie przywilejów" - powiedział Moczulski. Nie tylko PZPR, ale i ZSL, SD i PAX zbudowały swój majątek na polskiej krwi, a to, co wyrosło na zbrodni musi być społeczeństwu oddane".

GOSPODARKA

O 5 proc. wzrosły w maju w porównaniu z kwietniem ceny detaliczne towarów i usług konsumpcyjnych - informuje Główny Urząd Statystyczny. Żywność podrożała średnio o 5,4 proc., alkohol o 0,9 proc., artykuły nieżywnościowe o 3,8 proc., a usługi o 10,5 proc.

Pracujący przy KERM Zespół ds. Monitorowania Gospodarki ocenił wyniki pierwszych pięciu miesięcy 1990 r. Pozytywne zjawiska, które pojawiły się w maju, "nie przeważały dotychczasowych tendencji".

Po raz pierwszy od początku roku wielkość produkcji wyraźnie zależy od działu gospodarki. W przemyśle precyzyjnym, chemicznym, materiałach budowlanych i drzewno-papierniczym, w porównaniu z kwietniem, nastąpił największy wzrost produkcji (10 do 15 proc.). Na przeciwnym biegunie są przemysły energetyczny (spadek o 14 proc.) i hutnictwo żelaza (11 proc.). Produkcja przemysłu lekkiego wzrosła o 6,6 proc.

Mieszkań odano tylko o 300 mniej niż w 1989 r., ale ubiegły rok był katastrofalnie zły dla budownictwa mieszkaniowego.

Skup żywności jest w okresie styczeń-maj o 23,5 proc. niższy niż przed rokiem.

Realne dochody ludności spadły, w porównaniu z kwietniem, o 6 proc.

Posiadacze samochodów zarejestrowanych za granicą mogą już kupować

wać w Polsce benzynę za złotówki tak jak wszyscy mieszkańcy. Na początku maja cena za litr "złotej" wynosiła 2.400 zł. Tym samym utracili moc rozmaite talony i bony benzynowe, jakie sprzedawały cudzoziemcom biura turystyczne. Dawniej wystawione, są w dalszym ciągu tolerowane.

Zakończył się, trwający od kilku dni, powolny spadek cen dolarów w kantorach prywatnych. Warszawskie kantory kupowały dolary po 9400-9500 zł, a sprzedawały po 9660-9700 zł. W Katowicach dolar kosztował 9750 zł, a można było go sprzedać po 9450-9500 zł. W Trójmieście dolary skupowano po 9550-9600, a sprzedawano po 9650 zł. Najtańsze dolary były w Krakowie: skup 9450-9500, sprzedaż - 9590-9620.

W "Rzeczpospolitej" ukazała się surowa krytyka reprivatyzacji aptek, prowadzonej przez państwowe Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Farmaceutycznego "Cefarm". Akcja ta jest ponoć prowadzona pośpiesznie, ale nie uwzględnia możliwości zwrotu lub sprzedaży aptek ich byłym właścicielom lub ich prawnym następcom, a - przeciwnie - preferuje oddawanie ich osobom przypadkowym, nie posiadającym odpowiednich kwalifikacji.

W hotelu "Forum" na pierwszej promocyjnej wystawie w Polsce, zaprezentowała swoje wyroby włoska firma "Zanussi". Firma produkuje rocznie 5 mln szt. dużego sprzętu gospodarstwa domowego (2 mln lodówek, 1 mln 700 tys. pralek; 700 tys. kuchenek, 400 tys. zmywarek). W Warszawie zaprezentowano 4 typy pralek, 5 lodówek i zamrażarek, zmywarkę i kuchenkę mikrofalową. Oferta nie jest adresowana do przeciętnego klienta, bo - jak stwierdził przedstawiciel firmy "Zanussi", Ezio Breda - za markę trzeba płacić. Najtańsza mała lodówka będzie kosztować 3 mln, kuchenka mikrofalowa - ponad 6 mln, a najnowocześniejszy model pralki 11 mln.

W Warszawie podpisane zostało polsko-amerykańskie porozumienie rządowe, dotyczące opracowania w USA studium modernizacji polskiej telefonii. Studium będzie w całości finansowane przez stronę amerykańską, która przeznacza na to 720 tys. dolarów i powinno być ukończony w okresie 9 miesięcy od daty podpisania porozumienia. Polski udział w realizacji przyjętego programu unowocześnienia sieci telekomunikacyjnej wyniesie ma 20 procent jego wartości.

Ceny na giełdzie samochodowej w Bembowie: FIAT 125: rocznik '72 - 5,5 mln, '86 - 15,5 mln. FIAT 126: rocznik '80 - 4,0 mln, '86 - 10,0 mln. POLONEZ: rocznik '80 - 10,0 mln, '88 - 28,0 mln. MERCEDES: rocznik '78 300D automatic - 3100 USD, rocznik '83 300D - 8100 USD. VW: rocznik '89 golf GTD - 7000 USD.

RELIGIA

Episkopat podał, że w roku 1991 Papież Jan Paweł II odwiedzi Polskę dwukrotnie. Podczas czwartej pielgrzymki do Ojczyzny w czerwcu 1991 r. Jan Paweł II odwiedzi: Koszalin, Rzeszów, Lubaczów, Kielce, Radom, Łomżę, Białystok, Olsztyn, Włocławek, Płock i Warszawę. Papież w 1991 r. przybędzie do Polski po raz drugi, by wziąć udział 14-15 sierpnia w VI Międzynarodowym Dniu Młodzieży w Częstochowie.

Powstała Komisja Majątkowa, której zadaniem jest uregulowanie stanu majątkowego Kościoła katolickiego w Polsce. Członków wyznaczył szef Urzędu Rady Ministrów Jacek Ambroziak oraz Sekretarz Konferencji Episkopatu Polski arcybiskup Bronisław Dąbrowski. Współprzewodniczącymi KM są: Bogusław Skręta, dyrektor zespołu prawnego w biurze ds. Wyznań Urzędu Rady Ministrów oraz ks. dr Jan Chmiel, dyrektor Wydziału Prawnego w Sekretariacie Konferencji Episkopatu Polski.

OPINIE

Ryszard Kaczorowski, prezydent rządu emigracyjnego:

"... Czy podjąłby się Pan pełnienia obowiązków Prezydenta w Warszawie?

- Zadając to pytanie zdaje sobie pan sprawę, że jest ono czysto teoretyczne i można powiedzieć fantazyjne. Moja odpowiedź również byłaby tego rodzaju. Myślę, że na to pytanie lepiej nie odpowiadać. Jeszcze nikt mi tego nie zaproponował i w tej sytuacji nie widzę jakby to można było zrobić". (W rozmowie z Konradem Zbrożkiem, "Opinia" 7.VI.).

Prof. Krzysztof Pomian, historyk, zapytany przez dziennikarkę "Rzeczpospolitej", czy "Solidarność" bardzo się zmieniła - "O "Solidarność" należałoby powiedzieć słowami Adama Asnyka: "Taką, jak byłeś, nie wstańiesz z mogiły! Nie wrócisz na świat w dawnej swojej krasie".

Prof. dr Józef Kaleta, ekonomista z AE we Wrocławiu: "- Ja bym się nie obawiał zmian w rządzie. Następna ekipa rządowa powinna być już złożona z fachowców. Ci ludzie w ekipie premiera Mazowieckiego, którzy kierują gospodarką, zrobili już kilka poważnych błędów i powinni odejść. Przykłady błędów. Proszę: Nieopodatkowanie przywozu alkoholu i papierosów w I kwartale przyniosło państwu straty w wysokości ok. 3 bilionów zł. (...), nieopodatkowanie handlu obwoźnego, bardzo przy tym nieracjonalnego gospodarczo; na różnicy oprocentowania złotych i dolara zarobiło od państwa wielu rekinów walutowych; (...) zlikwidowano 130 tys. przedsiębiorstw w okresie od stycznia do kwietnia; owszem, rejestruje się nowe, ale rejestracja nie oznacza produkcji. (...) Sądzę, że w drugim rządzie premiera Mazowieckiego - jego, gdyż cieszy się ogromnym poparciem społecznym - mogliby się znaleźć tacy ludzie jak Modzelewski, Wielowieyski, Bugaj, Mujżel".

NA EMIGRACJI:

Oświadczenie Kongresu Polonii
Amerykańskiej:

JEDNOŚĆ DZIAŁANIA NAKAZEM CHWILI

Rozwój sytuacji w Polsce, pogłębiający się konflikt w łonie środowiska, które dotychczas stanowiło fundament działań na rzecz odrodzenia narodowego, napawa nas głębokim niepokojem. Widzimy w tym zagrożenie istotnych interesów narodu polskiego i dotychczasowej życzliwości i poparcia ze strony jego licznych zagranicznych przyjaciół.

W całym minionym, a tak brzemennym w skutki okresie zmagania o przełamanie obroży komunistycznej dyktatury, zarówno środowiska przywódcze ruchów demokratycznych i związkowych, jak i szerokie kręgi społeczeństwa wykazywały godne podziwu rozwagę i jedność. Tak samo obecnie warunkują one skuteczność dalszego procesu reform politycznych i gospodarczych.

Jak dotąd, odnosimy się z uznaniem i podziwem dla programu realizowanego przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej z premierem T. Mazowieckim na czele. Ponawiamy zapewnienie o jego poparciu w dostępnym dla nas zakresie.

Wyrażamy nasz podziw i szacunek dla zasług Lecha Wałęsy, przewodniczącego NSZZ "Solidarność", który w minionej dekadzie był architektem porozumienia i jedności środowisk robotniczych, społecznych i intelektualnych na wspólnej drodze prowadzącej do realizacji niezniszczalnych aspiracji narodu polskiego. Na nim spoczywa odpowiedzialność utrzymania jedności działania w niewątpliwie krytycznym momencie dalszego rozwoju i umacniania demokratycznych struktur systemu politycznego, oraz odbudowy gospodarki narodowej i doprowadzenia do pomyślnego zakończenia dzieła odbudowy Rzeczypospolitej.

Apelujemy do premiera Tadeusza Mazowieckiego i przewodniczącego Lecha Wałęsy o porozumienie i zapewnienie jedności działania. Są one nakazem chwili.

KULTURA:

APEL DYREKTORA ZAMKU KRÓLEWSKIEGO W WARSZAWIE PROF. ALEKSANDRA GIEYSZTORA

Generał Klemens Rudnicki poinformował ostatnio prasę, że profesor Aleksander Gieysztor zwrócił się do niego listownie o pomoc w następującej sprawie.

"Zwracam się z uprzejmą prośbą o okazanie Zamkowi Królewskiemu w Warszawie pomocy w poszukiwaniach srebrnych orłów z Sali Tronowej w Zamku.

Dekoracja Sali Tronowej w Zamku Królewskim wykonana w Lyonie w r. 1786 przez firmę Camille Pernon na zlecenie króla Stanisława Augusta, zawierała bogatą dekorację hafciarską, obejmującą bordiury ścian, fotel tronowy, kobierzec i baldachim, na którym aplikowano 86 orłów haftowanych srebrną nicią, cekinami i blaszą srebrną. W okresie zaborów cała dekoracja została wywieziona do Rosji. Z tej wspaniałej oprawy tronu królewskiego na mocy Traktatu Ryskiego odzyskał tylko część, w tym 86 srebrnych orłów, które do wybuchu II wojny światowej stanowiły główny element dekoracyjny odtworzonego tronu.

Prof. Bohdan Marconi, który we wrześniu 1939 roku uczestniczył w ratowaniu skarbów kultury z Zamku, zanotował, że wyciął z zapleczka tronu fragment tkaniny wraz z kilkoma orłami, które schował z innymi obiektami sztuki dekoracyjnej w piwnicy wili pana Plachcińskiego w Warszawie. Niestety, w czasie wojny orły prawdopodobnie zaginęły. Według wspomnień prof. S. Lorenza w październiku 1939 r. gubernator Frank rozdawał je "na pamiątkę" hitlerowskim dygnitarzom.

Obecnie trwają prace nad jak najwierniejszym odtworzeniem dekoracji tej Sali na podstawie nielicznych materiałów dokumentacyjnych i ikonograficznych.

Zwracam się do Pana Generała o przekazanie mojej prośby z apelem do wszystkich Rodaków, którzy wśród pamiątek rodzinnych przechowują zdjęcia Sali Tronowej pokazujące w dużym zbliżeniu orły na zaplecku, lub mają orla srebrnego haftowanego z drugiej połowy XVIII wieku o nawiązanie kontaktu z Zamkiem Królewskim w Warszawie".

Poszukiwania na terenie Kraju nie dały dotychczas rezultatów. Może jednak da się natrafić na ich ślad w diasporze Polaków rozsiadanych poza granicami kraju. Może ktoś tutaj natrafił lub natrafi na ich ślad, lub choćby na ich fragmenty. Może w drodze przez "szabę" gdzieś u kogoś się znajdują.

Gen. Rudnicki pisze:

Dlatego kieruję tę prośbę dyrektora Zamku Królewskiego jako apel do wszystkich rodaków, w drodze przez prasę, z prośbą o zwrócenie na nią uwagi. Nigdy nie wiadomo, czy jakieś przypadkowe odkrycie nie doprowadzi na właściwy ślad.

Proszę panów redaktorów prasy codziennej, periodyków, oraz komunikatów żołnierskich, czy polonijnych o łaskawe umieszczenie powyższego apelu.

Proszę Rodaków o kierowanie rezultatów swych poszukiwań wprost na adres: Dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie, Plac Zamkowy 4, 00277 Warszawa.

inicjatywa. Foto: Juchniewicz

UWAGA TORONTO !
SPOTKANIE ZE ZNANĄ POLSKĄ PISARKĄ, HISTORYKIEM LITERATURY,
NAJLEPSZYM POLSKIM GAWĘDZIARZEM W SPÓDNICY
BARBARA WACHOWICZ
CZWARTEK 5 LIPCA GODZ. 7.30
SPK 206 BEVERLEY STR. TORONTO.
SZCZEGÓŁY W KOLEJNYM ECHU

DANUTA HARASIMOWICZ

"WICHRZYCIELE W SUTANNACH"

POLITYCZNE PROCESY DUCHOWIEŃSTWA POLSKIEGO

WIEZIEN OSTATNIEJ LEGALNEJ OPOZYCJI

Prymas Polski Stefan Wyszyński stał się więźniem politycznym w odczuciu opinii społecznej. W opinii komunistycznej władzy Kościół był w najszerszym ujęciu jedyną legalną opozycją w stosunku do niej. Inne siły opozycyjne zostały już zlikwidowane. Władza uważała, że internowanie Prymasa - głowy Kościoła, umożliwi jej zastraszenie i podporządkowanie sobie całej hierarchii kościelnej. Tak się jednak nie stało. Po aresztowaniu i wywiezieniu go w nieznane jeszcze miejsce, ogromnie wzrósł autorytet arcybiskupa jako męczennika za wiarę i Kościół. Stał on się w Polsce duchowym i moral-

nym przywódcą narodu polskiego. Jego nieugięta postawa stanowiła niezwykłą przeszkodę dla zamierzeń komunistów.

SPUŚCIZNA PO BIERUCIE

Bolesław Bierut został obciążony ekskomuniką przez Papieża Piusa XII za zamach na wolność głowy kościoła w Polsce, zmarł w marcu 1956 roku, kiedy Prymas przebywał w Komańczy - pozbawiony jeszcze prawa wykonywania swoich funkcji. Bierut był pierwszym z dotychczasowych władców Polski, który na taką skalę zorganizował walkę z Kościołem. W ciągu jego rządów, pomimo zawartego porozumienia, zniszczono

prasę, wszystkie niemal pisma i księgarnie oraz wydawnictwa - łącznie z urzędowymi organami Kurii Diecezjalnych, zniszczono dobroczynność kościelną, placówki wychowawcze i opiekuńcze, zlikwidowano wiele klasztorów, zakonnice i zakonników przymuszano do przesiedleń i prac na użytek państwa. Okrutne prześladowania, częste tortury, których dopuszczano się wobec duchownych w czasie śledztw, ciężkie wyroki sądowe za błahe nawet przewinienia, to spuścizna polityki Bieruta wobec Kościoła w Polsce.

ZMIERZCH BOGÓW

Prymas Wyszyński w swoich "Zapiskach więziennych" tak uzasadnił postawę, którą cały czas reprezentował wobec komunistycznej władzy. Z punktu widzenia chwili obecnej - są to słowa prorocze:

"Jak szybki jest zmierzch bogów, czynionych ludzkimi rękami! (...) I dla takich złudnych mgieł miałby Kościół iść na służbę doktryny, która jutro potępi i odrzuci to, co wczoraj wynosiła na "ołtarze"?"

Po śmierci Bieruta Prymas zapisał w swoich notatkach:

"Może wszyscy o nim zapomną rychło, może się go wkrótce wyrzekną, jak dziś wyrzekają się Stalina - ale ja tego nie uczynię. Tego wymaga ode mnie moje chrześcijaństwo".

Zakończenie

Próba zarysowania stosunków komunistycznego państwa z Kościołem katolickim oraz procesów sądowych duchowieństwa polskiego narzuca jeszcze jeden problem. Trzeba znaleźć odpowiedź na pytanie: dlaczego, mimo prześladowań, Kościół w Polsce zdecydowanie się umocnił, system stalinowski zmuszony został do oddawania wielu z wcześniej zajmowanych pozycji, rezygnacji ze sposobu sprawowania władzy, a ostatnio nawet do odejścia od trwałych dotychczas pryncypiów ideologicznych?

Stalinizm był formą sprawowania władzy narzuconą przez ZSSR w wyniku nowej sytuacji geopolitycznej Polski po zakończeniu wojny. Próbowano przenieść na grunt polski gotowe schematy kształtowania nowych stosunków społecznych, gospodarczych, politycznych i kulturalnych, które całkowicie były obce polskiej tradycji państwowej. Dlatego w dłuższej perspektywie czasowej okazały się bezskuteczne.

W stosunku do hierarchii kościelnej stosowano początkowo "politykę niezadrażniania". Założenia teorii marksizmu-leninizmu w odniesieniu do religii, sprzyjały znacznej części kleru katolickiego podziemi, jak i proniemieckie i antykomunistyczne nastawienie Papieża Piusa XII - wywołały falę represji przeciw duchowieństwu i Kościołowi, który z tych zmagających się z działaniami przedstawicieli krańcowo odmiennego i wrogości mu ideologii - wyszedł niepokonany.

Przyczyny trzeba tu upatrywać w niedocenieniu przez komunistów potęgi i moralnego autorytetu Kościoła w Polsce.

Naród polski na przestrzeni swojej trudnej historii znajdował w nim oparcie duchowe, możliwość kultywowania narodowych i patriotycznych tradycji oraz inspirację do walki na rzecz niepodległości ojczyzny.

Kościół nie uległ rozbiciu i nie stracił moralnego prestiżu, mimo oczywistych prób rozbijania go od wewnątrz. Wielką rolę odegrał tu wybitny Mąż Stanu - kardynał Stefan Wyszyński, który swoją bezkompromisową postawą umacniał wolę oporu w narodzie w tych ponurych, stalinowskich czasach.

Komunistyczne władze popełniły wówczas zasadniczy błąd, polegający na nieznajomości psychologii narodu polskiego, stosując odrażającą propagandową kampanię nienawiści, skierowaną przeciw "sacrum", jakim są wiara i Kościół dla większości Polaków.

ABYŚMY PO PROSTU BYLI

W jednym z ostatnich numerów "Tygodnika Solidarność" przeczytałem - w stałym felietonie Piotra Wierzbickiego - także oto zdania: "Lewicowi katolicy, którzy mieli przedtem wyłączność na reprezentowanie niezależnej katolickiej opinii publicznej, spoglądają teraz bez entuzjazmu na nowe prawicowe i centrowe ugrupowania o chrześcijańskim rodowodzie i programie. Oficjalni intelektualści, których PRL wsadził na najwyższe świeczniki, a okres antypeerelowskiej opozycji jeszcze na tych świecznikach umocnił, czują, że będą musieli zstąpić trochę niżej i spuścić z tonu". Pomniemy typowy dla zbyt szybko myślących ludzi błąd w sformułowaniu "PRL wsadził" (winno być: "wsadziła", gdyż PRL jest rodzaju żeńskiego, podobnie jak "żona" czy inne zło), gdyż nie odgrywa on większej roli. Chodzi mianowicie o istotny sens tych dwóch zdań, które przytoczyłem. W zdaniach tych zapowiada Wierzbicki coś, co swego czasu - dokładnie: po wprowadzeniu stanu wojennego - jeden z głównych polskich komunistów, Mieczysław F. Rakowski (cóż się stało z Mnietkiem, ach cóż?), nazwał "koniecznością wymiany elit". Takie pomysły są zresztą typowe dla ludzi, którzy - świadomie lub nieświadomie - reprezentują typ myślenia totalitarnego i dla politycznych frustratów. Pomysł "wymiany elit" został już zresztą raz w Polsce przeprowadzony - wówczas, gdy wymiatano intelektualistów z uczelni wyższych, gremiów kulturalnych itp. - działo się tak na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych. Ale to nie była "wymiana elit", lecz ich likwidacja. Od tamtego czasu Polska, choć miała intelektualistów, nie miała w gruncie rzeczy prawdziwych elit kulturalnych. Intelektualiści grupowali się raczej przeciw czemuś niż dla czegoś.

Czasy się zmieniają i wraz z nimi narasta w pewnych środowiskach dziwny rodzaj frustracji. Najdo-

bitniejszym przykładem takich frustracji jest książeczka Piotra Wierzbickiego, w której narzeka on na to, iż intelektualiści lewicowi korzystali w PRL z wszelkich dogodności, zaś kariery intelektualistów prawicowych były po prostu niemożliwe - chodzi o dyskutowany swego czasu tomik "Myśli staroświeckiego Polaka" wydany nakładem londyńskiego "Pulsu". Ta teza Wierzbickiego nieco się rozmiękała z prawdą, gdyż tacy prawicowi intelektualiści jak Konstanty Grzybowski, Aleksander Bocheński czy Józef Chałasiński oraz Bogdan Suchodolski robili w PRL zgoła zawrotne kariery, zaś prawicowy bez wątpienia Bolesław Piasecki dostał się na najwyższe wyżyny. Frustracja Wierzbickiego tak oto da się przełożyć na język dla ludzi zrozumiały: czas skończyć z dominacją "lewicowych katolików" i "oficjalnych intelektualistów" by zrobić miejsce dla zwolenników prawicy i centrum. Kto i jak ma to miejsce dla nich zrobić, tego Wierzbicki nie wyjawia, a szkoda. Rakowski przynajmniej miał po temu jakieś środki przymusu, ale i jemu, mimo wymachiwania pałą, niewiele się udało, gdyż intelektualiści albo nim się, albo ich nie ma, nie da się ich powołać czy mianować - dał Bóg komuś talent lub nie, ani Rakowski, ani tym bardziej Wierzbicki nie są zdolni tchnąć ducha w glinę, by ją ożywić.

Dominacja jakiegoś sposobu myślenia nie jest zależna od mianowań i manipulacyjnych zabiegów, lecz od tego czy ten sposób myślenia jest zborny, czy nie. Przebijają się zawsze najzdolniejsi. Sami, bez sztucznego wspomagania. Jest być może rzeczą dziwną i bolesną fakt, że w ruchu opozycyjnym znaleźli się ludzie, którzy przedtem sporo wysiłku włożyli w budowanie systemu, lecz w końcu nie zmieniali swego stanowiska dla kariery, byli za to sekowani, zaś mało kto z nich wierzył, że za własnego życia doczeka

upadku komuny. Wiele zresztą tego nie doczekało. Ale jest też rzeczą dziwną i bolesną fakt, że jakoś w tym ruchu - wtedy, gdy było to aktem odwagi cywilnej, gdy narażało na represje - brakło intelektualistów (jeśli tacy są) reprezentujących prawicę lub centrum. Ci raczej - nawet z emigracji, jak prof. Adam Bromke - wyhamowywali opozycyjną "ekstremę", bredzili o konieczności "zachowania substancji narodowej", którą ekstrema w walce z komunizmem chce wygubić. Takie to były sprzeczności niedawnej przeszłości. Niech mi tu więc obecnie "prawica" i "centrum" nie demonstrować swoich kwasów i urazów. Placą za to, co sami nawarzyli - i niech się temu nie dziwią. Sami przed sobą odpowiadać winni za brak działania, nie mówiąc już o jego skuteczności. I oto oni, sfrustrowani i zniesmaczeni, wylazą teraz z mysich kątów wołając o należne prawicy i centrum miejsce w życiu publicznym.

Otóż ja osobiście nie przeciw miejscu dla prawicy i centrum nie mam. Pod jednym wszakże warunkiem - że nie będą sobie tego miejsca wywalczać środkami zbliżonymi do administracyjnych. Niech intelektualiści tej orientacji wylegitymują się dorobkiem klasy esejistyki Leszka Kołakowskiego czy poezji Zbigniewa Herberta. Niech rangą swej myśli i odwagą działania dorównają Adamowi Michnikowi czy Jackowi Kuronowi. Niech po prostu będą, a wówczas i miejsce dla nich się znajdzie. Do znudzenia wypada dziś powtarzać słowa Witolda Gombrowicza: "Komunizm? Antykomunizm? Nie, to zostawmy na razie na boku. Nie idzie o to, abyście byli komunistami lub anty... idzie o to, żebyście po prostu byli. Być - to nieprawdaż, minimalny postulat, który przedkładam polskiej inteligencji, polskiej świadomości. Będziecie musieli nieźle się wysilić w latach nadchodzących, aby przejść od pół-

egzystencji do egzystencji, i nie wiadomo czy się to uda". Te słowa napisane zostały w roku 1956, grubo ponad ćwierćwieku temu. I co? I okazało się, że nie do wszystkich one dotarły. Nie dotarły w każdym razie do tych, których Wierzbicki określa mianem prawicy i centrum, gdyż inni istotnie potrafili się wysilić i dzięki temu właśnie wysiłkowi istnieć. Nie istnieją dlatego, że są jakąś "lewicą", nawet "katolicką", lecz dlatego, że coś w swoim życiu dokonali, coś napisali, że po prostu stworzyli samych siebie. Tymczasem Wierzbicki jakby się domagał tego, by dziś oddali "monopol". Monopol na co? Na istnienie? Trochę to, przyznam, śmieszne.

Polsce nie jest potrzebna żadna "wymiana elit", o której bredzą nowi nawiedzeni. Polsce potrzebne są różne elity i gra między nimi - gra myśli, starcie dzieł. Nie jest ważne czy za taką myślą lub dziełem stoi światopogląd lewicowy, centrowy lub prawicowy. Ważna jest nośność i ranga samej myśli, doniosłość dzieła. Polska prawica, jeśli chce istnieć, musi się wylegitymować nie swą postawą polityczną, lecz dorobkiem intelektualnym, który jak na razie jest dość skromny. Tylko on potrafi ją wywyższyć z obecnej pozycji do rzeczywistego publicznego istnienia. Wszelkie inne pomysły na powołanie prawicy do życia są pomysłami głupimi, szkodliwymi, a niekiedy i groźnymi.

Żyjemy w okresie formowania się w Polsce nowych struktur życia publicznego, także politycznego. Jest to okres niezwykle ważny - od tego, co dziś się ukształtuje zależy przyszłość kraju, może nawet nie tylko Polski, lecz w pewnej mierze i całej Europy. Byłoby tragedią, gdyby nasz kraj zamienił się miał za sprawą garstki politycznych frustratów w jakąś małą piarnię, dziwówisko w samym środku kontynentu. Jest to perspektywa, choć dziś dość odległa, realna. Już dziś, gdy przed kilku dniami przeprowadzałem wywiad z jednym z niemieckich intelektualistów, ze spuszczoną głową wysłuchałem - a człowiek ten zna doskonale polskie realia - dość cierpkich uwag na temat naszej kultury politycznej,

na temat, odbywających się aktualnie swarów i coraz szerszych kręgów fał rozchodzących się z centrum "polskiego piekła". Polega ono na zastąpieniu prawdziwej walki politycznej przez zwalczanie jednych przez drugich, na zastąpieniu argumentów epitetami (rolę takiego epitetu pełni właśnie pojęcie "lewicy" - do lewicowości czy socjalizmu nikt rozsądny w Polsce się nie przyznaje wyjąwszy może zawsze odważnego Tadeusza Konwickiego, który do tego się w wywiadzie na łamach "Po Prostu" jednak przyznał).

Polsce nie jest potrzebna wymiana, lecz tworzenie elit. Różnych, o odmiennym zapleczu światopoglądowym, ale połączonych pewną wspólnotą: tą wspólnotę stanowić powinny reguły kultury politycznej. Polsce potrzebne jest bogactwo życia kulturalnego i publicznego. Ale tego bogactwa nie da się osiągnąć bez

ludzi, którzy przyczynią się do niego swym dorobkiem. Tymczasem na prawicy - co przykre - mamy do czynienia raczej z demonstracją hasła i licytacją "antylewicowych" epitetów. To trochę za mało, by istnieć naprawdę. To jeszcze, przykro powiedzieć, jedynie owa pół-egzystencja, o której pisał Gombrowicz. We wspomnianej książeczce napisał Wierzbicki: "A zatem myśl prawicowa powinna się - przede wszystkim - uczyć". Nic dodać, nic ująć. Rzecz jednak w tym, że pięć lat po napisaniu tych słów nawet u ich autora trudno dostrzec efekty owej nauki, a on wszakże bez wątpienia należy do czołówek myślicieli polskiej prawicy. Jak na razie wymyślił postulat "wymiany elit", w czym jako żywo niewiele się różni od Rakowskiego. Bardzo to przykre.

LESZEK SZARUGA

Rys. Jerzy LIPIEC

SPRAWA RYSZARDA PASZKOWSKIEGO

Bohater tego reportażu Polak o nazwisku Paszkowski, jest jedną z największych sensacji szpiegowskich ostatnich lat w Kanadzie.

Jego historia powrotów do Kanady jest zarazem rodzajem horroru imigracyjnego. Na podstawie przedstawionych faktów trudno orzec, czy był pracownik SB powinien otrzymać w Kanadzie azyl. Niemniej jego historia jest bardzo pouczająca.

UCIECZKA Z POLSKI

25 sierpnia 1982 r. Ryszard Paszkowski (wówczas sierżant SB) wraz ze swoim kolegą porwają samolot Polskich Linii Lotniczych LOT relacji Budapeszt-Warszawa i lądują w Monachium, gdzie oddają się w ręce policji zachodnoniemieckiej. Imitacja bomby wykonana była ze świeczek. Porwanie to zostało odnotowane przez środki masowego przekazu.

Decyzję o ucieczce z Polski podejmuje wspólnie z kolegą na przełomie grudnia 81 r. i stycznia 82 r. 30 maja 82 r. wyjeżdżają z fałszywymi paszportami na wycieczkę ORBISU do Bułgarii. Przez prawie trzy mie-

siące pozostają poza krajem usiłując przedostać się na Zachód przez "zieloną granicę" - z Bułgarii, Rumunii i Węgier. Każda próba kończy się aresztem, w Rumunii zostają oprócz tego pobici przez straż graniczną. Sąd Niemiec Zachodnich skazuje R.Paszkowskiego i jego kolegę na 4,5 roku więzienia za porwanie samolotu, równocześnie udzielając im azylu politycznego. Fakt ten również został odnotowany przez prasę.

20 lipca 1984 r. przy współpracy z polską SB R.Paszkowski ucieka z więzienia w Bernau am Chiemsee. Jak twierdzi, na włosę, któregoś dnia przy sprzątaniu więziennego parkingu SB nawiązała z nim kontakt. 20 lipca 84 r. po wyjściu na przepustkę R.Paszkowski został przewieziony przez SB do Strasbourga we Francji. W Strasburgu otrzymuje pieniądze, kontakt i misję do spełnienia od SB w Paryżu. W Strasburgu decyduje się nie wykonywać poleceń SB i przez Paryż wyjeżdża do Marsylii. Z Marsylii przez Monako dociera do Włoch.

W Rzymie R. Paszkowski zgłasza się do ambasady kanadyjskiej i prosi o rozmowę z RCMP, proponując pomoc w rozpracowaniu siatki polskiego wywiadu w Kanadzie. Ryszard Paszkowski zostaje przesłuchany dwukrotnie. Po drugim przesłuchaniu otrzymuje od RCMP życiorys Roberta Fishera i jako taki składa podanie o imigrację do Kanady. Po 4 miesiącach otrzymuje wizę imigracyjną na nazwisko Robert Fisher i przyjeżdża do Edmonton. Wiza wydana 14 listopada 1984 r. w Rzymie na numer B010770970.

Po wylądowaniu w Edmonton przechodzi kurs j.angielskiego jak wszyscy emigranci sponsorowani przez rząd Kanady. Jego zleceniodawcy wiedzą, że utrzymuje wciąż kontakty z SB. To warunek spełnienia misji.

PRACA DLA CSIS

Wiosną 1985 roku zostaje powołany, wówczas już przez wyłonioną z RCMP CSIS (Canadian Security Intelligence Service) jako podwójny agent do wykonania zadań związanych z lokalizowaniem agentów PRL w Kanadzie. Każda akcja była wykonywana na polecenia i wg instrukcji z Ottawy i płacono gotówką. Pobierane pieniądze za akcje R.Paszkowski kwitował własnoręcznym podpisem. Nawiązuje szerokie kontakty w środowisku polskim. Penetruje Poznaje go wówczas autor tego artykułu.

16 sierpnia 1986 r. CSIS wysyła R.Fishera do wykonania zadań w Europie, pomimo, jak twierdzi, jego sprzeciwów, wynikających z tego, że jako porwacz samolotu i uciekinier z więzienia poszukiwany jest przez INTERPOL, oraz że... jak mówi jednemu ze swych kolegów, "nie mieli (CSIS) prawa żądać ode mnie tego czego żądali"... Dlaczego jednak tajne służby wysłały na pewny areszt swojego agenta? Są trzy możliwości. Albo przestał im być potrzebny, albo jego kontakty z SB były podejrzanie bliskie albo pracował zbyt dobrze i wykrył nie tych co należy. Tak czy inaczej pozbyto się podwójnego agenta Fischera. Takí los podwójnych agentów.

ZATARG Z CSIS

Po wylądowaniu w Rzymie, w ciągu kilku dni R.Fisher został aresztowany przez INTERPOL i po ok. trzech miesiącach aresztu, przewieziony do Niemiec Zachodnich do odsiedzenia pozostałej części kary za porwanie samolotu. Paszkowski jednak wykluca udział CSIS w jego aresztowaniu. Wpadł sam.

W trakcie odbywania pozostałej części kary więzienia w Niemczech Zach. R.Paszkowski kontaktuje się z CSIS chcąc powrócić do Kanady. Sprawa decyzji powrotu jego do Kanady ciągnie się przez ok. 1,5 roku i ostatecznie pod koniec 1987 r. Ottawa odmawia mu powrotu do Kanady. 12 listopada 1987 r. R.Paszkowski wychodzi z więzienia po odsiedzeniu pozostałej części kary. Występuje wówczas publicznie, oskarżając CSIS o usiłowanie pozbycia się go, co zostało odnotowane przez prasę. Po ukazaniu się pierwszych artykułów w prasie, ówczesny minister spraw wewnętrznych Mr. Keleher oświadcza publicznie, że taki człowiek nie jest im znany. Jednakże po przytoczeniu kilku faktów przez R.Paszkowskiego, Mr. Keleher przyznaje, również publicznie, że faktycznie znają R.Paszkowskiego, jednakże jest on oskarżony (nie podaje przyczyny) i że w momencie przyjazdu do Kanady czeka R.Paszkowskiego sąd i więzienie. Akt oskarżenia brzmi:

Ryszard Paszkowski on or about the 11 day of December A.D. 1984 at or near Toronto in the province of Ontario did come into Canada by rison of Fraudulent or improper means or misrepresentation of a material fact to wit:

By stating on his application for permanent residence that he had never been convicted of any criminal offence, which statement was false, and did thereby commit an offence contrary to section 95 (b) of the Immigration Act S.C. 1976 - 77 c. 52 as amended.

Akt oskarżenia wypisany jest na nazwisko R.Paszkowski, natomiast data urodzenia na oskarżeniu pochodzi od Roberta Fishera.

R.Paszkowski pozostaje w Niemczech Zach. usiłując w dalszym ciągu nieoficjalnie załatwić sobie przyjazd do Kanady.

Po oświadczeniu przez Mr. Kelehera o oskarżeniu, 22 marca 88 r. R.Paszkowski składa wniosek w ambasadzie kanadyjskiej w Bonn o wizę wjazdową do Kanady w celu umożliwienia mu stawienia się przed sądem w Kanadzie. W tym samym dniu wizy mu odmówiono.

SB I E.P.

W czasie jego pobytu w Niemczech Zach. SB wiedząc o jego korespondencji z niejaką E.P. postanowiła wykorzystać ten fakt do głębszego zbadania sprawy. E.P. lat 24 pracuje wówczas jako laborantka medyczna w Zespole Opieki Zdrowotnej w Gubinie, woj. zielonogórskim. SB nawiązuje kontakt z E.P. w maju 1988 r. i stosując szantaż, zmusza ją do wyjazdu do Niemiec Zach. z zadaniem uzyskania wszelkich informacji od R.Paszkowskiego, szczególnie kontaktów z CSIS.

Po przyjeździe do Kolonii pociągłem, w momencie spotkania na dworcu, E.P. ujawnia R.Paszkowskiemu cel swojego przyjazdu (szczegóły spotkania i dalszych historii zanotowano na przesłuchaniu imigracyjnym E.P. w dniach 23 i 24 listopada 1989 r.).

Po napadnięciu i pobiciu E.P. 17 września 89 r. przez SB w Kolonii, gdzie oboje mieszkali razem, postanawiają uciec z Niemiec Zachodnich.

Po przyjeździe do Holandii i załatwieniu biletów lotniczych na podstawie fałszywych paszportów na linie Canadian International do Edmonton E.P. i R.Paszkowski przylatują 4 października 89 r. na międzynarodowe lotnisko w Edmonton. W samolocie R.Paszkowski niszczy bilety samolotowe. Paszporty zostają w Amsterdamie. Na lotnisku oboje natychmiast zgłaszają się jako uciekinierzy.

W EDMONTON PO RAZ DRUGI

W tym samym dniu oboje zostają przesłuchani przez oficera imigracyjnego do ok. godz. 2 w nocy.

E.P. zostaje przetransportowana do hotelu, natomiast R.Paszkowski w eskorcie RCMP do aresztu w Leduc. Rano 5 października 89 r. o godz. 10 rano oboje ponownie przewieziono na lotnisko i przesłuchiwano do ok. godz. 4 po południu. Wieczorem o godz. 6 powtórzono tą samą procedurę jak poprzedniego dnia i ponownie przesłuchiowano 6 października. 6 października ukazuje się artykuł w Edmonton Journal z podaniem nazwiska R.Paszkows-

kiego. W tym dniu E.P. zostaje zwolniona, natomiast utrzymano areszt w stosunku do R.Paszkowskiego.

12 października oficerowie imigracji przewieźli R.Paszkowskiego na przesłuchanie przed Refugee Board. Na przesłuchaniu Mr. Budd Winchester, przedstawiciel Immigration of Canada zarzucił "... tendencję do rozgłosu"... R.Paszkowskiemu przez powiadomienie przez niego prasy tuż po przyjeździe. Jednakże Don Retson, dziennikarz z Edmonton Journal, który napisał ten artykuł, zaprzeczył na przesłuchaniu, że wiadomość otrzymał od R.Paszkowskiego. Wiadomość tą podała jedna z pracowniczek imigracyjnych J.B. Po przesłuchaniu R.Paszkowski zostaje dopuszczony do powtórnego pełnego przesłuchania przed Refugee Board i zwolniony z detencji.

Jednakże ze względu na nakaz aresztowania "wydany" (?) w 1987 r. i ze względu na nalegania i interwencję adwokatki R.Paszkowski ponownie ufa się do aresztu. Tłumaczenie adwokatki jest takie, że jeśli sam nie zgłosi się do aresztu, to w późniejszym okresie może nie dostać zwolnienia z aresztu, ze względu na to, że sędzia może mieć uzasadnione obawy, że R.Paszkowski nie zgłosi się na rozprawę.

18 października adwokat odwołuje się od tej decyzji do Queen Bench. Sędzia nakazuje kontynuowanie aresztu.

21 listopada 89 r. odbyło się trzecie przesłuchanie o uwolnienie z aresztu. Tym razem sędzia wysłuchał argumentów adwokata, ale pomimo listów polecających, utrzymał areszt w mocy.

SPRAWA ŚLUBU R.PASZKOWSKIEGO Z E.P.

24 października 89 r. R.Paszkowski zgłasza wniosek do Dr. Remand Ctr Mr. Finerly o zgodę na zawarcie ślubu z E.P. Równolegle E.P. zgłasza się do urzędu Vital Statistics o wydanie licencji małżeńskiej.

dokończenie na str 28

ZŁOTO, SREBRO, PLATYNA

Metale szlachetne są symbolem bogactwa i zazwyczaj rozważane w planach inwestycyjnych. Chcę dziś Państwu przedstawić możliwości inwestycji w złoto, srebro i platynę. Dodam jednak, że omówię tylko sprawy najprostsze, a ponadto pragnę podkreślić, że metale szlachetne należy rozważyć w planach inwestycyjnych dopiero po:

A. Założeniu konta typu money market i zakumulowaniu w nim sumy równej Państwa trzymiesięcznym zarobkom (polecam fundusze: Dreyfus Worldwide Dollar, (800) 645-6561, minimum \$2,500, Vanguard Money Market Reserves Prime, (800) 662-7447, minimum \$3,000, mogą też Państwo rozważyć konto money market w dobrym stabilnym banku, na przykład First Deposit National Bank, P.O.Box 707, Tilton, New Hampshire 03276, (800) 821-9049, minimum \$5,000);

B. Założeniu planu comiesięcznej systematycznej inwestycji, najlepiej na koncie IRA w funduszu zbiorowym (mutual fund), polecam także fundusze jak: Templeton World Fund, Twentieth Century Growth Fund, Fidelity Magellan Fund. Jak już Państwo to zrobią, proszę zainteresować się złotem i srebrem.

Czy należy kupować metale szlachetne?

Tak, ale nie należy przeznaczać na nie więcej niż 10% swego majątku. Metale szlachetne jako takie nie są z reguły dobrą inwestycją, lecz zabezpieczeniem przed chaosem i inflacją. Ludzie, którzy wydostali się z Wietnamu rządzonego przez komunistów dokonali tego zazwyczaj poprzez przekupienie urzędników lub opłacenie ucieczki złotem. Metale szlachetne, na dłuższą metę, zachowują wartość, podczas gdy papierowe pieniądze tracą. Oczywiście zdarzają się okresy paniki, gdy ceny złota i srebra podlegają gwałtownym wahanom, ale spekulację w takiej sytuacji polecam tylko

tym z Państwa, którzy mają bardzo mocne nerwy i znają się na rzeczy. Natomiast zakup złota i srebra na dłuższą metę, jako zabezpieczenie przed chaosem i inflacją, jest rozsądnym posunięciem.

Złoto, srebro i platynę można kupować w formie sztab, monet oraz kontraktów na dostawę metalu. Ta trzecia metoda jest czysto spekulacyjna, stanowczo odradzam ją początkującym.

Jeśli chcieliby Państwo kupować sztaby srebra lub złota, radzę kupować je w okresie, gdy metale nie są popularne, gdy nikt o nich nie pisze w gazetach. Ceny złota, srebra i platyny są podawane regularnie we wszystkich środkach masowego przekazu. Sztaby są gwarantowane przez firmy (na sztabie umieszczona jest próba z nazwą firmy), takie jak Engelhard, Johnson Matthey, Credit Suisse (największy bank szwajcarski), czy Sunshine Mining. Ta ostatnia firma jest jedną z największych amerykańskich kopalni i przetwórci srebra i można od niej bezpośrednio kupować srebro, bez potrzeby opłaty brokerowi.

Ja wolę kupować monety, zwłaszcza tak zwane "bullion coins", które nie są kolekcjonowane. Do czasu embargo nałożonego przez prezydenta Reagana na Afrykę Południową, najpopularniejszą monetą był południowoafrykański Krugerrand. Obecnie jednak traci swą popularność i raczej jej Państwu nie polecam.

Radzę raczej zainteresować się monetami amerykańskimi (Gold Eagle, Silver Eagle), kanadyjskimi (Maple Leaf, w wersji srebrnej, złotej i platynowej), i na koniec australijskimi (Koala, Nugget, również produkowane ze wszystkich trzech metali szlachetnych). Istnieją również chińskie monety Panda, ale ich nie kupię, dopóki socjalizm nie upadnie w Chinach.

Spośród tych monet zdecydo-

wanie najciekawszą jest kanadyjski srebrny liść klonowy (Maple Leaf). Większość monet wydawana jest przez rządy, jako oficjalny środek płatniczy danego kraju. Podobnie jest ze srebrnym liściem klonowym. Jest on oficjalną monetą pięciodolarową w Kanadzie - oczywiście nikt nie używa Liści Klonowych w obieg, bo pieniądze papierowe są mniej warte. Przy obecnej cenie srebra, metal w srebrnym Liściu Klonowym wart jest \$5.13 (dolar amerykański), czyli około \$6.25 dolarów kanadyjskich. Srebrny Liść Klonowy po prostu nie może spaść na wartości poniżej \$5.00 (dolarów kanadyjskich), a sprzedawany jest po około \$7.25 (dolarów amerykańskich). W istocie rząd kanadyjski gwarantuje ludziom kupującym srebrne Liście Klonowe, że wartość ich inwestycji nie spadnie poniżej \$5 (dolarów kanadyjskich). W dodatku srebrne Liście Klonowe wydane w roku 1988 obecnie kupowane i sprzedawane są po około \$9 amerykańskich, bo stały się do pewnego stopnia rzadkością.

Gdzie kupować metale w sztabach i monetach (bullion coins)? Podam Państwu informację o pośrednikach, którym sam ufam.

Największym zaufaniem darzę firmę Rhyne Precious Metals, Inc., 425 Pike Street, Suite 403, Seattle, WA 98101, telefon (800) 426-7835, (800) 542-0824, (206) 623-6900. Kupowałem sam od nich i zawsze byłem zadowolony, ponadto bywałem w ich biurze i sklepie, gdy mieszkalem w Seattle. Firma ta prowadzi też program regularnych comiesięcznych inwestycji w metale szlachetne i monety, który można zacząć od sumy \$100 miesięcznie.

Rhyne Precious Metals i Benham Certified Metals (inny broker, którego polecam, adres: 1665 Charleston Rd., Mountain View, CA 94043, telefon (800) 321-8321) mają też program sprzedaży sztab i monet przechowywanych dla klientów

Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej p. T.Mazowiecki oraz prof. Stelmachowski Marszałek Senatu skierowali zaproszenie na ręce prezesa Zarządu Gł. Kongresu Polonii Kanadyjskiej, a jednocześnie przewodniczącego Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata, na przyjazd do Polski celem omówienia sprawy Zjazdu Polonii. Zagadnienie to omawiane było jeszcze w lutym br. podczas pobytu ministra Aleksandra Halla w Toronto. Dyskutowano tę sprawę z min. Hallem na Prezydium Polonii Wolnego Świata.

Obecnie, po uzgodnieniu wszystkich aspektów zagadnienia zdecydowano, że delegacja złożona z pp. S.T.Orliowski, prezes KPK, R.Kogler, sekretarz generalny oraz S.Brodzki, kierownik Biura Polonii Świata, uda się do Polski w dniach 23 - 28 czerwca br.

Przewidywane są rozmowy i spotkania z p. T.Mazowieckim, premierem RP, p. prof. Stelmachowskim, marszałkiem Senatu, prymasem Polski kard. J.Glempem, L.Wałęsą i biskupem Dominem, przewodniczącym komisji charytatywnej Episkopatu Polski oraz z min. A.Hallem, który zorganizuje spotkania.

Najważniejszą rzeczą do uzgodnienia, to omówienie Zjazdu Polonii oraz poprzedzające ten zjazd zebranie robocze, które zjazd przygotowuje, ustali miejsce zjazdu, uczestnictwo i główne zadania zjazdu.

R.K.KOGLER
Sekretarz Generalny

UWAGA

Polish Canadian Community Services organizuje letni bezpłatny kurs języka angielskiego w terminie od 3 do 27 lipca. Zajęcia dla członków Polish Canadian Community Services odbywać się będą w szkole St. Pius przy 65 Jane Str. w pobliżu stacji Jane, od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 2.30.

Osoby uczęszczające na kurs otrzymają zaświadczenie (certificate) o ukończeniu kursu.

Wszystkich zainteresowanych prosimy o telefoniczny kontakt z Polish Canadian Community Services tel. 533-9471.

POLISH CANADIAN COMMUNITY SERVICES

z a p r a s z a

na kolejne spotkanie z cyklu:

O CZYM KAŻDY POLAK ZAMIESZKAŁY W KANADZIE WIEDZIEĆ POWINIEN?

1. Kto może starać się o stały pobyt w Kanadzie?
2. Kto może otrzymać zezwolenie na pracę?
3. Czy jesteśmy dyskryminowani przez władze imigracyjne?
4. Jak przedłużyć wizę?

HANIA SOKOLSKA

przedstawi nowe przepisy imigracyjne i odpowie na pytania
3 LIPCA 1990 (wtorek) godz. 7:00 wiecz.

(tylko do godz. 8:30)

w sali dolnej CREDIT UNION, 220 Roncesvalles Ave.

POLSKIE
BIURO
USŁUG
SOCJALNYCH

2333 Dundas Street West,
Suite 408, Toronto, Ontario
M6R 3A6
TEL. (416) 533-9471

OFERUJE IMIGRANTOM ZAMIESZKAŁYM W KANADZIE NASTĘPUJĄCE USŁUGI:

1. Pośrednictwo w kontaktach z urzędami kanadyjskimi
 2. Pomoc w wypełnianiu różnego rodzaju druków
 3. Poradnia zawodowa
 4. Poradnia rodzinna
- Większość naszych usług jest bezpłatna dla członków POLISH CANADIAN COMMUNITY.
Roczna opłata członkowska: \$15 - indywidualna

PARIS
STUDIO
2007 BLOOR St. West, TORONTO
Ont. M6P 3L2

tel. (416) 766-0660

SALON
FRYZJERSKI

ANDRZEJ
z WARSZAWY

- UŻYWAMY PRODUKTÓW FRYZJERSKICH FIRMY FRANCUSKIEJ "PERMA"
- USŁUGI KOSMETYCZNE WYKONUJE PANI MILA (manicure, pedicure, woskowanie, henna)

ZAKŁAD CZYNNY OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU
OD 9:00 DO 19:00 (7 pm), W SOBOTĘ OD 9:00 DO 17:00

RFN, ARGENTYNA CZY WŁOCHY?

Po pierwszej rundzie Italia 90 odpadło 8 drużyn. Cztery: USA, Szwecja, Zjednoczone Emiraty Arabskie i Południowa Korea nie zdobyły ani jednego punktu, ale tylko marny występ Szwecji jest zaskoczeniem. Po dwa punkty zdobyły następne cztery wyeliminowane zespoły: Austria, ZSSR, Szkocja i Egipt. Poza być może Egiptem każdy z tych zespołów przy łucie szczęścia mógł się zakwalifikować do 1/8 finału co świadczy o szalonym wyrównaniu poziomu wśród kilkunastu najlepszych zespołów świata. Dlatego też już podniosły się głosy, że sprawiedliwiej byłoby rozegrać walkę o tytuł mistrzowski systemem ligowym. Pew-

nie kiedyś do takich mistrzostw świata dojdzie. W ZSSR szokiem było wyeliminowanie piłkarzy sowieckich już w I rundzie. Tak wyjaśniła to socjolog Walentyna Paunowicz: "W ZSSR - powiedziała - nie możemy zrozumieć, dlaczego udział naszych piłkarzy w finałach piłkarskich mistrzostw świata zakończył się fiaszkem. Moim zdaniem, wszystkiemu winna jest pierestrojka - brakuje dyscypliny, normy nie są przestrzegane".

KOŃCOWE TABELE:

GRUPA A

	pkt	bramki
1. Włochy	6	4:0
2. Czecho-Słowacja	4	6:3
3. Austria	2	2:3
4. USA	0	2:8

Awansowały Włochy i Czechosłowacja.

GRUPA B

1. Kamerun	4	3:5
2. Rumunia	3	4:3
3. Argentyna	3	3:2
4. ZSSR	2	4:4

Awansowały Kamerun, Rumunia i Argentyna.

GRUPA C

1. Brazylia	6	4:1
2. Kostaryka	4	3:2
3. Szkocja	2	2:3
4. Szwecja	0	3:6

Awansowały Brazylia i Kostaryka.

GRUPA D

1. RFN	5	10:3
2. Jugosławia	4	6:5
3. Kolumbia	3	3:2
4. ZEA	0	2:11

Awansowały RFN, Jugosławia

1 Kolumbia.

GRUPA E

1. Hiszpania	5	5:2
2. Belgia	4	6:3
3. Urugwaj	3	2:3
4. Korea Połud.	0	1:6

Awansowały Hiszpania, Belgia i Urugwaj.

GRUPA F

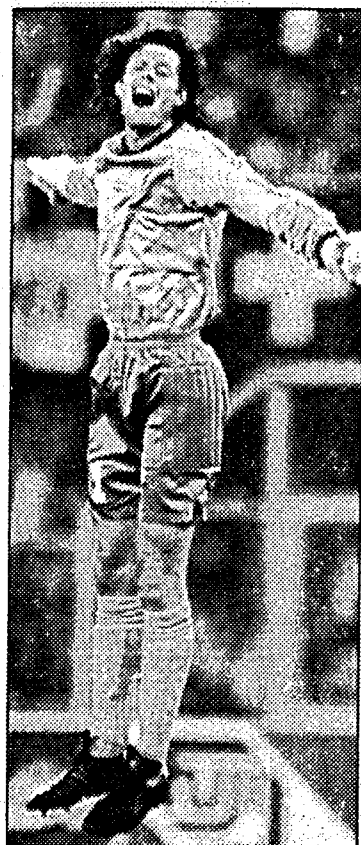
1. Anglia	4	2:1
2. Irlandia	3	2:2
3. Holandia	3	2:2
4. Egipt	2	1:2

Awansowały Anglia, Irlandia i Holandia. O kolejności Irlandii i Holandii zdecydowało losowanie.

Zestawienie par 1/8 finału przyniosło dwa przedwczesne pojedynki na szczycie: Brazylia-Argentyna i RFN-Holandia. Każda z tych drużyn była zdolna do zdobycia tytułu mistrzowskiego. Dwie niestety musiały odpaść. RFN pomimo tego, że wygrała tylko 2:1 z Holandią wygrała jak najbardziej zasłużenie. Brazylia pomimo tego, że była zespołem lepszym od Argentyny, z którą nie przegrała od ponad 6 lat zeszła z boiska pokonana. Brazylijczykom zabrakło owego łutu szczęścia kilkakrotnie, gdyż tzw. 100% sytuacji mieli 5-6. Dwukrotnie na przeszkodzie stanął słupek. Z drugiej strony trzeba podkreślić, że Argentyńczycy strzelili piękną bramkę po

.... Włoch Walter Zenga

Cieszą się bramkarze. Belg Michel Preud'homme oraz....

błyskawicznej akcji Maradony, który ściągnął na siebie aż czterech obrońców (szkolny błąd defensywy brazylijskiej) i podał do niekrytego Caniggli, który wymanewrował bramkarza i z odległości kilku metrów strzelił do pustej bramki. Argentyna - obok RFN i Włochów, którzy pewnie wygrali z Urugwajem - stała się ponownie wielkim faworytem.

WYNIKI 1/8 finału

23.06. Kamerun - Kolumbia	2:1
23.06. CSRF - Kostaryka	4:1
24.06. Brazylia - Argentyna	0:1
24.06. RFN - Holandia	2:1
25.06. Rumunia - Irlandia	0:0
rzuty karne	4:5
25.06. Włochy - Urugwaj	2:0
26.06. Hiszpania - Jugosławia	1:2
(po dogrywce), w normalnym czasie	1:1
26.06. Anglia - Belgia	1:0
(po dogrywce)	

KTO Z KIM W 1/4 FINAŁU

30.06. Argentyna - Jugosławia	(Florencja)
30.06. Włochy - Irlandia	(Rzym)
1.07. RFN - Czechosłowacja	(Mediolan)
1.07. Kamerun - Anglia	(Neapol)

Pierwszy półfinał, w którym spotkała się zwycięzca spotkań rozegranych 30 czerwca odbędzie się 3 lipca w Neapolu. Drugi półfinał będzie miał miejsce 4 lipca w Turynie. Mecz o trzecie miejsce rozegrany zostanie 7 lipca w Bari. Finał 8 lipca w Rzymie.

MIESZANKA AGENCYJNA:

Zenon Jaskuła zajął piąte miejsce w wyścigu kolarskim zawodowców Do-okola Szwajcarii ze stratą 2.17 min. do zwycięzcy - Seana Kelly (Irlandia).

Tomasz Nagórka wygrał bieg na 110 m ppl. podczas mityngu w Saint Denis. Polak w czasie 13,57 pokonał Francuzów P.Tourreta - 13,60 i S.Caristane'a - 13,68.

Najlepszy polski koszykarz ostatnich lat - Eugeniusz Kijewski zastąpił na stanowisku trenera zespołu Lecha Poznań Wojciecha Krajewskiego.

W II rundzie Pucharu Davisa Polska pokonała na kortach stołecznej Legii 4:1 Bułgarię. "Nie było potrzeby, bym wystąpił w meczu. Przy 2:0 po pierwszym dniu nie bałem się już o wynik. Gdy będzie jednak potrzeba stanę na korcie by wspomóc młodych podopiecznych" - powiedział Wojciech Fibak prowadzący zespół Polski. Wyniki: Iwański - Welew 6:3, 6:2, 6:3; Kowalski - Keskinow 6:3, 6:4, 1:6; 7:6 (7:4); Kowalski, Iwański - Welew, Cwetkow 3:6, 6:4, 6:1, 6:2; Iwański - Keskinow 6:7 (5-7), 2:6; Kowalski - Welew 7:6 (7-3), 7:5. Polska spotka się w finale rozgrywek 2 grupy europejskiej w Oslo z Norwegami, którzy pokonali Turków 3:2.

Trzy najlepsze tegoroczne wyniki na świecie uzyskali podczas lekkoatletycznego mityngu w Bratysławie: Sorin Matel (Rumunia) - 2,40 w skoku wzwyż, Galina Czistiakowa (ZSSR) - 7,35 w skoku w dal oraz Władimir Inozemcow (ZSSR) - 17,90 m w trójskoku.

Od przyszłego sezonu nowym bramkarzem Górnik Zabrze będzie Marek Bęben z sosnowieckiego Zagłębia. Zastąpi on wybierającego się do Grecji Józefa Wandzika, który występować będzie wspólnie z Krzysztofem Warzychą w barwach Panathinaikosu Ateny.

W I rundzie Wimbledonu bez сэсji. Czolowi tenisisci awansowa.

Policja w RFN aresztowała we Frankfurcie n/Menem fotomodelkę i jej przyjaciela boksera, którzy szantowali Petera Grafa, ojca tenisistki nr 1 Steffi. Fotomodelka utrzymując, że Peter Graf jest ojcem jej 5-miesięcznej córki w zamian za milczenie zażądała milion marek. Policja prowadzi śledztwo.

Waldemar Matysik przenosi się z Francji do RFN. Były piłkarz reprezentacji Polski zagra w Hamburger SV, który dał Auxerre odstępnego 450 tys. marek. Matysik, mający niemieckich przodków, może otrzymać paszport RFN i nie będzie blokował miejsca innym zagranicznym graczom w zespole z Hamburga.

Wyścig Formuły Grand Prix Meksyku wygrał obrońca tytułu samochodowego mistrza świata Francuz Alain Prost (Ferrari) przed Brytyjczykiem Mansellem (Ferrari) i Austriakiem Bergerem (McLaren-Honda). Prowadzący w klasyfikacji Brazylijczyk Senna był dopiero 20. Zgubiła go nazbyt ryzykowna jazda. Chcąc wyprzedzić Prosta najechał na krawężnik i poszatkował oponę, tracąc cenny czas na wymianę. Po sześciu tegorocznych Grand Prix prowadził Senna (McLaren-Honda) - 31 pkt, przed Prostem i Bergerem po 23 pkt. W klasyfikacji konstruktorów prowadzi McLaren-Honda - 54 pkt przed Ferrari - 36 oraz Benetton - Ford i Williams - Renault po 20 pkt.

Dariusz Szarmach z Warszawy wygrał IV MM Polski w triathlonie, które na skróconych dystansach rozegrano w Poznaniu. Przepłynął on 1,1 km, przebiegł rowerem 80 km i przebiegł 20,5 km najszybciej z 87 uczestników zawodów (83 ukończyło) w czasie - 3:36,45. Z kobiet najszybsza była Tatiana Flakistowa z Charkowa - 4:45,10 (58 miejsce).

W Bydgoszczy rozegrano półfinał indywidualnych mistrzostw świata na żużlu strefy kontynentalnej. Wygrał Kasper (Czecho-Słowacja) - 14 pkt. Drugi był Krzystyniak - 13 pkt, a trzeci - Gollop - 12 pkt. Obok nich awansował do finału kontynentalnego w Norden 12 sierpnia także trzeci Polak - Żaluski, który z 7 pkt zajął 7 miejsce. Odpadł Dołomiszewicz.

KANADA PRZEDŁUŻA WIZY (ALE JAKIM KOSZTEM?)

Od dłuższego czasu z urzędów imigracyjnych spoza Toronto napływały niepokojące wiadomości na temat odmów przedłużania wiz Polakom starającym się o stały pobyt w Kanadzie. W samym Toronto wizy jednak przedłużane były na okres, co najmniej, 3 miesiące. Aż tu nagle, jednego dnia, w urzędzie imigracyjnym Toronto West, Polacy zaczęli odchodzić od okienek z kwitkiem. Nie tyle z kwitkiem, co z wizami przedłużonymi tylko na kilka dni i z definitywnym nakazem opuszczenia Kanady po upływie tego okresu. Sytuacja była o tyle dziwna, iż dotyczyła tylko jednego urzędu imigracyjnego. W innych zaś urzędach na terenie Toronto, wizy przedłużane były nawet na pół roku. Można było przypuszczać, co zresztą okazało się prawdą, iż nie istnieje żaden przepis regulujący sprawy przedłużania wiz Polakom starającym się o status Landed Immigrant. Decyzje podejmowane były więc w oparciu o jakieś enigmatyczne rozporządzenia, które, na dodatek, klóciły się z oficjalnymi ustaleniami pomiędzy Kongresem Polonii Kanadyjskiej a Ministerstwem Imigracji. Jedno zaś było pewne - czego, zresztą, oznaki odczuliśmy już wcześniej - że istnieje presja urzędu imigracyjnego w celu zamknięcia programu Self Exile. Znałe były wcześniejsze naciski urzędu imigracyjnego na Zarząd Główny Kongresu Polonii Kanadyjskiej. Znała też była decyzja Prezydium Zarządu Głównego KPK 6-tygodniowego zawieszenia programu.

Czyżby sytuacja miała się znowu powtórzyć?

Tym razem jednak nikt nie docenił siły i możliwości działania samych zainteresowanych. Zwrócili się oni o pomoc do posła federalnego z okręgu High Park-Parkdale, Jesse Flisa. W biurze "NASZ General Consulting", firmy pomagającej Polakom w uzyskaniu stałego pobytu, w ciągu tylko kilku godzin zostało zebranych

ponad 500 podpisów pod petycją sprzeciwiającą się powstałej sytuacji. Sprawna akcja Jesse Flisa i innych polityków kanadyjskich w Ottawie, spowodowała wydanie przez Ministerstwo Imigracji rozporządzenia o dalszym przedłużaniu wiz Polakom na co najmniej półroczny okres. Również wszyscy ci, których wizy zostały przedłużone na krótki okres z nakazem opuszczenia Kanady, mają mieć w przyszłości wizy przedłużone. Ministerstwo Imigracji, które podobno nie wiedziało o działaniach urzędu imigracyjnego Toronto West wysłało swojego przedstawiciela do Toronto w celu zbadania sprawy na miejscu.

Wiceminister imigracji Mr. Kruger wyraził duże zdziwienie wobec interweniującego u niego posła Flisa. Na jego polecenie już w czwartek ub. tygodnia przyleciał na inspekcję do urzędu imigracji David White, żeby zbadać na miejscu, dlaczego wizy są wstrzymywane. Tego samego dnia Andy Gordon z biura Barbary McDougall - ministra imigracji, poinformowała okręg Toronto, że zauważono nieprawidłowości pracy urzędu imigracyjnego, że wizy będą przedłużane dla tych, którzy złożyli podanie o stały pobyt.

Wydawałoby się, że sprawa została wygrana i na tym się zamyka, ale niestety tak nie jest. Ta krótko, ale sprawna akcja pokazała jak wiele można zrobić, jeśli poczuje się własną siłę i jeśli wykaże się trochę inicjatywy. To była dobra lekcja wspólnego, solidarnego działania. Dobra lekcja, ale chyba nie dla wszystkich. Co w tym czasie robił Zarząd Główny Kongresu, instytucji, która powinna być najbardziej zainteresowana w podjęciu natychmiastowej bezpośredniej akcji? Faktycznie przedstawiciele Zarządu odbyli rozmowę w urzędzie imigracyjnym w Toronto i usłyszeli, że, owszem, wizy będą przedłużane, jeśli Kongres zamknie program w naj-

bliższym czasie. Każda szanująca się organizacja polityczna czy społeczna, potraktowałaby to jako szantaż i jawną dyskryminację, czego następstwem powinno być oficjalne wystąpienie do ministerstwa z żądaniem dymisji urzędnika stawiającego takie warunki. Tymczasem delegacja ZG gotowa była przyjąć warunki i zawiesić program z dnia na dzień. I tylko zdecydowany protest Prezesa Okręgu Toronto, Stanisława Sadowskiego przełożył tę decyzję. To jednak nie wszystko. W chwili, kiedy poseł Jesse Flis uzyskał w Ottawie obietnicę z ministerstwa o dalszym przedłużaniu wiz i zapewnienie, że zamknięcie programu, jeśli nastąpi, poprzedzone będzie oficjalnym listem z ministerstwa nie później niż na 2 miesiące przed datą zamknięcia, do członka Zarządu Głównego KPK zadzwonił przedstawiciel okręgowego urzędu imigracyjnego w Toronto. Najwyraźniej zdając sobie sprawę z rozwoju sytuacji w Ottawie spróbował ostatniego chwytu i jeszcze raz zażądał zamknięcia programu we wrześniu i przyjęcia do tego czasu tylko 900 sponsorstw w zamian za umożliwienie przedłużania wiz Polakom. Pan Jerzy Burski, nie wiedząc chyba o akcji podjętej w Ottawie, bez porozumienia z resztą przedstawicieli Zarządu Głównego wyraził zgodę na te warunki, działając, jak stwierdził, w dobrej wierze dla ratowania sytuacji zagrożonych usunięciem z Kanady Polaków. Miał wysłać w tej sprawie pismo potwierdzające przyjęcie wszystkich narzuconych przez urząd imigracyjny warunków. Pisma tego nie otrzymaliśmy, miało bowiem charakter poufny. Natomiast otrzymaliśmy komunikat prasowy (patrz poniżej), który informuje, że wizy będą przedłużane dla starających się o pobyt, ale też i mówi o zmianach w postępowaniu imigracyjnym w ambasadzie w Warszawie, które oznaczają faktyczne zakończenie przyjmowania nowych podań o sponsorowanie. Z ustnych informacji lokalnego urzędu imigracyjnego wynikało, że terminem wejścia potwierdzonej umowy pomiędzy KPK i Ontario Office of Settlement, a konkretnie, powracającym jak bu-

merang w polskiej sprawie, dyrektorem tego biura Kerry Reedem a sygnującym pismo J.Burskim jest PIĄTEK 20 czerwca 1990 r.

Wiceprezes Burski powiadomił pracowników Kongresu Okręgu Toronto, że załatwił już przedłużenie wiz. Przyjrzymy się komunikatowi Kongresu z dnia 26 czerwca.

DO: Okręgów KPK na terenie
provincji Ontario
Prasy polonijnej

KOMUNIKAT PRASOWY

W związku z czasowym wstrzymaniem przedłużania wiz osobom przebywającym na wizycie w Kanadzie, Zarząd Główny Kongresu Polonii Kanadyjskiej interweniował u władz federalnych w Ottawie. Niezależnie od korespondencji, odbyły się spotkania przedstawicieli ministra imigracji i Zarządu Głównego. W wyniku powyższych zostały uzgodnione następujące sprawy:

1. Osobom, które złożyły podanie o stały pobyt i otrzymały z Ministerstwa Imigracji kopię Formy #1300, będzie przedłużona wiza do jednego (1) roku - w miarę potrzeby.
2. Osoby, które są w toku załatwiania stałego pobytu i wykażą się dowodem z Kongresu, że sprawa jest załatwiana, mogą otrzymać przedłużenie wizy do sześciu (6) miesięcy - w miarę potrzeby.
3. Bracia i siostry obywateli i stałych mieszkańców Kanady, przebywający na wizycie u rodzeństwa, będą mogli się starać o stały pobyt - jeżeli tego sobie życzą.
4. Placówki dyplomatyczne Kanady w Polsce będą informowały starających się o wizę, że nie będą mogli ubiegać się o pozostanie w Kanadzie, będąc na wizycie.

Sądzimy, że powyższe informacje wyjaśnią szereg wątpliwości osób zainteresowanych.

JERZY BURSKI
I wiceprezes

We wtorek 26 czerwca mamy sytuację następującą:

Posel Jesse Flis twierdzi, że załatwił przedłużenie wiz bezwarunko-

wo i to bezpośrednio z wiceministrem imigracji Krugerem i powołuje się na odpowiedź na jego pytanie wygłoszoną przez ministra Barbarę McDougall odnotowaną w Hansardzie, że nie podjęto jeszcze decyzji w sprawie zmian w programie Self Exile (sponsorowania). Nie ma decyzji, nie ma zmian, program idzie.

J.Burski też twierdzi, że załatwił przedłużenie wiz - tyle, że kosztem kontynuowania programu sponsorskiego. Pytanie kto załatwił lepiej i więcej?

26 czerwca odbywa się nadzwyczajne posiedzenie. Prezydium Zarządu Głównego w sprawie imigracyjnej. Obecni członkowie Zarządu Głównego na skutek otrzymanych informacji o interwencjach Flisa orzekają, że przyjęcie warunków narzuconych przez Ontario Office of Settlement jest niezgodne z ustaloną w Ottawie kontynuacją programu i domagają się wycofania przez J.Burskiego listu. List ten chyba już zdążył wyjść z Ontario do Warszawy, i tu i ówdzie, czyniąc zapewne spore zamieszanie w urzędniczych leptynach. Może się okazać, że jeden urzędnik powie, że sponsorować nie można, a drugi powie, że owszem - można. Jest nadzieja, że wycofanie się z zajętego przez Kongres, jak to się określa "pod presją" stanowiska jest jeszcze możliwe i do uratowania, w przeciwnym razie okaże się, że rząd Kanady nie ma nic przeciw dalszemu sponsorowaniu Polaków, a Kongres sam je ogranicza, prawda, że pod presją zalanego polskimi podaniami Ontario.

Jakie stanowisko może zająć Kongres? Wydaje się, że wciąż jeszcze może korzystać z postulatów Stanisława Sadowskiego skierowanych do Zarządu Głównego w początkach kwietnia, wysłanych do ministra imigracji oraz posłów. Sadowski upiera się, że dopóki nie dostanie na te postulaty odpowiedzi z ministerstwa, dopóki ktoś z młotkiem nie przyjdzie lub ministerstwo nie zarządzi zamknięcia programu, będzie przyjmować podania o sponsorowanie.

Jak wyglądają postulaty Sadowskiego? (w największym skrócie)

1. Program sponsorstwa powi-

nien trwać tak długo jak to możliwe, a przynajmniej do momentu, kiedy zostaną otwarte dodatkowe biura i konsulaty w Polsce.

2. Powinna być wywierana jak największa presja, aby jak najszybciej otwarte były kanadyjskie biura emigracyjne w Polsce.

3. Kongres powinien wywierać presję, by istniejące biura imigracyjne były tak wyposażone i miały tyle ludzi, by proces starania o stały pobyt trwał 3-5 miesięcy.

4. Wszyscy, którzy złożyli już podanie o stały pobyt powinni mieć przedłużane wizy aż do załatwienia ich sprawy.

5. Łączenie rodzin oraz ludzie oczekujący w obozach powinni mieć pierwszeństwo w przyjeździe do Kanady i załatwianiu stałego pobytu.

Sadowski uważa, że Kongres ma ważny argument w kieszeni, mianowicie imigranci przez niego sponsorowani nie kosztują nic rząd kanadyjski.

W krótkiej rozmowie w nocy z 26 na 27 czerwca Sadowski powiedział nam, że wciąż jest realistyczne starać się, by program sponsorski w Kanadzie przetrwał do połowy września, bo wtedy są szanse już na otwarcie biur emigracyjnych w Warszawie. Przeciwny jest także wszelkim ograniczeniom, i samoograniczeniom liczbowym sponsorowanych Polaków, dopóki na szczepku gabinetu nie zapadnie decyzja o zmianie programu i takim ograniczeniu. Uważa, że Kongres nie powinien wyciągać swymi rękami gorących węgli wschodnioeuropejskiej polityki imigracyjnej, zwłaszcza, że "w interesie Polski i Polaków leży obecnie emigracja. Jest jedną z form pomocy i wobec bezrobocia i przeludnienia". Dlatego szukał poparcia posła Flisa i skutecznie je uzyskał.

Najbliższe dni pokażą, kto wygra. Urzędnicy imigracyjni z Ontario, czy nieświadome ich gry ministerstwo. Czy Polacy nadal będą sponsorowani? Co do jednego nie ma wątpliwości - będą przedłużać wizy. Nie wiadomo czy za darmo, czy za ciężką cenę przedwcześnie utraconego sponsorowania.

MACIEJ P.PRUS
GRAŻYNA FARMUS

WYWIAD Z SENATOREM CIECHANOWICZEM Z WILNA

Otrzymałmy wywiad z senatorem Ciechanowiczem. Jego tekst jest co najmniej bulwersujący, bowiem od kilku miesięcy sympatia Polonii jest po stronie walczących o niepodległość Litwinów.

Z pewnym niepokojem, ale zarazem z dużą nieznajomością zagadnienia śledzą Polacy na emigracji separatystyczne dążenia mniejszości polskiej na Litwie. Trudno o pełną ocenę tych poczyniń dokonywanych zresztą w ścisłej współpracy z okupantem sowieckim nie znając pewnych faktów, które mogą przerażać w wywiadzie Ciechanowicza. Niestety nie mamy możliwości ich zweryfikowania. Liczymy na to, że Litwę odwiedzi duża liczba Polaków, i że większa otwartość tego kraju pozwoli na zrozumienie sytuacji. Publikujemy więc ten wywiad, z zastrzeżeniem, że nie czujemy się kompetentni w tym temacie.

Benjamin Chapiński: Wydarzenia w Republice Litewskiej wzbudzają żywe zainteresowanie w szerokim świecie. Lecz z dalekiej perspektywy nie widzi się często szczegółów, a przecież to właśnie w nich - jak chce niemieckie przysłowie - chowa się szatań... Dlatego każde bezpośrednie zetknięcie się z ludźmi z Litwy jest dla nas okazją do dowiedzenia się czegoś nowego, niekiedy do zweryfikowania dotychczasowych poglądów... Jednym z Polaków z Wilna, który bawił ostatnio w Ameryce był senator Jan Ciechanowicz, który nieraz odważył się otwarcie bronić Polaków podczas sesji parlamentu sowieckiego, odbywających się na Kremlu. W USA prof. Ciechanowicz rozmawiał z profesorami,

powołania Wschodniej Polski przez Stalina w 1939 r. i dotychczas na ziemiach przyłączonych do Litwy, Białorusi i Ukrainy w stosunku do milionów miejscowych Polaków realizowano aż do czasów Gorbaczowa politykę dyskryminacji apartheidu.

B.Ch. - Czy mógłbyś przytoczyć na potwierdzenie swoich słów jeszcze jakieś fakty, bo nasz czytelnik wierzy nie ogólnym sformułowaniom, lecz konkretnym liczbom i informacjom.

J.C. - O takie liczby i informacje nie trudno. Mówi się np. że na Litwie Polakom powodzi się bardzo dobrze - że mają tu szkoły, prasę, audycje radiowe i telewizyjne. A o czym mówią fakty? O tym, że np. w 1948 r. litewscy komuniści domagali się od Stalina deportacji na Sybir wszystkich bez wyjątku Polaków Wileńszczyzny i pozamykali wszystkie polskie szkoły za wyjątkiem jednej. W tym czasie Polacy stanowili na Wileńszczyźnie ponad 70% mieszkańców, a Litwini ok. 1%. Jednak Polakom udało się obronić. Nastąpiły tylko częściowe deportacje i otworzono ponad 250 czysto polskich szkół. Stalinowi chodziło o to, by z Polaków stworzyć swego rodzaju plunochron, w który by był szowinizm litewski, odwracając uwagę Litwinów od rzeczywistego zagrożenia. Tak też przez ponad 40 lat było.

Szowinistyczna biurokracja komunistów litewskich (składające się często z byłych funkcjonariuszy administracji hitlerowskiej, którzy zniszczyli fizycznie na Wileńszczyźnie 137 tys. Żydów i ok. 40 tys. Polaków) zajęła się powolnym, lecz konsekwentnym niszczeniem polskości. Zamykano szkoły polskie i otwierano na ich miejsce rosyjskie. Obecnie z 263 w roku 1953 szkół polskich na Litwie pozostało tylko 47 (dla porównania: na Białorusi, gdzie dotychczas nie było ani jednej polskiej szkoły tylko w 1989 r. otwarto ich 135!) Polską młodzież prawie się nie przyjmuje na wyższe uczelnie.

Wśród pracujących zawodowo osób specjalistów z wyższym wykształceniem Polaków z Litwy jest 10 razy mniej niż Żydów, 7 razy mniej niż Litwinów, 5 razy mniej niż

Rosjan. Polacy i na Litwie i w innych częściach ZSSR są nadal gnębieni według najgorszych wzorów stalinowskich. Wg. moich danych dotyczących Litwy, region polski (Wileńszczyzna) produkuje na głowę ludności 2-krotnie więcej dóbr materialnych niż ma to miejsce w etnicznych rejonach litewskich, natomiast rząd litewski na rozwój socjalny Wileńszczyzny asygnuje środków na głowę ludności (polskiej) dwa razy mniej niż litewskiej. Prawie nie ma tu szpitali, a te które są, to w większości zrujnowane przedwojenne rudery. Na jednego pacjenta litewskiego rząd Litwy asygnuje 80 rubli, na polskiego tylko 28 rubli. Jeśli wśród litewskich niemowląt umiera niespełna 11 na tysiąc urodzonych, to wśród polskich 24 i ta liczba ciągle się pogarsza, jak pisał Kurier Wileński. Prawie nie ma wśród Polaków lekarzy, a Litwini nieraz szykują polskich pacjentów psychicznie, wręcz odmawiając im pomocy lekarskiej dlatego, że miejscowa ludność polska nie zna dobrze języka litewskiego. Polacy często boją się po prostu zwracać do lekarzy - Litwinów, na co wskazywała w tym Kurierze Wileńskim, jedna z uczciwych i szlachetnych lekarek Litwinek. Na skutek zaniedbań socjalnych i braku opieki lekarskiej umieralność wśród Polaków Wileńszczyzny jest znacznie wyższa od umieralności Litwinów czy Rosjan.

Apeluję do sumienia nie tylko amerykańskich Polaków, ale także Amerykanów, by protestowali przeciwko zbrodniom nadal popełnianym na części narodu polskiego przez bolszewickie rządy Litwy, które się ostatnio przemałowały, ale w stosunku do Polaków są równie niegodziwe co i poprzednie. Muszę też zaznaczyć, że sytuacja Polaków w innych częściach ZSSR jest jeszcze gorsza. Na Białorusi np. Polaków poddaje się psychicznemu terrorowi, przymusowo zapisuje się ich w paszportach, że są Białorusinami. Tak dzieje się w Grodzieńskim, Mińskim, Brzeskim obwodzie odmawiając 2,5 mln Polakom nie tylko praw kulturalno-oświatowych, ale nawet prawa do własnego imienia. Na Lit-

wie prasa oficjalnie pisze: jesteśmy nie Polacy, a polonizowani Litwini. Protestowałem nieraz jako człowiek parlamentu w tej sprawie w rządzie moskiewskim. W tej sytuacji zwracam się z apelem o moralne wsparcie do narodu amerykańskiego. Komunistyczno-szowinistyczne barbarzyństwo musi się skończyć!

B.Ch. - A jaki jest stosunek prasy litewskiej do Polaków?

J.C. - Według mnie, nigdzie na świecie prasa i środki masowego przekazu i publikacje naukowe nie są tak antypolskie jak na Litwie. Tak było za Hitlera, za Stalina, za Breżniewa i tak jest teraz za Landsbergisa. Zarówno komunistyczna prasa jak i sajudisowskie Atgimines czy Vilniaus Belsas nie raz hańbią się antypolskimi donosami na mnie, litewscy naukowcy rozpowszechniają antypolskie fałszerstwa. Do organizacji partyjnych i innych instytucji wielokrotnie, jak mi donoszą, miał chodzić na mnie Bernardes Rupeika, jeden z kierowników Radia Litewskiego, obecnie członek litewskiego parlamentu i dziennikarz partyjnosajudisowski. O poziomie tych ludzi i stosunku do Polaków, świadczyć może np. fakt, że wiceprezydent litewskiej akademii nauk Afgimantes Zakauskas powiedział 11 stycznia 1990 roku na spotkaniu litewskiej inteligencji naukowej i twórczej z M.Gorbaczowem, że przyczyną dla której Litwa chce wyjść z ZSSR jest to, że sowieccy celnicy i pogranicznicy nie chronią Litwy przed najściem na litewskie sklepy ze strony 40-milionowego sąsiada, czyli Polaków. Jeśli uznany intelektualista jest prymitywnie antypolski, czego można się spodziewać od dziennikarzy czy nauczycieli chorujących na szowinistyczne paranoje. Ucisk Polaków ze strony Sajudisa jest tak dokuczliwy, że często Polacy szukają pomocy nawet u Rosjan.

B.Ch. - A jaki jest Twój stosunek do niepodległości Litwy?

J.C. - Byłbym złym Polakiem, gdybym nie żywił sympatii do niepodległościowych dążeń jakiegokolwiek narodu, w tym też litewskiego, który zawsze wydawał mi się bardzo sympatyczny. Lecz jest to sprawa poważna. Trzeba się do niej zabierać

nie tak naiwnie i nieprofesjonalnie, jak to robią obecne władze Litwy. Niepodległości nie osiąga się przez teatralne deklaracje, lecz w najlepszym razie w wyniku długich cierpliwych i kompetentnych pertraktacji dyplomatycznych. Tylko dzieci bawią się w taki sposób, że ktoś ogłasza siebie za cesarza, a ktoś za króla, a ktoś za Pana Boga. Potem jednak i dziecko wraca do realiów. Myślę, że w sprawie niepodległości Litwy trzeba iść drogą konstytucyjną. Trzeba przeprowadzić referendum, a następnie ustalić szczegóły na drodze pertraktacji z Gorbaczowem. Rozumiem, że moje zdanie może wywołać konsternację, co wszelako nie zmusi mnie do wyrzeczenia się go. Kiedyś ludzie bali się zaprzeczania faktom. Teraz boją się zaprzeczać fałszywym stereotypom. Ale ja do takowych nie należę.

B.Ch. - Kiedyś w gazecie wileńskiej Czerwony Sztandar przeczytałem, że podczas jednego z mitingów litewskich wywieszono hasła: - Rosjanie na Sybir, Żydzi do Izraela, Polacy do krematoriów? Czy to prawda?

J.C. - Niestety, podobne hasła na zbiegowiskach organizowanych przez Sajudis nie należą do rzadkości. Ja bardzo kocham naszych braci Litwinów, ale na przykład nie rozumiem, co oni chcą osiągnąć umieszczając obok hasła "Freedom For Lithuania", także hasła: "Gorbaczow - Stalin", "Bush-Hitler". Miało to miejsce w Wilnie dokładnie 22 maja przed gmachem Litewskiej Rady Ministrów.

B.Ch. - Co robią Polacy, by bronić się w ZSSR przed asymilacją i czy mają sojuszników w ZSSR?

J.C. - Jako takie możliwości samoobrony powstały dopiero w epoce Gorbaczowa, ale nadal jesteśmy ograniczeni w prawach i uciskani. Mało wśród nas inteligencji (co jest skutkiem wieloletniej dyskryminacji), jesteśmy też bardzo biedni, nie mamy środków, by wydawać autentycznie polską gazetę czy mieć niezależne radio. To zaś np. co się wydaje po polsku na Litwie jest kontrolowane przez rząd lub Sajudis (chodzi

o Kurier Wileński - przyp. red.) i faktycznie nie jest wyrazem ludności polskiej. Mamy, co prawda, dobrych przyjaciół wśród dziennikarzy i intelektualistów żydowskiego pochodzenia w Moskwie. Mnie osobiście także pomogli w bronienu Polaków Ukraińcy, a wśród nich pisarz Rosciał Bratuiw. Zamierzamy też ściśle współpracować z także dyskryminowanymi w ZSSR Niemcami i Grekami. Zainteresował się naszymi sprawami rezydujący w Moskwie korespondent Chicago Tribune Vincent Schodolsky i inni. Jesteśmy w ogóle wdzięczni Polonii światowej, że nigdy o nas nie zapomniła...

Ze zrozumieniem wysłuchali mnie w tej sprawie także premier ZSSR, prez. Rosji B.Jelcyn, Sek. KC PZPR A.Jakowlew.

B.Ch. - A jaki jest stosunek Gorbaczowa do tej sprawy?

J.C. - Miałem możność kilkakrotnie rozmawiać z M.Gorbaczowem i jestem pełen uznania dla tego mądrego człowieka, jego tolerancji, dalekowzroczności i zwykłej ludzkiej dobroci. Jest to niewątpliwie najwybitniejszy władca Rosji w całej jej historii. Jeśli jego wrogom nie uda się go zniszczyć (a ma ich teraz bardzo dużo ze wszystkich stron), to uczyni ze Związku Sowieckiego wolnościowy demokratyczny kraj, który nie będzie ani imperium zła (Reagan) ani guzem rakowym na ciele ludzkości (Solżenitsyn), ani zagrożeniem dla światowego pokoju i równowagi. To może być kraj, z którego można będzie bez problemu wyjechać, wyjść, itd. Do naszych polskich spraw, jak na razie, odnosi się z ostrożnością i mówi, że nasza sytuacja będzie się z biegiem czasu polepszała.

B.Ch. - Czy są dziś jakieś tego oznaki?

J.C. - W pewnym sensie tak. Zorganizowałem Partię Praw Człowieka, której jestem przewodniczącym. Postulujemy m.in. równouprawnienie Polaków w ZSSR, powrót z Rosji zesłańców, wypłacenie odszkodowań, przeprowadzenie plebiscytu o utworzeniu Wschodnio-Polskiej Republiki na terenach polskich okupowanych przez Stalina w 1939 r. i znajdujących się dotychczas w składzie ZSSR. 50 lat okupa-

Ciąg dalszy ze str. 19

Dyr. Vital Statistics stwierdził, że Immigration of Canada w Edmonton zabroniła wydania licencji twierdząc, że Immigration of Canada nie jest pewną tożsamości R.Paszkwskiego. R. Paszkowski dowiaduje się w rozmowie telefonicznej z Mr. Bill Gilroy, że wiadomość tą podał mu Budd Winchester. Informację tę R. Paszkowski przekazał do prasy.

R.Paszkowski rozmawia telefonicznie z Mngr. Immigration of Canada Miss Karen G. w tej sprawie. Miss Karen stwierdziła, że jeden z jej pracowników przekazał taką informację do Vital Statistics, ale to było nieporozumienie i że sprawa została wyjaśniona. Karen G. stwierdziła także, że nie sprzeciwia się ślubowi R.Paszkowskiego z E.P. i że wiadomość tą przekaże do Vital Statistics. Okazuje się, że sprzeciw jest bardzo skomplikowany i trwa do połowy stycznia.

DZIAŁANIA MINISTRA

27 października 89 r. Minister Imigracji Kanady wnosi apelację do Sądu Federalnego o uchylenie decyzji Refugee Board z pierwszego przesłuchania 12 października 89 r. o dopuszczenie R.Paszkowskiego do drugiego przesłuchania. Apelacja motywowana jest popełnieniem błędów prawnych przez Refugee Board na pierwszym przesłuchaniu.

16 listopada 89 r. Sąd Federalny odrzucił apelację uznając ją za bezpodstawną.

Z Ottawy wychodzi pismo z dnia 24 listopada 89 r. podpisane przez R.Tate, Chief Section Appeals z biura Appeals and Inquiries, Immigration Program Delivery. Pismo informuje, że Immigration and Refugee Board nie posiada jakiegokolwiek jurysdykcji do prowadzenia sprawy R.Paszkowskiego i do dalszego przesłuchania, ponieważ na pierwszym przesłuchaniu 12 października 89 r. Immigration and Refugee Board popełnił błędy prawne.

R.F. z Edmonton.

cji sowieckiej wykazały, że znajdując się w składzie Litwy i Białorusi nie będziemy traktowani po ludzku. Nie mamy więc innego wyjścia, jak dążenie do autonomii, która pozwoli nam uniknąć dyskryminacji ze

A oto informacje, które otrzymała redakcja od autora tekstu w związku z toczącym się obecnie procesem imigracyjnym Paszkowskiego.

E.P. i Paszkowski wzięli ślub, natychmiast po jego wyjściu z więzienia, które ostatecznie nastąpiło 8 stycznia. Pani Paszkowska urodziła chłopczyka. Paszkowski posiada zezwolenie na pracę i pracuje jako menadżer w pralni.

Z wolnej stopy bierze udział w przesłuchaniach imigracyjnych.

Jak podaliśmy w ubiegłym tygodniu, Paszkowski miał mieć 25 czerwca rozprawę apelacyjną. Do rozprawy nie doszło, dokumenty zostały najprawdopodobniej odesłane do Ottawy. We wrześniu ma się ostatecznie odbyć sąd imigracyjny, który ustali, czy Paszkowski ma prawo do statusu Refugee w Kanadzie.

Według informacji udzielonych przez R.F., Paszkowski sam zgłosił się pod opiekę Interpolu, twierdząc, że misja, którą zleciła mu CSIS była nie do spełnienia. Ze względu na bezpieczeństwo, byłego podwójnego agenta oraz tajność owej misji nie możemy w tym momencie ujawnić jej szczegółów.

Jeżeli uzyskane informacje okażą się prawdziwe, rzucają one bardzo podejrzane światło na charakter niektórych kanadyjskich operacji wywiadowczych. Nic dziwnego więc, że istnieją siły, które nie chcą Paszkowskiego w Kanadzie. Z drugiej strony wobec rozwiązania w Polsce SB, bohater tego artykułu wydaje się być mniej zagrożony.

Wszystkie przytoczone w tekście fakty ułożone są według wersji, która stanowiła podstawę do starań Paszkowskiego o pozostanie w Kanadzie. Ze zrozumiałych względów nie udało nam się uzyskać wersji faktów pochodzących od kierownictwa Paszkowskiego, SB, a potem CSIS.

REDAKCJA

strony czerwonych i wszelkich innych jednokomórkowców. Myślę, że nasze dążenie do samodzielnosci jest równie naturalne i powinno być uszanowane tak jak i dążenie Litwinów do niepodległości.

Z D R O W I E

LECZNICZE DZIAŁANIE OWSA

Owies jest jedną z bardziej cennych roślin leczniczych, aczkolwiek w ostatnich latach trochę zapomnianą. Dawniej znany był nie tylko jako pożywienie, ale był on również popularnym lekiem ziołowym. Szczególną wagę przywiązywano do właściwości leczniczych otrębów owsianych, które gotowane z dodatkiem miodu miały być doskonałym lekarstwem na uporczywy suchy kaszel. Otreby używano też jako lek zewnętrzny przy różnych schorzeniach skóry. Polewka z otrębów owsianych z niewielką ilością masła i soli była lekiem w niektórych chorobach płucnych, astmie, w chorobach nerek i pęcherza. W XIX wieku owies był bardzo popularną rośliną leczniczą, często stosowaną w postaci okładów z rozprażonych ciepłych ziaren przy zapaleniu gardła.

Uważano, że chleb wypiekany z owsa wpływa na dobre użębenie i zapobiega próchnicy. Znany lekiem ludowym do tej pory czasami stosowanym, jest wywar ze słomy owsianej. Zaleca się go w postaci kąpieeli stóp, jak również w formie okładów w reumatyzmie i zapaleniu korzonków nerwowych. Znakomity lekarz niemiecki doktor Kneipp polecał kleiki, pożywne zupy z rozgotowanego ziarna owsianego rekonwalescentom powracającym do sił po ciężkich chorobach, operacjach lub ostrych biegunkach. Jaka jest natomiast nasza współczesna wiedza o tym tak cennym leku ziołowym?

Obecnie wiadomo, że ziarno owsa zawiera łatwo przyswajalną skrobię, białko, błonnik i tłuszcz. Ponadto płatki owsiane zawierają kompleks witamin B, kwas pantotenowy, karoteny, enzymy, liczne sole mineralne - wapń, krzem, oraz mikroelementy: żelazo, mangan, cynk, miedź, i kobalt.

Owies nie zawiera cholesterolu, a pektyny zawarte w owsiance mają obniżać poziom cholesterolu we

krwi, jak również stanowią pewne zabezpieczenie przed chorobami serca. Słoma owsiana jest mniej zbawiana, ale wiadomo, że zawiera również cenne składniki jak pektyny, witaminę A, wapń, krzemionkę. Rozpuszczalna w wodzie krzemionka, w którą bogaty jest owies, wydalą się częściowo z moczem pełniąc tam funkcję jednego z koloidów ochronnych przeciwdziałających krystalizacji składników mineralnych w drogach moczowych. Oddziałuje ona w dużym stopniu na przemianę materii, ma wpływ na kości, skórę, włosy i paznokcie.

Stwierdzono, że wodne wyciągi z ziela owsa mają pomocnicze działanie przeciwbólowe w dolegliwościach reumatycznych, jak i w chorobach nerek, w kamicy nerkowej.

Wpływ preparatów z owsa znaczący jest również w niedomogach układu trawienego, odwar z 2-3 ly-

zeczek płatków owsianych na filiżankę wody, pobudza apetyt. Nadal przyrządza się z płatków owsianych kleiki jako łatwo strawny środek dietetyczny podczas rekonwalescencji, a także jako łagodny środek osłaniający przewód pokarmowy, pomocny przy stanach zapalnych błon śluzowych. Odwar z owsa działa również wzmacniająco w przypadkach wyczerpania nerwowego, w zmęczeniu i bezsenności. Ze słomy owsianej przyrządza się kąpiele kojące przy bólach gośćcowych, bólach reumatycznych. Ze względu na zawarte w owsie saponiny (avenaryna), które mają działanie przeciwbakteryjne, i przeciwgrzybicze, odvary z owsa można stosować skutecznie w egzemie oraz grzybicach.

LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.
TEL. 534-0050

O GADATLIWEJ EGLE

Oto stara, litewska baśń. Dziać się to miało 500 lat temu, gdy Suwalskie zamieszkiwali Litwini.

Nad jeziorem Szurpiły żyła śliczna dziewczyna imieniem Egle. Często chodziła nad jezioro kąpać się, pływać i jak to dawniej bywało, prac. Przyglądał jej się z wody, ukryty w topieli sam król jezior Żaltis. Zakochał się nieprzytomnie w dziewczynie i postanowił się jej oświadczyć. Gdy się z wody wyłonił i Egle go ujrzała, zakochała się w nim również i to tak, że zapomniała o wszystkim. O matce, ojcu, siostrach i braciach. Bez wahania skoczyła za nim w wody Szurpiły.

Porwał ją szczęśliwy król do swego pałacu w jeziorze, złotem, srebrem obsypał, królową jezior uczynił. Dobrze było Egle w pałacu, ale po roku przypomniała sobie o swej rodzinie. Zażęknęła do ludzi. Uprosiła męża, aby ją puścił na dni parę. Zgodził się Żaltis z żalem, w obawie że żonę utraci.

Wypląnęła Egle na powierzchnię jeziora i ociekając wodą do rodzinnego domu pobiegła. Jaka była radość, gdy matka i siostry ujrzały ją żywą! Bracia wprost nie mogli uwierzyć, że jest istotą z krwi i kości, a nie zjawą, topielicą, która ich zwodzi. Kiedy się jednak przekonali, że to ona, że przez rok nie dała znaku życia, zapalali nienawiścią do człowieka, który jej w głowie tak zawrócił. Na próżno przekonywała ich Egle jak wspomniały i dobry jest jej mąż, jak ją kocha, jak nie ma przed nią tajemnic.

- Nie uwierzysz mi, jeśli tych tajemnic nam nie wyjawisz - orzekli bracia. I tak Egle podeszli, że powiedziała im wszystko, nawet największą tajemnicę, którą wyjawiał jej Żeglis. A było to czarodziejskie słowo, którym można go było przywołać, obezwładnić i królestwo jego pojąć.

Nie wiedział król jezior jak bardzo ciążyła ta tajemnica młodej kobiecie i jak jej ulżyło, gdy się nią z braćmi podzieliła.

Teraz Egle postanowiła już wracać do męża. Ale bracia nie chcieli jej puścić. Prosił, by przez noc została.

Gdy zasnęła, poszli nad jezioro, przywołali Żeglisa czarodziejskim słowem. Wypląnął bezbronny, zamieniony w węża. Na próżno wołała Żeglisa Egle, by do pałacu swego powrócić. U jej stóp pojawiał się wciąż mały, czarny wąż.

I wtedy zrozumiała, że zgubiła swego męża zdradzoną tajemnicą. Stała nad brzegiem jeziora skamieniała z rozpaczny dzień i noc, aż ją litościwe czarodziejskie siły jeziora zmieniły w nadbrzeżną sosnę. Wokół niej owinał się wąż i tak pozostali spleceni razem na wieki.

Przypominają wszystkim jak powierzonej nam tajemnicy wyjawiać nie wolno.

POZIOMO:

- 1 Uboczne odczucie smakowe obce danej potrawie
- 6 Koń maści ciemnokasztanowej
- 10 Drogi kamień w pierścieniu
- 11 Połączenie się węzłem małżeńskim
- 12 Sprowadzanie towarów z zagranicy
- 13 Obrotność, rzutkość, zaradność
- 14 Urozmaicenie, rozrywka
- 16 Dział etyki chrześcijańskiej, traktujący o ascezie
- 18 Poczucie winy, niepewności, niższej wartości
- 21 Kobieta zręczna i kłóliwa, sekutnica (od imienia żony Sokratesa)
- 23 Jednostronność, uwzględnianie tylko jednego aspektu
- 26 Nowy... - miasto w USA (Lutzjana), port nad Mississipi
- 27 Wyznaczona data
- 28 W dawnej Polsce grupa sąsiadujących, zjednoczonych ze sobą wsi
- 29 Ściąga należności pieniężne
- 30 U drzewi

PIONOWO:

- 2 Łakomstwo, żarłoczność
- 3 Sposób bycia, ogląda towarzyska
- 4 Orzech palmowy
- 5 W niej są osadzone zęby
- 6 Dwudziestaczwarta część doby
- 7 Napływ osiedleńców
- 8 Przedmiot złożony do przechowania
- 9 Największy z współczesnych ptaków
- 15 Dźwięk podobny do terkatania świerszcza, kuropatwy

BRYDŻ NR 101

ZADANIE

Obie strony po partii:

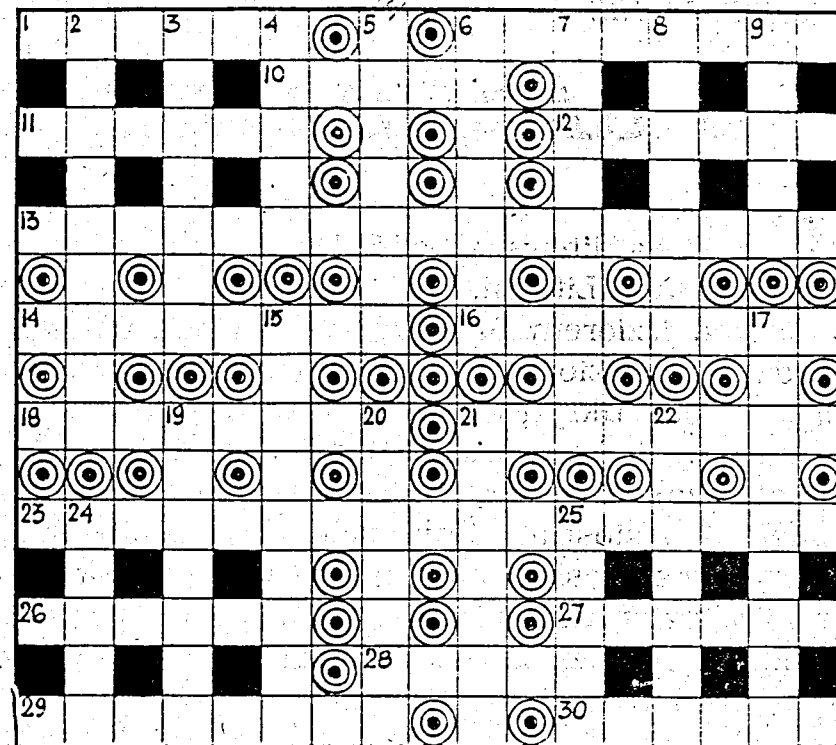
K 9 8 7 6 5 4 A 2
A 10 3 W E K 6
A 3 2 W 10
D 9 8 7 5 4 3

Jak z pozycji W będziesz rozgrywał 4 pik z kontra, po ataku damy kier, jeżeli licytowano (rozdawał N):

W	N	E	S
	2 kiery	pas	pas
2 pik	pas	3 trefle	pas
3 pik	pas	4 pik	ktr
pas...			

ROZWIĄZANIE

Po kontrze możemy być pewni, że atuty dzielą się 4-0. Czy po tej informacji wiemy już jak rozgrywać? Zauważmy, że S nadbija trzeciego kiera. Pierwszą lewę bijemy królem kier na stole i przebijamy trefla w ręku. Stąd gramy asa i dziesiątkę kier. Gdy ta zostanie pobita przez N waletem - dokładamy z dziesiątki dziesiątkę karo. N zagra teraz w karo (wyjście w trefla jest nam na rękę). Bierzymy asem i przebijamy karo na stole dwójką atu. Wracamy do ręki przebitką trefl i przebijamy ostatnie karo asem pik. Zauważmy, że S mógł mieć na początku tylko trzy kara i jedno z nich wyrzucił na waleta kier. Ze stołu dysponujemy trefla, którego przebijamy w ręku. Teraz nam i gracze S pozostały po cztery atuty. Gramy więc blokę pik, po czym oddamy tylko dwie lewy

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: synagoga, staranie, arsen, aleja, bagno, usprawiedliwienie, asystent, sadystka, bratanek, stearyna, do-robkiewiczostwo, nylon, szron, opole, klauzura, akwarium. PIONOWO: szaruga, nasyp, gunia, grafion, tkanina, rabbi, nagan, epopeja, żerdź, risotto, ekspres, budynek, eliksir, technik, apogeum, awers, rolka, bundz, opona, troki.

- 17 Zupa z kapusty
- 19 Lampart, leopard
- 20 Rasa owiec i tkanina z wełny tej rasy owiec
- 21 Orzeźwiający napój ziołowy
- 22 Restauracja portowa
- 24 W kinie
- 25 Mały kociak

atutowe. Jeśli w drugiej lewie zagramy ze stołu blokę kier do asa, to po podobnej kontynuacji również wygramy, choć w końcówce pozostanie nam w ręku pięć pików. Zagramy wówczas blokę pik. S weźmie i musi zagrać w

inny kolor niż atutowy. Przebijemy więc i teraz liczbą atutów u nas i wistującego S wyrówna się. W tym momencie ponownie zagramy blokę (!) pik i również kontrakt zrealizujemy.

DAMA PIK

ZE ŚMIECHEM NIE MA ŻARTÓW

ANEGDOTA HISTORYCZNA

Król Władysław Jagiełło, wobec powolności procesu nawracania Żmudzinów na wiarę chrześcijańską, sam osobiście począł namawiać ich i zachęcać, aby porzucili swych bogów pogańskich i oczyścili się z grzechów. Najstarszy Żmudzin z deputacji, która przybyła do króla, takimi słowami uzasadnił chęć przyjęcia nowej wiary: "Kiedy bóstwa nasze, których cześć od przodków była nam przekazana, przez ciebie, najjaśniejszy królu, i twoich żołnierzy zostały zniszczone i jako słabe, i niedołężne od Boga Polaków pokonane, porzucamy więc te bóstwa, a przechodzimy do Boga polskiego jako mocniejszego".

Ciekawska Sara pyta swą sąsiadkę Leę:

- Z czego żyje ten młody człowiek, który u was mieszka?
- On pisze i powodzi mu się bardzo dobrze.
- Co pisze? Wiersze? Romanse?
- Ach, nie! On pisze listy do bogatego wuja w Kanadzie.

Horoskop tygodnia

28 czerwca - 4 lipca

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Wszystkie znaki na gwiazdnym niebie obiecują Ci dni pogodne, spokojne, przyjemne. Oczywiście i Ty musisz się do tych pomyślnych widoków i perspektyw przyczynić, m.in. okazywaniem dobrej woli w rozważaniu pewnego nabrzmiewającego od dłuższego czasu problemu. Więcej czasu poświęć sportom. Osoba spod znaku Ryb ma dla Ciebie wiele serca. Ale unikaj Wagi. Dzień pomyślny dla Ciebie - poniedziałek, Twoja cyfra - 9.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Gwiazdy wróżą Ci kilka miłych i nader przyjemnych dni, ale trzeba polegać nie tylko na ciałach niebieskich, lecz także na sobie samym. Miłe i pełne atrakcji spotkanie z osobą, z którą kontakty - niegdyś bliskie i bardzo serdeczne - ostatnio zostały zerwane. Osoba płci przeciwnej spod znaku Skorpiona znowu Tobą oczarowana. Dzień pomyślny - czwartek. Unikaj Wodnika, twoja cyfra - 7.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Bardzo interesujące układy gwiazdne zapowiadają tydzień pełen emocji i zaskakujących wydarzeń. Musisz uważać, aby w tym prawdziwym kalejdoskopie nie stracić głowy i zdrowego rozsądku. Posłuchaj rad Barana! Koniecznie musisz bardziej zatroszczyć się o swój rozwój intelektualny i kulturalny! Unikaj Ryb. Dniem korzystnym będzie niedziela, szczęśliwa cyfra - 1.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Gwiazdy zapowiadają tym razem dni raczej spokojne, żeby nie powiedzieć - monotonne. Ale - jeżeli dokończysz starań i odrobiny wysiłku - także i one mogą być miłe i przyjemne. Trzeba je wykorzystać m.in. na wypoczynek i uspokojenie przede wszystkim nerwowe. Osoba spod znaku Koziorożca lubi Cię bardzo. Ale unikaj Ryb. Piątek będzie sprzyjał Twoim zamiarom i planom. Twoja cyfra - 3.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
Ostatnie miesiące zbyt biernie podchodzisz do życia. Jeżeli nie będziesz sam kształtował swoich losów, to nie liczą na to, że fortuna sama zapuka do Twoich drzwi. Przede wszystkim Twoje sprawy prywatne i zawodowe już od dłuższego czasu nie dają Ci spokoju i wymagają rozstrzygnięcia. Wybierz się na wycieczkę, choćby krótką. Strzelec życzyliwy bardzo. Wtorek będzie dniem pomyślnym. Twoja cyfra - 8.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września
Życie towarzyskie i stosunki międzyludzkie sprawiają Ci ostatnio największe problemy. Nic - zwłaszcza stosunki międzyludzkie nie załatwi się automatycznie! Dbaj bardziej o kondycję fizyczną! Osoba spod znaku Raka jest po Twojej stronie. Byk jest na "nie". Dzień sprzyjający - sobota, a Twoja cyfra to 4.

WAGA: 23 września - 23 października
Najbliższy tydzień przyniesie Ci wypoczynek fizyczny i psychiczny. Kilka spraw, drażniących Cię od dłuższego czasu i mocno niepokojących, może ulec wyjaśnieniu, nawet pomyślnemu rozwiązaniu. Staraj się wykorzystać podstawę drugiej strony i doprowadzić do kompromisu. Bliźnięta życzyliwie Tobie i Twoim zamiarom. Unikaj Raka. Dniem korzystnym dla Twoich poczynań będzie czwartek, a liczba szczęśliwa - 7.

SKORPION: 24 paździer. - 22 listopada
Gwiazdne konstelacje wskazują na pewne komplikacje w Twoich sprawach, przede wszystkim osobistych. Mogą one rzutować także na sprawy zawodowe. Musisz wykazać wiele rozważli i rozsądku. Wodnik Ci sprzyja, możesz oprzeć się na jego pomocy i radach. Więcej czasu poświęć rozrywkom kulturalnymi! Dniem korzystnym będzie wtorek, liczba szczęśliwa - 5.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Twoje współdziałanie jest konieczne. Musisz przede wszystkim dążyć do załatwienia ciążącej na Tobie od dawna pewnej drażliwej sprawy w życiu zawodowym. Dbaj więcej o swoje zdrowie. Na pomoc i życziwość Koziorożca zawsze możesz liczyć, unikaj Strzelca. Dzień sprzyjający planom - piątek. Cyfra szczęśliwa - 2.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Drażniąca Cię od dłuższego czasu sprawa osobista ulegnie załatwieniu. Oczywiście, nie nastąpi to samo przez się, musisz i Ty się do tego przyczynić. Możesz tu liczyć na pomoc ciagle Ci życzyliwej osoby spod znaku Wagi. Na pewno nie opieraj się na Bliźniętach, mogą Ci zaszkodzić. Dniem pomyślnym dla Ciebie i Twoich zamiarów będzie środa. Cyfra szczęśliwa - 4.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Przed Tobą tydzień ważkich dokonań, mała stabilizacja i porządku w sprawach zaległych. Stawiaj sobie mniej zdań i celów, przede wszystkim nie łap - jak to się mówi - dwóch srok za ogon. Więcej higieny psychicznej. Osoba płci przeciwnej spod znaku Lwa bardzo Ci życzyliwa, unikaj Panny, dzień pomyślny - piątek, Twoja cyfra - 4.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
Tydzień będzie urozmaicony i obfitujący w wydarzenia. Większość z nich będzie pomyślna i korzystna dla Ciebie, ale należy się spodziewać także mniej przyjemnych okoliczności. Musisz się przekładać do pracy, bowiem dalsze zaniedbywanie tych spraw może przynieść nie zbyt miłe skutki. Panna nader Ci życzyliwa, ale Lwa unikaj. Dniem pomyślnym będzie środa, a Twoja cyfra jest 6.

ECHO POLECA

• Z okazji Canada Day 1 lipca Queen's Park wydaje piknik na trawie przed Legislative Building. Hot-dogi będzie przygotowywał sam premier David Peterson. Szczegóły - tel. 965-4706.

• Wystawa plakatu lat 60 otwarta zostanie 1 lipca w Royal Ontario Museum, 100 Queen's Park, tel. 586-5549.

• Cinematheque Ontario i Art Gallery of Ontario zapraszają od 3 do 27 lipca na festiwal poświęcony japońskiej aktorce i reżyserce filmowej Kinuyo Tanaka. Jackman Hall, Art Gallery of Ontario, 317 Dundas St. W., tel. 979-6608.

• Z okazji Canadian Booksellers Association's Convention i Trade Fair od 6 - 10 lipca zorganizowanych będzie kilka seminariów i spotkań z pisarzami. Metro Toronto Convention Centre 255 Front St. W., tel. 467-7883.

• "Oklahoma!" - znany musical na deskach O'Keefe Centre, Yonge i Front, tel. 872-2262. Od 3 do 8 lipca.

• Royal Ontario Museum zawiadamia, że 7 lipca otwiera dla publiczności wystawę absolutnie unikalnych archeologicznych wykopalisk chińskich z okresu obejmującego lata 4000 p.n.e. - 907 n.e.

• The Canadian Cup of International Wrestling rozpoczyna się 1 lipca w Ontario Place Forum w południe. 955 Lakeshore Blvd., tel. 965-7711. • W tym samym miejscu wieczorem tego samego dnia o godz. 20 impreza pt.: "1964: Zupełnie jak na koncercie Beatlesów".

ECHO POLECA DZIECIOM:

• Skansen Black Creek Village (Steeles i Jane, tel. 736-1733) zaprasza na sztukę, której bohaterami są pierwsi osadnicy na ziemi kanadyjskiej.

• Discovery Theatre uczci 50 urodziny Bugs Bunny'ego, premiera sztuki "Happy Birthday Bugs Bunny" w Ontario Place 1 lipca, 955 Lakeshore Blvd., tel. 965-7711.

• Ontario Science już od 2 lipca zaprasza na Buble Festival. W programie pokaz i krótki kurs puszczenia baniek, wystawa latawców (ponad 100 modeli) i inne atrakcje. 770 Don Mills Rd., tel. 429-0193.

KA LENDARZYK ECHA

28 czerwca, CZWARTEK
Ireneusza, Leona

29 czerwca, PIĄTEK

Pawła, Piotra

30 czerwca, SOBOTA

Emilli, Lucyny, Marcjana,

Rajmunda

1 lipca, NIEDZIELA

Haliny, Mariana, Juliusza, Klarysa, Ottona, Teobalda

W 1569 roku Polska i Litwa ustalają wspólne: monarchie, sejm, monetę i politykę zagraniczną. Traktat przechodzi do historii jako Unia Lubelska.

2 lipca, PONIEDZIAŁEK

Marii, Martyniana, Mirosława, Ottona i Urbana

3 lipca, WTOREK

Anatola, Jacka, Mirosława, Pawła, Tomasza

4 lipca, ŚRODA

Aureliana, Elżbiety, Malwiny, Innocentego, Teodora

RADY I PORADY

MYJEMY SZYBY

Co? Szyby też. My z Europy ("serca Europy") nie umiemy myć szyb? Owszem. Tyle że w większości europejskich krajów mycie szyb to bajka. Okna otwierają się do środka. Szyby są pojedyncze w drewnianych ramach. Tylko w niektórych głowach bezkrytycznych architektów roły się pomysły z nieotwieranymi oknami, zwane z tutejszej oszczędnościowej architektury. Ładując tutaj wkrótce przekonamy się, że są okna nieotwieralne, teoretycznie tylko zdejmowalne, okna z siatkami brudnymi jak diabli, okna do których jedynie ów diabeł może dosięgnąć, itp. Wiem, bo kiedyś próbowałam umyć okna w moim domku. Marzyło mi się okno bez firanek, zasłon, przejryste i szkliste. Po całodziennym walce z dwiema przemysłowymi zasuniętymi szybami i niewzruszoną siatką odpuściłam, by zasięgnąć literatury fachowej. I nie zamierzam tego zatrzymać dla siebie.

Oto, co znalazłam w pracy, która

reklamuje swe informacje jako "najlepiej skondensowane, najlepiej ułożone fakty, o tym co do czego".

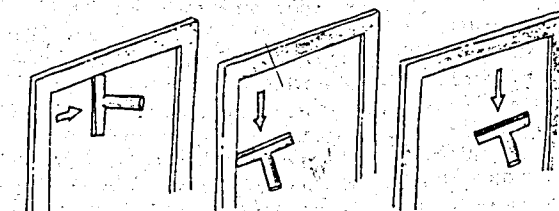
Pod hasłem mycie okien czytamy:

Idealnym dniem na mycie okien jest dzień pochmurny, nie za ciepły, ale suchy. Mylą się ci, którzy twierdzą, że najlepiej wykonać tę pracę w jasny słoneczny gorący dzień. Bezpośrednie promienie słoneczne i wysoka temperatura powodują zbyt szybkie wysychanie szkła pozostawiające ślady zaschniętego płynu. Zanim zabierzemy się do mycia, trzeba odkurzyć ramy i framugi, najlepiej okrągłą włosianą końcówką odkurzacza. Podręcznik odradza jednak mycia trudno osiągalnych okien w wieżowcu. Doradza jednak zatrudnienie specjalisty, który zawisnie z wiaderem za nasze pieniądze na zewnątrz. Odradza też siadanie na parapetach, wychylanie się i ryzykowne wyginanie. Mieliliśmy już bowiem w Kanadzie tragiczne wypadki wypadania skrzętnych gospodyń jak raz koło święta Wielkiej Nocy.

Jednym z najlepszych i najtańszych środków do mycia okien jest czysty alkohol. Oczywiście nie wypuszczam nikogo na mężowski spiryтусik z kraju, ale na pocztowy, mocno trujący w spożyciu "rubbing alcohol".

Profesjonaliści myją okna zimną, czystą wodą z dodatkiem 2-3 łyżek amoniaku (ammonia) lub octu (winegar) na galon. Nie należy tych środków mieszać, bowiem się neutralizują. Jeśli masz dużo okien, warto załwestować w gumową wycieraczkę na metalowym kij. Do małych iufcików można przyciąć wycieraczkę piłką do metalu.

Bierzemy się do dzieła. Zasada, która nas prowadzi jest prosta. Jedną stronę okna myjemy ruchami

"THE AMERICAN DREAM" - PO STARO i POLSKU

Anna od dziecka zakochana była w mundurze. Obojętnie jakim. Mógł być harcerza, szwajcara przed hotelem, kolejarza, strażaka, policjanta i weterana nawet. Toteż kiedy Szczęsny bąknął tylko coś o ślubie - nie wyszła za niego, ale wybiegła, tak bardzo się bała, że jej ten mundur ucieknie.

Była przeciętną dziewczyną, niespecjalnie piękną, nie miała wyższego wykształcenia, a tym samym szans na dobrze płatną posadę. Posag także nie wchodził w rachubę, a w krasnoludki jakoś nigdy nie wierzyła. Była zgrabna, młoda, wesoła, miała piękne oczy, uroczy uśmiech i zaraźliwy śmiech. To było jej całe wiano! Życie przy boku tego wysokiego, przystojnego, dziarskiego podoficera WP traktowała nie tylko jako synekurę, ale spełnienie wszystkich jej marzeń. I trwałaby zapewne ta sielanka do ich sędziwej starości, gdyby nie wybuch wojny.

Szczęsny, po odbyciu kampanii wrześniowej, wrócił do niej cały i zdrowy, i to nawet w stopniu starszego sierżanta. Czasy były ciężkie. Przenieśli się na przedmieścia Warszawy, w pobliże jego rodziny z którą Szczęsny teraz pracował. Jego rodzina od wielu pokoleń wodziła prym w cechu rzeźniczym i masarskim; przed wojną ich wyroby wędlinarskie sprowadzało do siebie wiele miast w całej Polsce. Szczęsny od wczesnej młodości spędzał wakacje, a później urlopy, pomagając rodzinie, zatem fach nie był mu obcy. Teraz tylko bardziej się wprawiał. Nielegalny ubiór kwitł, pracowali bez przerwy, jedzenia mieli w bród. Nadwyżki Anna sprzedawała więc i forsy mieli jak lodu. Jak na wojenne czasy była to sielanka bez precedensu i prawie nieprzyzwolita.

Urodziła mu córeczkę. Był za poblegliwym i troskliwym ojcem i mężem. Anna patrzyła w niego jak w słońce. Ideal - nie człowiek, takich już dzisiaj nie robią - myślała z rozczuleniem.

Szczęsny, jak przystało na dzielnego wojaka, wstąpił do konspiracji. Znikał teraz na całe dni i noce. Czasami nawet na kilka tygodni. Zabronił jej pytać o cokolwiek, aby w razie wyspy autentycznie niczego nie wiedziała. Dla dobra rodziny i organizacji. Nauczyła się milczeć i cieszyć z każdego powrotu, choćby najkrótszego. Tak mijały tygodnie i miesiące, w stałej trwodze uciekał czas.

Ze swoją bratową pożarła się na śmierć i życie, kiedy ta na jakiejś wódeczce rodzinnej (pod nieobecność Szczęsnego, oczywiście) oświadczyła głośno, że jedyna konspiracja jakiej oddaje się namilętnie jej ukochany małżonek, dotyczy wyłącznie jego kochanki, tej rudej spod 22-go. Bratowa uchodziła w całej rodzinie za jędzę pospolitą, nikt się też tym wybuchem specjalnie nie przejął. Oprócz Anny. Raz posłane ziarno poczęło wkrótce kiełkować. Niemniej z bramy naprzeciwno, gdzie urządziła sobie punkt obserwacyjny niczego podejrzanego nie zaobserwowała. Dziewczyna, nawet sympatyczna z tycjanowskimi włosami do pól pleców, chyba gdzieś pracowała, wychodziła rano wracała wieczorem. Szczęsnego ani śladu. Z nastaniem jesieni ta ruda zaczęła paradować w futrze ze żrebaków i obnosiła je tak jakby to były conajmniej norki albo karakuły, co Annę strasznie śmieszyło, gdyż sama miała już selski i popielice. Tej dziewczyny nikt jakoś nie znał, wkrótce zresztą gdzieś zniknęła i Anna przestała zawracać sobie nią głowę. Raz na zawsze.

Szczęsny zginął w łapance śmiercią bohatera. Rozstrzelany przez Niemców wraz z innymi podmurzem secesyjnej kamienicy na Starówce. Ciała jej nie wydali, nawet godziwego pogrzebu nie mogła mu wyprawić. I tylko, jak inne wdowy i matki, zanosila znicze i kwiaty na miejsce kaźni i modliła się żarliwie za jego świetlaną duszę. Po wojnie, kiedy wmurowano tam tablicę, jej kwiaty były zawsze najbardziej okazałe. Jeśli nawet czasami Annie na papierosy, czy inne drobne luksusy, pieniędzy zabrakło, to jej dziecko na brak czegośkolwiek narzekać nie mogło, (hm, no może na te przysłowiowe banany) i zawsze znalazła jakiś zaskórniak na kwiaty pod tablicę. Córkę wychowywała w nabożnej czci dla ojca, który oddał życie za Ojczyznę. Na półce stał jego olbrzymi portret udrapowany kirem, a przed nim lampka oliwna i też zawsze świeże kwiaty.

Kiedy wszystkie przedmioty wartościowe, łącznie z futrami, wylądowały już w komisie, poszła do pracy. Fachu nie miała, znalazła etat jako sklepowa. Niestety w sklepie z niechodliwym towarem, o dorobieniu spod lady mowy nie było. Zmuszona była do szukania drugiego etatu. Przeszła krótki kurs, po czym najmowała się jako opiekunka do pomocy osobom niesprawnym. Aby obskoczyć wszystkich podopiecznych przemierzała Warszawę publiczną komunikacją. Wozu się nie dorobiła. Padła na nos ze zmęczenia. A jednak osiągnęła dwa cele życiowe, które sobie wytyczyła. Umożliwiła córce wyższe wykształcenie i zdobyła wreszcie spółdzielcze mieszkanie w centrum Warszawy.

Na sprawy męsko-damskie nie starczało jej ani czasu ani sił, a i Szczęsny spoglądał groźnie z wyso-

kości swojego ołtarza. Sama szybko się zniechęciła, kiedy kilku startujących do niej absztyfikantów ponad jej wdzięki przedkładało przemożną grawitację do kieliszka albo miało niewątpliwą ochotę potraktować jej łóżko, wel tapczan, jako ekspresową drogę do zameldowania się w Warszawie. Dała sobie z tym spokój. Tak minęła jej młodość, wiek pobalzakowski i wiek średni. Aż wreszcie te najwredniejsze ze wszystkich bliźniaczek: starość i emerytura zapukały do drzwi. Pokłoniły się i wyskandowały z satysfakcją unisono: cześć, obywatelko Anno, koniec pieśni, wysiadka! Była tak zdeglustowana życiem, że nawet nie miała ochoty oponować. Zaczęła rozglądać się za kupnem miejsca na cmentarzu. Ale życie lubi płać figle.

W międzyczasie był stan wojenny. Córkę i jej chłopca zastał w RFN i już nie wrócili. Tam się pobrali, stamtąd zafasowała pierwszą wnuczkę. Wyemigrowali do Kanady, gdzie urodziła się następna dwójka. Byli szczęśliwi. Widocznie szybko opanowali język, skoro obydwójce pracowali jako inżynierowie w swoich zawodach. Finansowo powodziło im się też chyba nienajgorzej,

mieli bowiem już dwa wozy i stale zmieniali adresy. Annie przysyłali fotografie coraz to okazalszego mieszkania i namawiali do emigracji. Córka pisała, że w każdym z tych mieszkań najładniejszy pokój jest przeznaczony dla niej i że nie wątpliż mama da się w końcu przekonać, że nie rozbije rodziny, i dołączy do nich. Ze łzami w atramentcie i lkaniem w głosie przekonywała Annę listownie i telefonicznie, że jej miejsce jest z nimi, że na starość należy jej się odpoczynek, nareszcie trochę komfortu i zapewniała o tym, jak strasznie wszyscy za nią tęsknią. Dzieci rysowały obrazki i pisały wielkimi kulfonami: We love you Nanny i podpisywały "Your loving grandkids". Nic nie rozumiała. W jej małym słowniku odnalazła słowo "nanny". Znaczyło koza. A kids to były kozłeta. Dawno temu, Szczęsny czasami mówił do niej: Kiciu, ale koza? Dlaczego koza? Niemniej pewnie to dobry kraj, jeśli tak lubią zwierzęta, że sami siebie zwierzątkami przezywają - myślała.

W jej wieku nie chodzi się do kościoła na śluby, chrzciny ani pierwsze Komunie. A jeśli tak, to bardzo rzadko. Natomiast nie ma tygodnia, w

którym nie zalicza się czyjś gościnny pogrzeb, a czasem i dwa. Raz nawet trzy zaliczyła. Zaczęło to mieć na nią strasznie deprymujący wpływ. A córka nie popuszczała. Zaczęła wywierać teraz nacisk via rodzina i nawet ta wredna bratowa, której dalej nie trawiła, zaczęła malować przed nią bajecznie kolorowe obrazy Kanady, pachnącej żywicą, i tłumaczyć, że jej miejsce jest faktycznie przy boku jedynej, ukochanej córki, której, jakby nie było, poświęciła przecież swoje życie.

Poddała się w końcu. Spieniężyła co mogła, bratankom pozostawiła solidną sumę, która gwarantowała mężowi świeże kwiatki co najmniej do połowy 21 wieku i wyruszyła, nagle pełna nowego optymizmu, za ocean na łono stęsknionej rodziny.

Kiedy przeminęła euforia spotkania i nastały zwykłe dni, szybko pojęła po co została tutaj sprowadzona. Z żadnej tęsknoty, a ze zwykłego wyrachowania. Jej status był oczywisty: bezpłatny babysitter, kucharka, służąca, sprzątaczką, niania, wyprowadzaczka psa dwa razy dziennie, ot, gospośka po prostu. Tylko gospośkę traktowano by z głębokim szacunkiem, bowiem w każdej chwili mogła by wymówić pracę. Próbowala protestować. Córka już nie kwiliła jak dawniej, przez telefon. Córka skandowała teraz tylko rozkazy, dobre słowo stało się rzeczą nieznaną. Działki również szybko zapomniały o niedawno wysyłanych malowankach, były krnąbrne, niegrzeczne i nabijały się z babci w żywe oczy. Ze taka śmieszna, że nie rozumie po angielsku, że w sklepach trzeba wszystko jej tłumaczyć, że się nie zna na baseballu ani hokeju. Nie potrafiła zdobyć odrobiny szacunku i bardzo nad tym cierpiała. Jedyne zięć zachowywał się poprawnie, lecz nigdy nie ingerował w rodzinne nieporozumienia.

Ciąg dalszy
w następnym numerze

MARIA GRZEGOROWSKA
Przewodnik po Zamku Królewskim
w Warszawie

ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE - DLA KOGO?

Przeglądając program imprez na 1990 r. jednego z biur podróży w Toronto zastanowił mnie fakt, że w wycieczce do Polski nie przewiduje się tak "żelaznego" punktu programu, jakim jest obecnie, szczególnie dla wycieczek Polonii zagranicznej, zwiedzanie Zamku Królewskiego. To przecież nie tylko pięknie odtworzona, zgodnie z dokumentacją historyczną, siedziba królów polskich od czasów Zygmunta III Wazy, tj. od 1611 roku (wcześniej wiemy że funkcję tę pełnił Zamek Wawelski w Krakowie), ale również to dokument naszego przywiązania do historii i patriotyzmu. Przecież to tylko dzięki zbiorowemu wysiłkowi społeczeństwa polskiego w kraju i b. znaczącej pomocy Polonii z całego niemal świata dźwignięty został z ruin i zgłiszcz ten znak tożsamości naszego narodu.

W styczniu 1971 roku, ówczesny rząd PRL wydał tylko zezwolenie na rozpoczęcie dawno już przygotowywanej odbudowy Zamku, zwracając się jednocześnie z apelem do całego społeczeństwa w kraju i za granicą o pomoc w odbudowie Zamku, gdyż ówczesny plan 5-letni żadnych środków na ten cel nie przewidywał... Szybko zapełniało się konto zamkowe (stan jego co tydzień podawała "Stolica" - czasopismo kulturalne Warszawy) - z kraju wpłynęło ok. 1 mld zł polskich, a z zagranicy ponad 800 tys. dolarów. We Francji, w Anglii, w Australii, w Kanadzie, w Ameryce, w Szwecji, w Belgii, w Holandii, wszędzie tam, gdzie byli Polacy podjęli ów słynny apel o pomoc przy odbudowie Zamku.

W październiku 1981 r., a więc tylko w 10 lat po rozpoczęciu odbudowy pierwsi turyści weszli na sale zamkowe, wówczas czynnych było tylko część pomieszczeń, tzw. sale Jagiellońskie i Wazowskie, ale już

życie wróciło do Zamku, nie z królami, nie z prezydentami (w okresie międzywojennym Zamek był rezydencją prezydenta Rzeczypospolitej), ale właśnie z chwilą wejścia na sale zamkowe przedstawicieli społeczeństwa, tych którzy chcieli zobaczyć dzieło znakomitych snycerzy, stolarzy, a przede wszystkim budowlanych, bo najpierw trzeba było odtworzyć w historycznym kształcie mury zamku wysadzone w powietrze po upadku Powstania Warszawskiego przy pomocy nawierconych wcześniej 10 tys. otworów o głębokości 1-1,5 m. Tak, Niemcy, jak wiemy, celowali w niszczeniu dóbr naszej kultury narodowej, robili to z premedytacją, na miejscu Zamku Królewskiego w Warszawie wg słynnego planu hitlerowskiego, miała stanąć okazała budowla przeznaczona na imprezy kulturalno-rozrywkowe, oczywiście tylko dla władców Europy (Polacy mieli mieszkać tylko na prawym brzegu Wisły, tj. na Pradze i pełnić funkcję "siły roboczej" dla Niemców mieszkających w lewobrzeżnej Warszawie).

Na szczęście plan ten został na papierze... ale Zamek jak wiemy został całkowicie zniszczony, zachowała się tylko, dzięki ówczesnym pracownikom muzealnym, a szczególnie dzięki prof. St. Lorentzowi, część wyposażenia Zamku, która została ukryta przed Niemcami w ogromnych piwnicach niezniszczonego na szczęście Muzeum Narodowego w Warszawie.

W czerwcu 1984 r. rozbłysły okna już prawie wszystkich sal historycznych, do których weszli ciekawi turyści. Jest tych sal do obejrzenia i zwiedzenia ok. 100, cała budowla zamkowa liczy w sumie ok. 380 pomieszczeń - zwiedzanie trwa ok. 1,5 godziny, nigdy jednak wszystkie trasy, wszystkie ekspozy-

cje nie są jednocześnie udostępniane do zwiedzania, bo człowiek nie jest w stanie odebrać tak dużego ładunku informacji, przecież to jest przekrój przez nasze dzieje od 16 wieku do chwili obecnej, najpiękniej jednak jest eksponowana tzw. epoka Stanisławowska, tj. czasy ostatniego króla Polski Stanisława Augusta Poniatowskiego, oryginały dzieła znakomitych artystów królewskich jak Marcello Bacciarelli, Belotto Canaletto, Jan Bogumił Płersch, Dominico Morlini. W większości ocalałe z pożogi wojennej dzieła te zdobią dziś pięknie zrekonstruowane sale zamkowe. Trzeba też podkreślić, że obok pieniędzy wpłacanych na konto zamkowe, popłynęły również dary rzeczowe od osób prywatnych, od rządów zaprzyjaźnionych państw; pierwszym był przekazany już w 1967 r., a więc na 4 lata przed rozpoczęciem odbudowy, portret Jana Andrzej Morsztyna. Przekazał go spadkobierca hrabiego Morsztyna - L.H. Morszt. Darów takich wpłynęło na Zamek ponad 4 tys. pozycji: obrazy, meble, tkaniny, dokumenty, zapełnia się skarbiec Zamkowy, coraz bogatsze są dekoracje sal zamkowych, Oddana została już jako ostatnia w czerwcu 1988 r. Wielka Sala Balowa, zwana również Assamblową, wspaniałe dzieło naszych współczesnych artystów, gdyż sala ta była zniszczona przez Niemców, w 90% musiała być odtworzona. Przez Zamek codziennie płynie ogromna fala zwiedzających, obecnie ok. 1,5-2 tys. dziennie, a w sezonie letnim, kiedy Zamek otwarty jest prawie 10 godzin przechodzi przez niego dziennie ok. 2,5-3 tys. zwiedzających. Do końca 1990 r. jest już pełna rezerwacja miejsc dla grup turystycznych, a więc wracając do programu jakie biuro podróży w Toronto oferuje uczestnikom nie

należy się dziwić, że uzyskałam informację, że to biuro turystyczne z Warszawy nie przyjęło punktu wycieczki do zamku. Nie można pogodzić się z tym, że nie bierze się pod uwagę tego, że przecież w takiej wycieczce z Toronto przyjadą członkowie rodzin, a być może i sami ofiarodawcy, którzy w latach 1972 i dalszych wpłacili na konto zamkowe ok. 60 tys. dolarów, czym poważnie pomogli w wyposażeniu i w odbudowie Zamku. Dziś nie mogą być traktowani gorzej od grup młodzieży niemieckiej, której ojcowie niszczyli z premedytacją ten właśnie Zamek, siedzibę królów polskich.

Młodzież ta zresztą nie jest wcale zainteresowana tak naprawdę zwiedzaniem Zamku. Jako przewodniczka miałam okazję patrzeć jak żując gumę, śmiejąc się i robiąc głupie miny w licznych pięknych lustrach zamkowych, zaliczają Zamek, bo tak załatwił im p. kierownik kolonii, a w tym samym czasie grupa gości zagranicznych odwiedzających rodzinę w Warszawie, odchodzi sprzed bramy Zamku, bo

wszystkie bilety są już na ten dzień wyprzedane...

Bezdusznosc, ciemnota, brak kompetencji urzędników przyjmujących wycieczki Polonii zagranicznej w biurach podróży w Warszawie jest niestety znana pracownikom biur podróży w Toronto, czy Montrealu, ale taka sytuacja nie może być akceptowana w dobre szukania sprawiedliwości historycznej i źródeł odnowy naszego społeczeństwa. Wszyscy ci, którzy przyczynili się do odbudowy Zamku, a szczególnie przedstawiciele Polonii zagranicznej, którzy może raz w życiu mają okazję wejść na historyczne sale zamkowe, nie mogą odchodzić zadowoleni spod murów Zamku lub jadąc na wycieczkę do Polski z góry wiedzieć, że nie zwiedzą go, bo nie ma już wolnych miejsc...

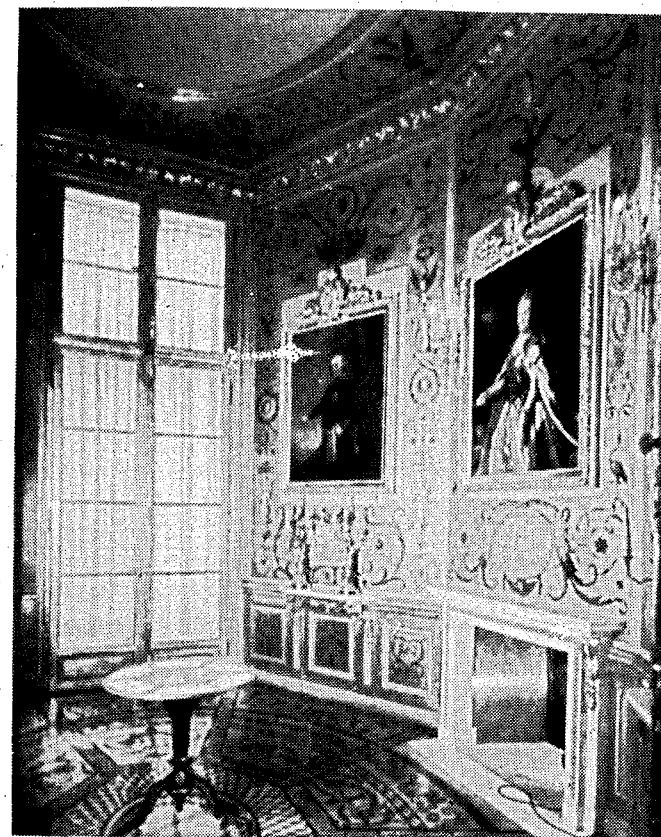
Nie można pogodzić się z sytuacją, która wytworzyła się z powodu biurokratycznej bezdusznosci i trzeba raz przełamać sztucznie wzniesione bariery.

Praktycznie każdy Polak przyjeżdżający z zagranicy, w grupie czy

indywidualnie, powinien mieć możliwość zwiedzenia, i to z przewodnikiem na odpowiednim poziomie, tej wspaniałej historycznej budowli. Miejmy nadzieję, że interwencja w odpowiednich biurach turystycznych i w administracji Zamku spowoduje, że zwiedzanie Zamku nie będzie traktowane jak zapychanie programu niektórych grup turystycznych, ale prawdziwe i wielkie patriotyczne przeżycie dla tych, którzy Zamek chcą rzeczywiście zwiedzić.

P.S. Zanim "odblokowane" zostaną miejsca dla Polonii zagranicznej drogą administracyjną do zwiedzania Zamku, w sytuacji krytycznej kiedy ktoś z czytelników ECHA znajduje się w Polsce w ciągu najbliższych miesięcy i nie będzie mógł uzyskać rezerwacji dla grupy, proszę dzwonić do Zarządu Oddziału Przewodników Miejskich w Warszawie, do prezesa p. Ryszarda Iżykowskiego, tel. 29-22-74 lub doraźnie dla wprowadzenia kilku osób, najlepiej w przeddzień, do mnie, nr tel. 662-7525, oczywiście w Warszawie.

M.G.

(416) 243-1057

UNIVERSE COMPUTERS

JAN ŻYLIŃSKI

XT-12MHz \$550,- 386SX-16MHz \$1150,
AT-12MHz \$750,- 386-22MHz \$1500,-
VGA (1024-768) oraz wiele komputerowych części.
Dzwoń po więcej informacji.

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.

Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą nawet oglądać.

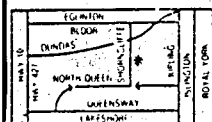
• naprawy powypadkowe • malowanie
• prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
MIAŁEŚ WYPADEK?

PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.

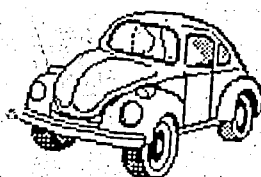
Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite
rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi

• Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

Duża zniżka na kompletne
malowanie

(416) 239-7377

**AUTO DRIVING
SCHOOL**
The Helpful
Professionals

**Wojtek
Antczak**

Licencjonowany instruktor
jazdy udziela lekcji oraz
przygotowuje do egzaminów
państwowych (Kat. "G")

270-8145

res. 536-5454

bus.

900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

UWAGA Polonia w Toronto i okolicy POLISH ALLIANCE (TORONTO) CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

codziennie od 10⁰⁰ - 2³⁰ po poł. i od 7³⁰ - 9⁰⁰ wiecz., WG
wtorki tylko od 10⁰⁰-12⁰⁰ p. poł., soboty od 10⁰⁰-12⁰⁰ po poł.

Konta depozytowe	9 1/2% rocznie
Specjalne konta depozytowe	9.0% rocznie
(oprocentowane na każdy dzień depozytu)	
3-miesięczne certyfikaty	10 1/2% rocznie
3-miesięczne, minimum \$50,000	11.0% rocznie
6-miesięczne certyfikaty	11 1/2% rocznie
6-miesięczne, minimum \$50,000	11 1/2% rocznie
1-roczone certyfikaty	12 1/2% rocznie
1-roczone, minimum \$50,000	12 3/4% rocznie
3-letnie certyfikaty	10 1/2% rocznie
3-letnie "non-redeemable"	10 1/2% rocznie
3-letnie, minimum \$50,000	10 1/2% rocznie
OHOSP	11.0% rocznie
R R S P	
"demand" depozyt	11 1/2% rocznie
1-roczy "term" depozyt, min. \$10,000	11.0% rocznie
3-letni "term" depozyt, min. \$10,000	10 1/2% rocznie
RRIF	11.0% rocznie
Pożyczki personalne	18.0% rocznie
Pożyczki hipoteczne	14 3/4% rocznie
(\$50,000 pożyczki ubezpieczone na życie)	
Line of credit	18 1/2% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest
warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

KAPITAŁNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem

objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz

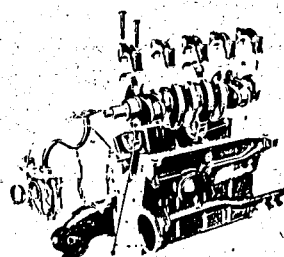
30 LAT PRAKTYKI

Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowych i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazjna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpieczy Twój motor

537-2529

483 DUPONT STREET (przy Bathurst)

537-5857

Islington

CHRYSLER PLYMOUTH

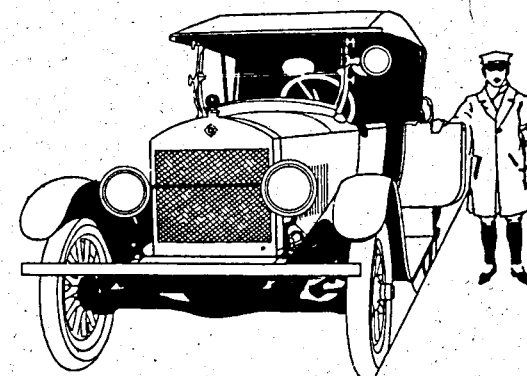
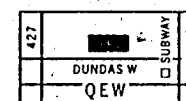
5476 Dundas Str. West, Islington, Ont. M9B 1B6

TEL. biuro: 239-3541, dom: 429-5494

ADAM MEDYNA

Sales & Leasing Consultant

Sprzedaż i leasing samochodów
nowych i używanych
Golf, Dodge - Plymouth,
samochody osobowe, vany, pick-ups

Arnold Penk

Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

ADDISON ON BAY LTD.

SALES & LEASING

832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

oferuje

Nowe samochody 89 i 90.
Posiadają 3-letnią gwarancję na wszystko

Niskie oprocentowanie pożyczek
na niektóre modele samochodów

Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu. Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. 1. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę, poleca tanią ubezpieczalnię, uwzględniając zagraniczne prawa jazdy. Osoba opieką ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję. ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Gold Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: 964-3211 lub do domu:

731-0757 o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

Inż. ANDRZEJ BOGUCKI

ANDRZEJ KOZIARSKI

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich
i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców
(przód i tył) + części \$49.99

Wymiana oleju + filtra
(do 5 litrów oleju) \$19.99

w tym tygodniu **POLECAMY:**

- 82 Mazda GLC - standard
- 84 Ford Tempo - automatic
- 84 Reliant Kombi - air cond.
- 86 Reliant Kombi - air cond.

1541 - A The Queensway,
Toronto, Ontario M8Z 1T8

252-0226

Najlepiej zadzwoń
o silnik - używając

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji
i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy
kategorii G

TEL. 242-8462

ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Wszystkie naprawy samochodowe

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Tłumiki od \$40.05
(Installed, Lifetime Warranty)

- Pisemna gwarancja ważna
w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwniekorozyjna
- Większość napraw w 30 minut
Bezpłatna Inspekcja

251-2203, po polsku 274-8229

Thruway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W. Toronto

Druga lokalizacja w SCARBOROUGH - TEL. 297-4800

LEX-SERVICE

oferuje obsługę prawną, organizacyjną i finansową w zakresie:

- powoływania, rejestracji i prowadzenia spółek akcyjnych i z o.o.
 - porad prawnych, finansowych i podatkowych dla przedsiębiorstw, spółek i osób prywatnych
 - pośrednictwa w obrocie prawnym nieruchomościami
- podajemy się załatwiania spraw nietypowych i skomplikowanych

Prezes **TADEUSZ STAŃSKI**

TEL. (48-22) 635-6059

00-248 Warszawa, ul. Schillera 6

DO YOU KNOW?

- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Mutual of Omaha Insurance Company

\$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek plany finansowe zabezpieczające dzieci plany emerytalne RRSP ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

WYCIECZKI
ZAPROSZENIA
WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -
100 dni TYLKO \$ 135.00
BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

185 Roncesvalles Ave. TEL.: 588 - 0039

ZAINTERESOWANI WSPÓŁPRACĄ Z POLSKĄ

posiadamy kilkadziesiąt ofert z firm polskich dotyczących różnych aspektów współpracy z firmami zachodnimi. Za \$15 otrzymasz listę firm zainteresowanych eksportem, joint venture i innymi formami współpracy. Oferujemy także pośrednictwo w zakresie handlu, charteringu i usługi formalne przy tworzeniu spółek.

C.T.I. 2356 Gerrard St.E. Suite 183, Toronto, Ontario M4E 2E2, CANADA Fax: (416) 438 6380

Halina Baranowska M.A., A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

Tel. bus. 622-1115

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO
Planowanie finansowe i ubezpieczenia
• LIFE INSURANCE - na życie
• DISABILITY - chorobowe
• MORTGAGE - hipoteczne
• GROUP, BUSINESS - handlowe
• RRSP, ANNUITY - emerytalne
• VISITORS - dla odwiedzających
Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL.: 531 - 4647

FAX: 531 - 2396

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

GRAND FLOORS

Solidnie układam, cyklinuję, lakieruję wszelkie rodzaje podłóg drewnianych po bardzo niskich cenach. Naturalne lakierowanie 70 - 80 centów za stopę. "Stain finish" - \$1.30 za stopę. Darmowe wyceny.

GRZEGORZ
TEL. 282-5545

SZAFKI KUCHENNE
dla kontraktorów
i osób prywatnych.

Niskie ceny,
szeroki wybór.
Z instalacją lub bez.
TEL. 271 - 7830

OKAZJA! STOLARSTWO OGÓLNE

Zmienić meble kuchenne lub inne
wykończyć sklepy,
restauracje czy domy
W tym Ci pomożę fachowo i tanio
firma

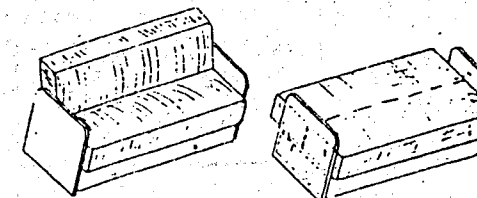
"WALOCH" FURNITURE
& CARPENTRY
(514) 465-4893 (514) 466-8598

SOCIAL GROUP FOR MATURE SINGLES

Age 30 +
A little beat English
631 - 7857
Please leave message

POLSKIE WERSALKI

z pojemnikiem na pościel
i tradycyjną włosaną tapicerką
DOBRA CENA - SZYBKI SERWIS

HOME-DOM
246 - 9223

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION

Instalacje elektryczne,
renowacje łazienek, kuchni,
wykładziny, kafelki,
wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

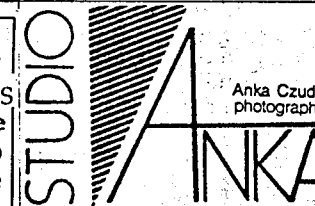
CHCESZ POZNAC
swoją przyszłość,
masz problem, nie wiesz
jak go rozwiązać?
Może pomoże Ci
w tym wróżba z kart.

Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

SZUKASZ PRACY W SWOIM ZAWODZIE?

EWA DUBISKI, B.Sc., M.S.
Wspólnie z Tobą opracuje
strategię starania się o
pracę. • Jak pisać Resume
i cover letter • Jak przy-
gotować się do interview.
TEL. 925-8128, po godz. 6.

2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

Dr. JOLANTA JASTRZĘBSKA

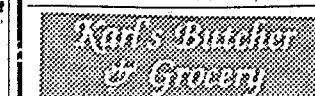
lekarz ogólny
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do
piątku od 13 do 19:30,
w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

Ania i Wojtek
Budziak
Modern
GIFT
SHOP
King Shepard Plaza
2560 Shepard Ave.
MISSISSAUGA
TEL. 949-1106

Ubezpieczenia szpitalne
dla odwiedzających
100 dni TYLKO \$100.00
**SCOTT JOYCE
LIMITED**

TEL. 235-6767
Także ubezpieczenia
na mieszkanie
• samochód • życie

właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze
świeże mięsa, wędliny własnego
wyrzutu, smaczne i świeże oraz
importowane z Polski i Europy
artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO
TEL. 581-6322

INSTALUJEMY SYSTEMY ALARMOWE

(SECURITY SYSTEMS)
monitorowane przez policję
w mieszkaniach, domach,
przedsiębiorstwach,
cottage'ach
TEL. (416) 267-2625
Fax: (416) 261-5397

Hair Nourishment !!! Włosy - Odżywka !!!

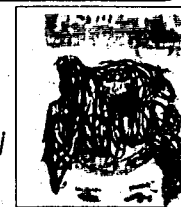
Jeśli wypadają Ci włosy z powodu:

- zmiany trybu życia • klimatu • zaburzeń pracy nerek
 - nierzeczywistych zabiegów, chorób, porodu • łysienia genetycznego
- Wykorzystaj kilka tysięcy lat
doświadczeń medycyny chińskiej stosującej

NIEZWYKLE SKUTECZNY
znany, CAŁKOWICIE NATURALNY,
a więc bezpieczny dla zdrowia preparat - odżywkę, będącą kompozycją ziół
rosnących w Chinach, która nie tylko zapobiega wypadaniu włosów, ale również
powoduje ich ODROŚNIĘCIE już po wypadnięciu!

Koszt kuracji wynosi \$59.00

Prześlij czek lub M.O. wraz z niniejszym ogłoszeniem do
D & I P.O. Box 68 Stn. "N", Toronto, Ont. Canada M8V 3P9

TIPS

Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

AUDIOVOX
Cellular telephones

MITSUBISHI
INTERNATIONAL COMMUNICATIONS

Panasonic

CANTEL

Canon

SHARP

NEC

FUJITSU

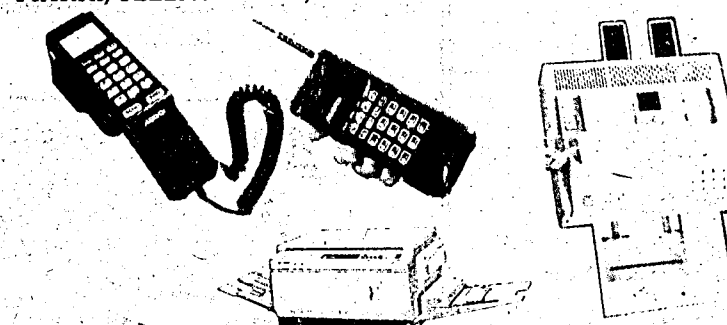
MOTOROLA

CELLULAR

Bell

Cellular

TELEFONY BEZPRZEWODOWE I SAMOCHODOWE, KOPIARKI, TELEKOPIARKI, MIKROKOMPUTERY I DRUKARKI

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI!

Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm.
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In) • Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

TEL. TORONTO 399-9950 (cała doba)
MISSISSAUGA 890-4756, FAX 890-6092

MASTER PRINTING INC.
PUBLISHING • PRINTING • ADVERTISING
2965 DUNDAS STREET WEST TORONTO ONTARIO CANADA M6P 1Z2
TEL. (416) 761-9659 761-1768 • FAX (416) 761-1933

Polska drukarnia oferuje kompletny zestaw usług graficznych i drukarskich. Najwyższa jakość wykonania i krótkie terminy. Pomoc w wyborze treści, papieru, szaty graficznej oraz w tłumaczeniu.

• Wizytówki • Papeteria firmowa • Rachunki bezkalkowe • Ulotki • Broszury • Katalogi • Książki • Zaproszenia ślubne • Plakaty • Kalendarze • Napisy na okna wystawowe i samochody • Szyldy • Pieczątki • Rozprowadzanie ulotek

\$ KORPORACJE

\$ PROFESJONALIŚCI

\$ OSOBY INDYWIDUALNE

26 GLENADEN AVE. EAST, TORONTO, ONT. M8Y 2L3

\$ Skorzystaj z wypróbowanych wieloletnich strategii odpisów podatkowych

\$ Zaoszczędź setki dolarów dzięki naszym mało znanym technikom planowania podatkowego

\$ Nie trać czasu na zapoznanie się z przewodnikiem Urzędu Podatkowego, który nie ujmuje wielu dozwolonych odpisów

Zdaj się na fachowe i dyskretne usługi firmy Piotra Chwalisza

CHWALISZ TAX
& BUSINESS CONSULTING INC.

\$ Stosujemy przepisy prawa podatkowego na korzyść Klienta!

\$ NIE ZWLEKAJ - ZADZWOŃ DZISIAJ!

TEL. (416) 233-2804 FAX: (416) 233-3583

\$ PROWADZENIE KSIĄG

\$ PRZYGOTOWYWANIE SPRAWOZDAŃ

KONSULTACJE W SPRAWACH FINANSOWYCH

WAKACJE LATEM
JAK W POLSCE!

Rodzice z dziećmi
nad jeziorem z piaszczystą plażą
Najcieplejsze miejsce w Kanadzie!

Słynna

OKANAGAN VALLEY!

(pomiędzy Osoyoos i Penticton)

OFERUJEMY:

1 lub 2 sypialnie + pokój dzienny z kuchnią i jadalnią + łazienka z prysznicem - bezpośrednio przy plaży

Ponadto: sauna, whirlpool, kajaki, łódzie dla dzieci i wędkarzy

ZAPRASZAJĄ
ZOFIA I RICHARD HEITH

Wysyłamy informacje - napisz lub zatelefonuj

SUNDIAL RESORT MOTEL
VASEAUX LAKE, R.R. No 2
Oliver, B.C. V0H 1T0
TEL. (604) 498-3637

Polska księgarnia

ARKADIA

oferuje książki, kasety do nauki angielskiego, czytelniki czasopism oraz wypożyczalnię polskich filmów video

• Prowadzimy sprzedaż wysyłkową •

1600 Bloor St.W.
Toronto, M6P 1A7
TEL. 533-8011

BIOENERGO-TERAPEUTA

diagnozuje i leczy
zakłócenia układu
krążenia i przewodu
pokarmowego, migreny,
nerwobóle, reumatyzm
i niedomogi kręgosłupa,
choroby lokomocji,
usuwa drętwienie
i niedowład kończyn
TEL. 398-7052

KOBIETA podejmuje pracę w Calgary z zamieszkaniami: opieką nad starszą osobą, opieką nad dziećmi, prowadzenie domu. TEL. 228-2593

4-6

NAJNIŻSZE CENY TOWARÓW
DO POLSKI

Dostawy w cyklu 14-dniowym. Dowolnie zestawiaj skład paczki.
Zamówienie minimum 5 kg.

Ilość	Nazwa towaru	Cena CD \$	Razem
..... x 1 kg	Cytryny	2.60	=
..... x 1 kg	Pomarańcze	2.60	=
..... x 1 kg	Grejpfruty	2.60	=
..... 840 g	Ananas plaster w puszcze	3.30	=
..... x 100 g	Czekolada gorzka	0.90	=
..... x 100 g	Czekolada mleczna	0.90	=
..... x 100 g	Czekolada orzechowa	1.00	=
..... x 400 g	Bomboniera	4.20	=
..... x 300 g	Cukierki witaminowe	3.40	=
..... x 1 op	Guma do żucia (60 g)	0.90	=
..... x 250 g	Kawa ziarnista brazylijska	2.40	=
..... x 1 kg	Kawa ziarnista brazylijska	8.00	=
..... x 3 kg	Kawa ziarnista brazylijska	20.00	=
..... x 100 g	Herbata cejlońska	1.30	=
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa norm.	1.30	=
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa różnana	1.30	=
..... x 400 g	Herbata instant cytrynowa	2.50	=
..... x 800 g	Czekolada w proszku	4.80	=
..... x 250 g	Kakao	2.00	=
..... x 200 g	Rodzynki kalifor.	1.30	=
..... x 200 g	Migdały kalifor.	2.30	=
..... x 200 g	Wiórki kokosowe	1.60	=
..... x 400 g	Pasta czekol. orzech.	2.70	=
..... x 500 g	Margaryna mleczna słonecz.	2.10	=
..... x 1 l	Olej jadalny roślinny	5.20	=
..... x 500 g	Ryz (USA)	2.10	=
..... x 400 g	Mąka kartoflana	1.90	=
..... x 3 op	Budyń czekol. i waniliowy	1.40	=
..... x 5 kg	Cukier	6.50	=
..... x 500 g	Pieprz czarny	6.00	=
..... x 100 g	Sardynki w oleju	1.20	=
..... x 200 g	Filet śledziowy w pom.	1.40	=
..... x 200 g	Ser żółty krojony	1.90	=
..... x 450 g	Szynka w puszcze	4.80	=
..... x 340 g	Szynka mielona	2.50	=
..... x 1 l	Sok pomarańczowy	2.60	=
..... x 840 g	Brzoskwinie w puszcze	3.10	=
..... x 0.33 l	Piwo w puszcze	1.50	=
..... x 200 g	Orzeszki ziemne solone	1.30	=
..... x 1 szt.	Pasta do zębów (fluor)	1.40	=
..... x 1 szt.	Mydło toaletowe Fa	1.20	=
..... x 3 kg	Proszek do prania	12.50	=
		Razem:	

Ubezpieczenie i dostawa paczki:
BEZ OPŁAT w Kanadzie i w Polsce.

Załączam Cheque lub Money Order na sumę ogółem CDS

NADAWCA: tel:

ODBIORCA: tel:

Zlecenia przyjmuję: **COPYA-TRADE,**
291 Lois Crescent, TIMMINS, Ont. P4P-1G6
TEL. 705-268-6875 (po 6 pm); TEL. 416-266-1456 (po 6 pm);
FAX 705-268-9181 (bez przerwy).

NR 136 • 28 CZERWCA - 4 LIPCA 90

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki
Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279-6250

Załatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrimonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki
Czwartki 6 - 9 pm.

... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat
KRZYSZTOF PREOBRAŻŃSKI

dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:

99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

FIRMA ADWOKACKA

MICHAEL CZUMA ASSOCIATES

Oferuje doświadczenie i efektywną pomoc
w sprawach KARNYCH

• Prowadzenia samochodu w stanie nietrzeźwym (impaired driving)
• Napaści (assaults) • Kradzież (theft)
• oraz we wszelkich sprawach podlegających kodeksowi karnemu, włączając sprawy sądowe i apelacje na wszystkich szczeblach sądownictwa
Mec. Michał Czuma, L.L.B.

599 - 5799

481 University Ave., Suite 502
Toronto, Ontario M5G 2E9

BEZ KOLEJKI

Nowe Biuro Paszportowo-Wizowe
Załatwia:

• Wizy do Polski

• Wymianę i przedłużanie ważności paszportów
Wyjazdy grupowe • Kolonie dla dzieci i młodzieży
• Studia wyższe w Polsce

Pomagamy w wypełnianiu wszelkiego rodzaju
kwestionariuszy związanych ze sprawami konsularnymi
oraz pisanie upoważnień i podań.

Dogodne godziny otwarcia

Poniedziałek - piątek 11:00 rano - 7:00 wieczór
Sobota - 11:00 - 6:00

Nie trzeba iść do Konsulatu, aby załatwić sprawę.
Biuro "BEZ KOLEJKI" pomaga i doradza

1605 Queen St. W. (tuż przy Roncesvalles)

TEL. 533 - 1873

Dla Polonii w SCARBOROUGH
EXPOL

Przedstawiciel
Pekao i Polimexu

- zaproszenia, wizy, paszporty
- paczki morskie i lotnicze
- zestawy żywnościowe i leki
- sprzęt RTV, maszyny, samochody
- przekazy na konta i gotówka do rąk

3630 LAWRENCE AVE. E. # 26
TEL. (416) 438-5656

Markham Rd.

Lawrence Ave. E.

BLOOR NATUROPATHIC CLINIC

Leczenie środkami naturalnymi:
zioła, akupunktura, homeopatia, hydroterapia,
komputerowa analiza diety

Lidia Dobosz, M.D.(P), N.D.
Halina Sroczyńska, M.D.(P), N.D.
1595 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 1A6
TEL. 534-0050

DR. MARIA KALISIAK

uprzejmie zawiadamia o otwarciu
gabinetu lekarskiego
przy 2299 Dundas St. West, pok. 406
• Choroby wewnętrzne
• Choroby dzieci
Przyjmuje codziennie, również w sobotę.
Proszę dzwonić o każdej porze
TEL. 534 - 4230

ROYAL LEPAGE
227 VODDEN STR.
BRAMPTON, L6V 1N2

**DANUTA
MAJEWSKA**

Sales Representative
Kupno - Sprzedaż

Bezpłatna porada i wycena domów
D z w o ñ 792-0866
biuro: 457-5800 całą dobę

Brampton. 3-sypialniowy dom szeregowy z
garażem, cena \$156,900.

Toronto - \$230,000 3-piętrowy bliźniak, bardzo blisko Roncesvalles. 2 kuchnie, 3 łazienki, 2 oddzielne wejścia. Ładny balkon i taras.

ROYALLEPAGE REAL ESTATE SERVICES LTD, REALTOR

**KINGSWAY
MEAT
PRODUCTS**
&
DELICATESSEN
LTD.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

DWA DOBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666

Pieczyno, wędliny, sery, słodczyce, gazety,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

**HENRY
A. RASTON**

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022
1600 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL
Polski Program Radiowy
ECHO OJCZYZNY

Redagują dla Polonii i o Polonii:
KRYSTYNA I RYSZARD PIOTROWSCY

- Wiadomości z Polski
- Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- Muzyka i piosenka
- Koncert życzeń

TEL. 531-9991 od 10-11
TEL. 568-1489

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano.

P.O. Box 26 STN "A" Mississauga, Ont. L5A 3A1

INCOME TAX CONSULTANT
Członek Kanadyjskiej Federacji
Konsultantów Podatkowych
Czesław Kępa

1768 Pagehurst Ave., Mississauga, Ont.

TEL. 238-0447

wykonuje servis w zakresie:
sporządzania zeznań podatkowych, całorocznych
konsultacji z prawa podatkowego, księgowości,
otwierania i sprzedaży biznesów.
Wystawia listy o wysokości dochodów z biznesów do
wszelkich instytucji.

KONSULTANT PODATKOWY
JACEK REMBECKI

5374 Richborough Dr. Mississauga, Ont.

TEL. 568 - 4768

REMTAXSERVICE

- wykonuje usługi w zakresie:
- całorocznych konsultacji z prawa podatkowego
 - sporządzania zeznań podatkowych dla firm i osób indywidualnych

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CHWŁO, hala AM 1250
Tel. 691-8789.

Oakville.

• NIERUCHOMOŚCI W POLSCE SPRAWY MAJĄTKOWE I CYWILNE

GDĄSKA KANCELARIA PRAWNICZA

Reprezentowana na terenie Ameryki Północnej
przez

NEXUS INTERNATIONAL

oferuje pośrednictwo oraz doradztwo

- w kupnie/sprzedaży domów, mieszkań oraz działek budowlanych i rekreacyjnych w Polsce;
- w rozwiązywaniu spraw majątkowych, spadkowych i cywilnych w Polsce.

Po bezpłatną broszurę zawierającą szczegółowe informacje
na temat naszych usług napisz do:

Nexus International

1800-330 Portage Ave., Winnipeg, Manitoba,
Canada R3C 0C4

Tel. (204) 943-7459, Fax. (204) 943-0146
Godziny urzędowania: 8:00 - 20:00

PACZKI do POLSKI

- Można dowolnie zestawiać skład paczki.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kilogramów.
- Ceny w dolarach kanadyjskich.
- Czas dostawy - około 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

Nazwa towaru Jednostka Ilość C\$ Razem

Pomarańcze.....	1 kg	@ 2.90 =	
Cytryny.....	1 kg	@ 2.90 =	
Grejpfruty.....	1 kg	@ 2.90 =	
Banany.....	1 kg	@ 3.40 =	
Mandarynki *.....	1 kg	@ 3.40 =	
Ananas.....	1 szt.	@ 2.90 =	
Orzech kokosowy.....	1 szt.	@ 2.90 =	
Kiwi.....	1 szt.	@ 0.80 =	
Czekolada orzechowa.....	100 g	@ 1.30 =	
Czekolada mleczna.....	100 g	@ 1.30 =	
Czekolada gorzka.....	100 g	@ 1.30 =	
Guma do zucia 20szt	125 g	@ 1.80 =	
Chalwa.....	1 kg	@ 11.20 =	
Miód -Dziki Kwiat.....	500 g	@ 2.40 =	
Kawa ziarnista.....	250 g	@ 4.00 =	
Kawa Nescafe.....	100 g	@ 4.40 =	
Herbata sypka.....	250 g	@ 4.80 =	
Herbata ekspresowa	100 szt.	@ 4.80 =	
Czekolada w proszku	800 g	@ 6.40 =	
Rodzynki.....	250 g	@ 1.60 =	
Figi.....	200 g	@ 2.20 =	
Migdały.....	200 g	@ 2.20 =	
Wiórki kokosowe.....	200 g	@ 2.20 =	
Pasta "Nutella".....	450 g	@ 3.20 =	
Kabanosy.....	1 kg	@ 12.00 =	
Poledwica wędzona.....	1 kg	@ 14.00 =	
Baleron.....	1 kg	@ 12.00 =	
Szynka w puszcze.....	454 g	@ 4.80 =	
Szynka mielona.....	340 g	@ 2.60 =	
Dostawa do domu i ubezpieczenie		C\$ 5.50	

Zalaczam: ... Czek ... Money Order Total C\$.....

* Od 1 czerwca do 30 września mandarynek nie wysyłamy.

Nadawca:

Adres:

.....

Odbiorca:

Adres:

.....

EuroPak International®

1547 Merivale Road, Merivale Depot, Box 5554
Ottawa, Ontario K2C 3M1 Tel.: (613) 722 2767

POTRZEBNA młoda dziewczyna do pracy w kuchni - Bathurst i Wilson. TEL. 398-8216

MURARZE na budowę potrzebni. Proszę dzwonić 7 - 11 wiecz. TEL. 665-6419

DOŚWIADCZENI malarze potrzebni, znajomość języka angielskiego konieczna. TEL. 236-0597 wieczorem

POTRZEBNA opiekunka do dziecka, Oakville. TEL. 849-7740 Elżbieta

ZATRUDNIĘ osobę do opieki nad 8-letnim dzieckiem. TEL. 439-9393

POTRZEBNI doświadczeni murarze, pomocnicy, malarze oraz elektrycy. Wysokie zarobki. TEL. 236-0597, proszę dzwonić wyłącznie we wtorki i czwartki wieczorem

ORGANART - poszukuje osób o różnorodnych uzdolnieniach technicznych, stolarskich, elektrycznych i ew. muzycznych do precyzyjnych prac przy naprawach organów piszczałkowych. TEL. 658-6222. Można nagrać wiadomość na maszynie po polsku.

PRYWATNE przedszkole pod auspicjami agencji WEE WATCH oferuje dzieciom od 6 tygodnia i starszym fachową opiekę w godz. od 7:00 do 18:00, a agencja swoje usługi:

• zastępstwo w czasie urlopu lub choroby • kwity dla sporządzania formularzy. Przedszkole jest w okolicy Steeles i Don Mills. TEL. 756-2531 Ewa

MALARZ z długoletnią praktyką kanadyjską z pomocnikami posiadający własny samochód i narzędzia oczekuje propozycji. TEL. 422-5543 wiecz.

HYDRAULIK z doświadczeniem kanadyjskim, narzędzia, samochód i SIN, wykonuje wszystkie prace związane z remontem budynków. TEL. 271-9635

SZUKAM pracy w zawodach elektryk, elektrotechnik samochodowy, spawacz gazowy, elektryczny, posiadam papiery gastronomiczne, doświadczenie przy remontach i budowie lodzi żaglowych, motorowych, maluje i tapetuje. SIN i pozwolenie na pracę. TEL. 533-1714

TRZECH młodych z kanadyjskim doświadczeniem przy remontach poszukuje pracy. TEL. 723-0188, Oshawa

BYŁA nauczycielka z Polski zajmie się dzieckiem u siebie w domu, Mississauga, okolice Clarkson. TEL. 823-8330

PROGRAMISTA - Software, Hardware, IBM DC poszukuje pracy na lato, angielski, niemiecki. TEL. 448-897 Michał

LICEALISTKA z Polski udzieli korepetycji dzieciom z języka polskiego - czytanie, pisanie, wymowa, gramatyka. TEL. 949-1603 Paulina

CZYTANIE polskiej literatury zainteresowanym. TEL. 949-1603 Paulina

DOŚWIADCZONY w remontach i pracach budowlanych, SIN, poszukuje pracy. TEL. 759-3191

MŁODY mężczyzna poszukuje pracy. TEL. 532-6577 po 20, Zbyszek

B.DOBRY stolarz z Polski podejmie pracę w zawodzie lub każdą inną. TEL. 629-8951 Stanisław

OGŁOSZENIA O PRACY

Zamieszczamy 3-krotnie bezpłatnie.
TEL. 747-6034
POMÓŻ POLAKOWI ZNALEŹĆ PRACĘ
ZGŁOŚ WOLNE MIEJSCE

POTRZEBNA osoba potrafiąca smażyć gotować. TEL. 252-7634

PRZYJMIĘ opiekunkę do dzieci w wieku 6-18 lat. Proszę dzwonić codziennie o 20. TEL. 252-9917

PRACA DOMOWA w kanadyjskim domu. Happy housekeeper, live in, Own room and TV. No small children. Some English required. Sandy, 833-2000

POTRZEBNI MALARZE. Niezbędne doświadczenie i samochód. TEL. 897-6105

NOWO PRZYBYŁA kobieta poszukuje pracy przy dziecku lub opiekę nad starszą osobą. Proszę dzwonić pod numer 538-4348 po g. 3 p.m.

MŁODY inżynier, SIN, niezła znajomość angielskiego, własny samochód - podejmie pracę w zawodzie lub inną. TEL. 275-8111

UCZCIWE 40-letnie małżeństwo, bez dzieci zaopiekują się osobą chorą bądź starszą w zamian za mieszkanie. TEL. 949-4707 Danuta z Walckiem po g. 17.

ZAOPIEKUJĘ się starszą osobą lub dzieckiem, znam rosyjski. TEL. 736-1294

PIELĘGNIARKA zaopiekuje się starszą osobą lub dzieckiem. TEL. 255-3205

MEŻCZYŻNA z SIN podejmie pracę. TEL. 949-4707 po g. 17

KOBIETA oczekująca na pobyt stały podejmie każde sprzątnię. Danuta, TEL. 949-4707 po go. 17

SZUKAM pracy w układaniu kamieni. TEL. 534-4430 Włodek

MAŁŻEŃSTWO nauczycielskie zaopiekują się dziećmi powyżej lat 3 u siebie w domu. Zabawy i gry ruchowe przy pianinie. Okolice Burnhamtpore i Dixie. TEL. 624-1344

TANIO naprawię samochód u siebie lub u ciebie. Darmowa wycena. TEL. 255-4226

NOWO przybyły mężczyzna lat 24, pobyt stały, podejmie jakiegokolwiek pracę. TEL. 739-8079 Wojtek

36-LETNI mężczyzna, mechanik samochodowy, oczekujący na pobyt stały poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 789-4997

PANI znająca znakomicie angielski (30 lat w Kanadzie), grecki, czeski, ukraiński, mająca doświadczenie w służbie medycznej, podejmie pracę jako sekretarka u lekarza lub dentysty. TEL. 239-9742

HYDRAULIK, lat 27, z doświadczeniem kanadyjskim, szuka pracy w zawodzie lub innej. Darek. TEL. 533-5143

MŁODY, solidny, niepalący, poszukuje pracy w zawodzie poligrafa lub każdej innej. TEL. 485-3868

MEŻCZYŻNA z kanadyjskim prawem jazdy, mówiący po angielsku poszukuje pracy. Krzysztof. TEL. 465-7260

NAUCZYCIELKA z Polski zaopiekuje się dziećmi u siebie w domu. Okolice Islington i Dixon. TEL. 245-8049 Jola

KOBIETA w średnim wieku podejmie każdą pracę. TEL. 844-5561

KOBIETA poszukuje pracy na farmie, w restauracji. Podejmie sprzątnię lub inne prace. TEL. 255-6429, Jadwiga

ELEKTRYK z doświadczeniem, SIN, poszukuje pracy. TEL. 749-4711

KRESLARZ, rusynek techniczny maszynowy, z SIN. Janek, TEL. 749-4721

ELEKTRYK z "temporary licence" z doświadczeniem w przemyśle poszukuje pracy. TEL. 398-3811

RESTAURATOR mebli antycznych, 2 lata praktyki w RFN, poszukuje pracy. TEL. 1 (519) 256-3841

PANI poszukuje pracy. TEL. 767-7917

NOWO przybyły z Polski spawacz z zawodu podejmie każdą pracę, nawet na farmie, proszę Józka. TEL. 255-4218

MŁODY, silny mężczyzna poszukuje pracy, dobra znajomość rosyjskiego, podstawowa angielskiego. TEL. 762-0305

MŁODY, pracowity, bez nalogów, jest chętny podjąć każdą pracę sezonową na terenie Kanady. Oferty proszę kierować na adres: Wojasik Tadeusz, Leszczyny 76, Górno 26-008 Poland.

MURARZ, tynkarz, płytkarz, pełna znajomość rysunku technicznego-budowlanego, SIN, podejmie pracę w zawodzie lub każdą inną. TEL. 769-0287 Krzysztof

ZAOPIEKUJĘ się dziećmi w wieku od 2 do 5 lat w swoim domu. Okolice High Park. TEL. 762-2693 Agata

ELEKTRONIK poszukuje pracy w zawodzie elektronicznym. TEL. 438-2273

ZAOPIEKUJĘ się dziećmi u siebie w domu. Okolice Mississauga Dundas i Hurontario. TEL. 897-9221

DOŚWIADCZONY malarz i pracownik remontowy (układa płyty gipsowe) szuka pracy. TEL. 534-4430 Włodek

MEŻCZYŻNA lat 26, poszukuje pracy. TEL. 255-3205

KOBIETA szuka pracy. TEL. 855-5055

NOWO przybyły technik, mechanik, SIN, oraz kobieta 28, Anna i Marek. TEL. 421-4426

STOLARZ szuka pracy. TEL. 534-4430

POSZUKUJĘ, mam SIN. Barbara. TEL. 239-0176

INŻYNIER mechanik, SIN, średni angielski, 15 lat stażu poszukuje pracy. TEL. 653-8434

MŁODY mężczyzna, mechanik, podejmie pracę w zawodzie lub inną. TEL. 760-7695

POTRZEBNI pracownicy (kobiety, mężczyźni) na cały lub pół etatu. Bardzo dobre zarobki. TEL. 428-3743. Zostać wiadomości na maszynie lub bezpośrednio 428-6163, rano 8-10, wieczorem 7-10.

EKSPEDIENTKA do sklepu delikatesowego potrzebna. TEL. 252-7634

DOBRE prosperująca od 1980 r. firma cukiernicza "Krzemiński" poszukuje inwestorów. Rynek zbytu zapewniony. J.Krzemiński, ul. Wałkowińska 15, 52-068 Wrocław, 5 Radwanice, 497-0811

PRZYJMIĘ opiekunkę do dziecka. TEL. 503-0723 po godz. 18

PANI poszukuje pracy, ma 2-letnie doświadczenie kanadyjskie, sprzątnię, opieka nad dziećmi. TEL. 264-4070 wiecz., 923-5420 maszyna

TOKARZ z doświadczeniem kanadyjskim poszukuje pracy w zawodzie lub innej. TEL. 458-0669, Marian

REMONTY, układanie płytek, mam amerykańskie doświadczenie i stały pobyt. TEL. 949-6064

WYKONUJĘ prace remontowo-malarskie. TEL. 747-7179 - wiadomości zostawić na maszynie.

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem dochodząc, mieszkałam w Scarborough, proszę dzwonić wieczorem 289-3112

MŁODA dziewczyna poszukuje pracy. Zna angielski. TEL. 763-2545

DWÓCH malarzy z doświadczeniem, z własnym samochodem, sprzętem, poszukuje pracy. TEL. 253-9109

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu, okolice Markham i Eglinton. TEL. 439-1016 po godz. 6 wiecz.

ODPOWIEDZIALNA, energiczna, niepaląca, w średnim wieku, zaopiekuję się dziećmi lub starszą osobą z zamieszkaniem. Bardzo dobre referencje. TEL. 241-9951 po godz. 9 wiecz.

NAUCZYCIELKA zaopiekuje się dzieckiem u siebie w domu. Okolice Bloor i Dixie. TEL. 624-1344

NAUCZYCIEL muzyki udzieli lekcji na pianinie. Bloor i Dixie. TEL. 624-1344

MŁODY mężczyzna, doświadczenie w remontach, sprzątnię, podejmie każdą pracę. TEL. 855-2579

MAŁŻEŃSTWO poszukuje pracy jako superintendenci. TEL. 271-8948 wieczorem

PILNIE poszukuje pracy. Mam kanadyjskie doświadczenie w zakresie mycia okien, sprzątnię i ogrodnictwa. Gwarantuję solidność usług. TEL. 760-0330 Tomek

MAM maszynę do szycia w domu. Szukam pracy. TEL. 289-1715

PODEJMIĘ pracę chałupniczą, krzewienie damskie i męskie. TEL. 267-9279

MŁODA osoba świetnie gotująca z papierami kucharki podejmie pracę w Kanadzie. SIN. TEL. 746-5435

MŁODY mechanik z Polski podejmie pracę w swoim zawodzie. Waldek. TEL. 629-8951

KIEROWCA posiadający kanadyjskie prawo jazdy kat. A, C, Z poszukuje pracy w zawodzie. TEL. 236-1416 po godz. 20.

MONIKA i Wanda podejmą każdą pracę. SIN. TEL. 625-5330

PANI z Polski zaopiekuje się dziećmi. TEL. 621-3645

MŁODA kobieta podejmie się każdej pracy od 7 wiecz. TEL. 536-6899

NOWO przybyły z Polski poszukuje pracy. TEL. 252-7777

PODEJMIĘ pracę jako pomocnik w restauracji lub w hotelu. Może być praca w kuchni lub sprzątnię, drobne naprawy i reparacje. TEL. 897-7632 Marek

MALOWANIE apartamentów i domów szybko, tanio, solidnie. TEL. 253-9109

NOWO przybyły monter instalacji sanitarnych poszukuje pracy. TEL. 253-9109

MEŻCZYŻNA z Polski poszukuje pracy. TEL. 441-0381

MŁODA, energiczna Polka podejmie pracę przez kilka godzin dziennie. Najchętniej sprzątnię, gotowanie lub opiekę nad dziećmi. TEL. 532-8736 do godz. 16

ELEKTRYK z papierami mistrzowskim, z 15-letnim stażem (prowadził zakład elektromechaniczny w Polsce) posiadający SIN poszukuje pracy. TEL. 746-5435

MEŻCZYŻNA lat 33 szuka pracy, posiada SIN. TEL. 231-9365

ZAOPIEKUJĘ się dziećmi u siebie w domu za niską opłatą. Okolice Islington/Bloor. TEL. 231-9365

ROŻNE

ODSTĄPIĘ bilet lotniczy na linie holenderskie na dzień odlotu 2 lipca 1990 na trasę Toronto-Amsterdam-Warszawa. Wiadomości: 538-1656 po 10 wiecz.

22 CZERWCA zaginął polski paszport na nazwisko BEATA KARDYNAL, numer PP 391808. Wszelkie informacje proszę kierować pod nr telefonu 896-7793

PANI, lat 39, szczupła, szatynka, uczciwa, lubiąca przyrodę, spacerować w dwoje poznać kulturalnego samotnego pana bez nalogów do lat 50. Oferty na ECHO, Box 28

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM TV Toshiba, 20 inch, 3-miesięczny, 450 dol. TEL. 848-4038

SPRZEDAM samochód Ford Escort, 80 rocznik. Tanio. TEL. 439-9393

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

SPRZEDAM projektor z dźwiękiem i kamerą. Cena \$390. TEL. 897-2021

WYNAJMIĘ pokój w Scarborough od 1 lipca. TEL. 289-1715 Barbara

2 POKOJE do wynajęcia dla kobiet, okolice Wilson i Jane. TEL. 614-1113 po godz. 22

DOMKI letnie 2-, 3-15-sypialniewe do wynajęcia nad jeziorem Babbist. Piaseczysta plaża, idealne warunki dla dzieci. TEL. 239-5618

WYNAJMIĘ w centrum Warszawy 2-pokojowe mieszkanie z telefonem, wszystkie wygody. TEL. (416) 920-9481

1-SYPIALNIOWY apartament do wynajęcia w suterynie, 130 dol. tygodniowo. Royal York i Lakeshore. TEL. 251-4258

DUŻY pokój do wynajęcia, okolice Albion/Islington. TEL. 748-2509 po godz. 18

NIEPALĄCEJ, pracującej osobie w średnim wieku wynajmę ładnie umeblowaną pokój z łazienką w klimatyzowanym domu we wschodniej Mississauga. TEL. 629-3103

POKOJ do wynajęcia w apartamencie od 1 lipca, Mississauga. TEL. 822-2353 po godz. 18

DO WYNAJĘCIA umeblowane ładne pokoje dla jednej lub dwóch osób. Niedrogo. Okolice Dundas/Scarlett. TEL. 499-8328

POKOJ z używalnością kuchni i łazienki dla pracującej pani. TEL. 536-3799

PRZYJMIĘ poważną panią w średnim wieku do wspólnego 1-sypialniowego mieszkania. Okolice, Prince Edward, Berry Rd., Etobicoke. TEL. 239-9749

POSZUKUJĘ dziewczyny do dzielenia 2-sypialniowego mieszkania w Scarborough. Cena \$340 miesięcznie. Dorota. TEL. 438-0425

ORGANIZATORZY

KOMITET PARAFIALNY I TOW. ROZANOWE PRZY PARAFII ŚW. KAZIMIERZA

DOJAZD:

HWY. 427 DO HWY. 27 - MINĄĆ HWY. 7

PO 5 KM. SKRĘCIĆ W LEWO - RIVER VALLEY - WJAZD

ODPOWIEDNIO OZNACZONY

Jedyna w Północnej Ameryce polsko-indiańska firma turystyczna

SZARA SOWA

INDIAN ADVENTURE

Przeżyj przygodę, o której marzyłeś całe życie!

Pokaż krewnym z Polski prawdziwą Kanadę!

Jednodniowe wycieczki z Toronto na najwspanialsze imprezy indiańskie w rezerwach Huronów, Irokezów i Odżibwejów.

W celu rezerwacji miejsc proszę dzwonić

(416) 975-1866

WSPANIAŁA OKAZJA DLA FOTOAMATORÓW I FILMOWCÓW!

W NIEDZIELĘ 8 LIPCA

W PARKU IM. IGNACEGO PADEREWSKIEGO

OTWARCIE BRAMY DO PARKU GODZ. 8:00 RANO

MSZA ŚW. POŁOWA • 12.00

OBIEITY BAR - GORĄCE I ZIMNE DANIA. CZAS UMILI DO BOROWA ORKIESTRA "CYGANKI Z GDANSKA"

ORAZ NIESPODZIANKI. WSTĘP \$4.00

AUTOBUSY SPRZED CREDIT UNION

DOJAZD 10.00 RANO - POWRÓT Z PIKNIKU 18.00

REZERWOWAĆ WCZEŚNIE - TEL. 532-2822

PRZEJAZD I WSTĘP \$10.00

ORGANIZATORZY

KOMITET PARAFIALNY I TOW. ROZANOWE PRZY PARAFII ŚW. KAZIMIERZA

DOJAZD:

HWY. 427 DO HWY. 27 - MINĄĆ HWY. 7

PO 5 KM. SKRĘCIĆ W LEWO - RIVER VALLEY - WJAZD

ODPOWIEDNIO OZNACZONY

Jedyna w Północnej Ameryce polsko-indiańska firma turystyczna

SZARA SOWA

INDIAN ADVENTURE

Przeżyj przygodę, o której marzyłeś całe życie!

Pokaż krewnym z Polski prawdziwą Kanadę!

Jednodniowe wycieczki z Toronto na najwspanialsze imprezy indiańskie w rezerwach Huronów, Irokezów i Odżibwejów.

W celu rezerwacji miejsc proszę dzwonić

(416) 975-1866

WSPANIAŁA OKAZJA DLA FOTOAMATORÓW I FILMOWCÓW!

OGLĄDANE Z KANAPY

"MAGNAT"

Miełście Państwo okazję obejrzeć ten film parę lat temu w gościnnie sali Ontario Science Centre. Miełście również na pewno Państwo okazję słyszeć mnóstwo pochlebnych opinii o filmie od swych krewnych i znajomych z Polski.

Dziś - możecie Państwo obejrzeć "Magnata" we własnym domu, na granego na taśmie video. I ta forma być może pozwoli na lepsze rozmawianie się, łatwiejsze wejście w atmosferę filmu, na głębsze uczestniczenie w tej szerokiej opowieści o losach Śląskiego rodu magnackiego.

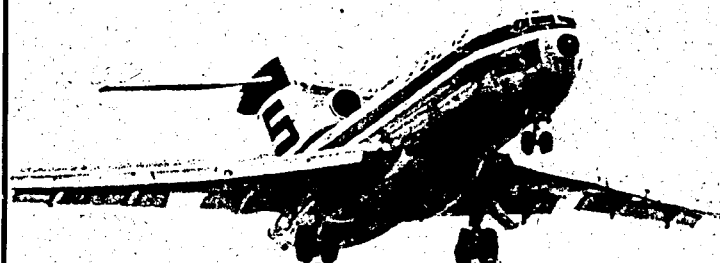
"Magnet" to wielki obraz historyczny oparty na losach autentycznej rodziny książęcej. Akcja obejmuje pierwsze trzydzieści kilka lat dwudziestego wieku, czyli okres, który najgłębiej zadecydował o historycznych zmianach w świecie, o nowym porządku politycznym, wreszcie o zmianach w obyczajowości i w świadomości całych społeczeństw.

Mamy okazję uczestniczyć w najbardziej znaczących i przełomowych momentach życia rodziny książąt von Teuss - w chwilach chwały i upadków, drobnych sukcesów, i ukradkowych świństw. A uczestnictwo to, zapewniam, jest niezwykle aktywne, czujemy się bez reszty wciągnięci w akcję rozgrywaną na ekranie. Zasluga to wspaniałej reżyserii Filipa Bajona (również autora scenariusza), mistrzowskiej gry Jana Nowickiego i innych najmniej znakomitych aktorów, starannej scenografii. Wszystkie te elementy tworzą niepowtarzalny klimat filmu.

"Magnet" nadaje się do oglądania o każdej porze roku, w każdej sytuacji, nie zwlekajcie więc Państwo!

Film dostępny w Toronto w "ARKADII", 1600 Bloor St.W. (stacja metra Dundas), tel. 533-8011.

WIELKA OKAZJA!
PODRÓŻUJ DO POLSKI PRZEZ KOPENHAGĘ
LINIAMI STERLING AIRWAYS
CENA BEZKONKURENCYJNA!

STERLING

WARSZAWA \$799.00

Odłot 21 czerwca - powrót 18 lipca

ŚWINOUJŚCIE \$699.00

Odłot 21 czerwca - powrót 19 lipca

Rezerwacji można dokonać w
100 University Ave., Suite 807
Toronto, Ont., Canada, M5J 1V6
TEL. (416) 595-1244
Telex 06-22186-Pedersen, W.T.

U W A G A !

Osoby pragnące pozostać
na stałe w Kanadzie!

Ministerstwo Imigracji planuje
zakończenie programu
sponsorowania (self exile)
we wrześniu bieżącego roku.

We wszystkich sprawach
związanych z imigracją, prosimy
się kontaktować z prywatnym
biurem konsultacyjnym

LES PRUSINSKI

192 Garden Ave.

TEL. 588-1659

Bezpłatne porady we wtorki,
po uprzednim uzgodnieniu.

SOUTH ETOBICOKE COMMUNITY LEGAL SERVICES

udziela porad prawnych po polsku,
wyłącznie w czwartki od godz. 14.00 do
16.00, dla osób mogących wykazać się
niskimi dochodami

• sprawy emigracyjne • problemy z
właścicielami domów • sprawy związane
z zasiłkiem dla bezrobotnych • zasiłek
społeczny i rodzinny • emerytury

TEL. 252-7218

2970 Lakeshore Blvd. W. # 303

(Blisko Islington)

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ

215 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT.

TEL 537-7914

7370 BRAMALEA RD. UNIT 10, MISSISSAUGA, ONT

TEL 677-4527

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

U W A G A !

KSIĄŻKA - REWELACJA

W oryginalnym, nie poprawianym wydaniu wspomnienia byłego
przywódcy PZPR Edwarda Gierka

"PRZERWANA DEKADA"

do nabycia w POLIMEX, 215 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. M6R 2L6 TEL. (416) 437 - 7914

Ponadto szeroki wybór
kaset muzycznych, książek,
filmów video z Polski.
Prowadzimy sprzedaż wysyłkową.
Katalogi wysyłamy na życzenie.

\$5

OFF

KUPON ZNIŻKOWY
Echo Tygodnik Polski
przy zakupie książki.
Ważny do 30.06.90